

Anders Kappel
Sibirien 6
4863 Eskilstrup

FØLGBREV TIL TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE

Guldborgsund kommune har den 29. april 2016 modtaget ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrholdet på ejendommen Sibirien 6, 4863 Eskilstrup.

22. MARTS 2017

Der er ansøgt om følgende på landbrugsbedriften:

- Udvidelse af kvægholdet til 1.000 årskøer med en mælkeydelse på 9.300 kg EKM, 240 årstyr småkalve (0-2 mdr.), 10 årstyr småkalve (0-6 mdr.), 26 årstyr kvieopdræt (23-24 mdr.) og 50 producerede tyrekalve (30-40 kg) svarende til 1.250,3 DE.
- I forbindelse med udvidelsen skal der etableres flere kalvehytter samt tilbygning til eksisterende kostald og en ny gyllebeholder.

Ansøgningen er fremsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem, husdyrgodkendelse.dk og har skemanr. 82926. Det er version nr. 5 fra den 28. januar 2017, som har dannet grundlag for miljøgodkendelsen.

Afgørelse

I henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har Guldborgsund Kommune besluttet at meddele tillæg til miljøgodkendelse til det ansøgte. Vilklårene og de grundlæggende vurderinger fremgår af vedlagte miljøgodkendelse.

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
NATUR
PARKVEJ 37
4800 NYKØBING F.
TLF +45 54732000
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSBEHANDLER:
MARLENE BENDIX JENSEN
MARLJ@GULDBORGSUND.DK

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 15.00
TORS KL. 9.00 – 17.00
FRE KL. 9.00 – 12.00

I skal være opmærksomme på, at der skal laves en vurdering af, om dimensioneringen af forsinkelsesbassinet til vandafledning er tilstrækkelig ved øget tilledning af tagvand. Det er kommunens spildevandsgruppe, som skal lave denne vurdering eventuelt i forbindelse med en byggeanmeldelse.

Ny husdyrlov

Folketinget har den 23. februar vedtaget en ny husdyrlov, hvor der er ændret på regler om godkendelse og tilladelse af husdyrbrug. Ændringerne har på nogle områder betydning for kommunernes sagsbehandling af husdyrsager allerede fra 1. marts 2017. De resterende regler træder i kraft pr. 1. august 2017.

Fra 1. marts 2017 skal der ikke længere træffes afgørelse for udbringningsarealer i tilladelser, godkendelser og anmeldelser, og vilkår, der er fastsat for udbringningsarealer, bortfalder alle fra 1. august 2017.

Guldborgsund kommune har i dette konkrete tilfælde valgt ikke at fjerne afsnit og vilkår omfattende udbringningsarealer fra denne tillægsgodkendelse i forhold til høringsudkast.

Der skal derfor præciseres, at alle nye eller ændringer af vilkår vedrørende udbringningsarealer i denne tillægsgodkendelse ikke er retsligt gældende. Der kan således ses bort fra disse.

Samtidig kan det oplyses, at pr. 1. august 2017 vil alle vilkår vedrørende udbringningsarealer i miljøgodkendelsen fra 2010 og tillægsgodkendelse fra 2013 bortfalder.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres den 23. marts 2017 på kommunens hjemmeside, se www.guldborgsund.dk under faneblad "afgørelser".

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet med en frist på 4 uger. Evt. klage skal indsendes elektronisk direkte til Miljø- og Fødevareklagenævnet gennem Klageportalen, som findes via www.borger.dk eller www.virk.dk, - søg efter "klageportal".

I særlige tilfælde kan der søges om, at blive fritaget for at bruge den digitale klageportal. Kontakt Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø hvis du ønsker at søge om ikke at benytte den digitale klageportal. Husk at søge i god tid, så ansøgningen kan nå at blive behandlet inden udløbet af nedenstående klagefrist.

Evt. klage skal være modtaget senest torsdag d. 20. april 2017 inden midnat.

Evt. klage har ikke opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Ønskes sagen afgjort ved domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er offentliggjort, eller efter endelig klageafgørelse.

Foruden dig selv kan afgørelsen påklages af enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, samt af de institutioner og foreninger, der jf. nedenstående får kopi af afgørelsen.

Hvis Guldborgsund Kommune modtager klager over afgørelsen, vil du blive orienteret herom.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af evt. klage, at klager indbetaler et gebyr til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 900 kr. du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Med venlig hilsen

Marlene Bendix Jensen
Agronom

Kopi til:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, Rolighed 7, 2., 4180 Sorø, via E-mail: sjl@sst.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, via E-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N., via E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, via E-mail: dnguldborgsund-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, via E-mail: natur@dof.dk
- DOF Storstrøm, v/ formand Michael Thelander, Løjtoftevej 175, 4900 Nakskov, Tlf. 54928346, E-mail: guldborgsund@dof.dk

Kopi til orientering

- Gefion v. konsulent Heidi Ledskov, Fulbyvej 15, 4180 Sorø, E-mail: hsl@gefion.dk

GULDBORGSUND

TILLÆG TIL § 12 MILJØGODKENDELSE

TILLÆG TIL § 12 MILJØGODKENDELSE TIL KVÆGPRODUKTION PÅ EJENDOMMEN
SIBIRIEN 6, 4863 ESKILSTRUP

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE.....	3
1.1	BAGGRUND	3
1.2	DATABLAD	4
1.3	RESUME.....	5
1.4	AFGØRELSE.....	6
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE.....	7
2.1	NYE VILKÅR IFT. GODKENDELSE FRA 2010 SAMT TILLÆGSGODKENDELSE FRA 2013.....	7
2.2	ÆNDRERE VILKÅR IFT. GODKENDELSE FRA 2010 SAMT TILLÆGSGODKENDELSE FRA 2013	8
2.3	VILKÅR DER UDGÅR IFT. GODKENDELSE FRA 2010 SAMT TILLÆGSGODKENDELSE FRA 2013.....	14
2.4	GENERELLE BEMÆRKNINGER	15
3	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	17
3.1	GENERELLE FORHOLD	17
3.2	LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	18
3.3	DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	22
3.4	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET.....	29
3.5	GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING.....	37
3.6	PÅVIRKNING FRA AREALER	41
3.7	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER.....	53
3.8	ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV	60
3.9	EGENKONTROL OG DOKUMENTATION	61
3.10	HUSDYRBRUGETS OPHØR	61
4	OFFENTLIGHED OG HØRING	62
5	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION	64
6	BILAG	64

1 RESUME, SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Guldborgsund Kommune har d. 29. april 2016 modtaget ansøgning fra Anders Kappel om tillæg til § 12 miljøgodkendelse til udvidelse af malkekvægbesætningen på ejendommen Sibirien 6, 4863 Eskilstrup med CVR-nummer 29235147 samt bedriftens samlede udbringningsarealer. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk, og har skema nr. 82926. Det er version 5 af ansøgningsskemaet indsendt 28. januar 2017, der ligger til grund for miljøgodkendelsen.

Der er på nuværende tidspunkt en gældende § 12 miljøgodkendelse på ejendommen, som blev miljøgodkendt første gang i 2010. Efterfølgende er der blevet meddelt et tillæg i 2013.

Denne tillægsgodkendelse meddeles i henhold til § 12 stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug jf. lovbekg. nr. 442 af 13. maj 2016 (også kaldet husdyrloven).

Der er pt. miljøgodkendelse til et jerseykvæghold med 830 årskøer, 21 årssdyr i kælvkvier (23-24 mdr.) og 69 årssdyr i småkalve svarende til 1.111 DE.

Der er søgt om følgende:

- Udvidelse af kvægholdet til 1.000 årskøer med en mælkeydelse på 9.300 kg EKM, 240 årssdyr småkalve (0-2 mdr.), 10 årssdyr småkalve (0-6 mdr.), 26 årssdyr kvieopdræt (23-24 mdr.) og 50 producerede tyrekalve (30-40 kg) svarende til 1.250,3 DE.
- I forbindelse med udvidelsen skal der etableres flere kalvehytter samt tilbygning til eksisterende kostald og en ny gyllebeholder.

I dette tillæg er nudriften sat efter, hvad der var tilladelse til på ejendommen i 2008. Årsagen til dette er, at der jf. husdyrloven skal foretages en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 1. januar 2007, dog højst over en 8-årig periode.

Der er søgt om udbringning af husdyrgødning svarende til 150,29 DE på egne og forpagtede arealer, samt afsætning af husdyrgødning til aftalearealer.

Ejendommene der skal modtage husdyrgødning som gylleaftaler, skal ifølge kommunens vurdering ikke have § 16-miljøgodkendelse, da arealerne ligger udenfor områder, der afleder til nitrat- eller fosforfølsomme vandområder.

Alle ejede og forpagtede arealer ligger i Guldborgsund kommune.

Da den gældende miljøgodkendelse og efterfølgende tillægsgodkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, er der kun foretaget ændringer i forhold til det fra ansøgers side ansøgte. Alle andre vilkår fastholdes.

Der opnås ny retsbeskyttelse på alle nye og ændrede vilkår.

For de eksisterende vilkår fastholdes retsbeskyttelsesperioden på 8 år gældende fra 2010 (oprindelig miljøgodkendelse 2010) og fra 2013 (nye eller ændrede vilkår i tillægsgodkendelse fra 2013).

SIDE 4/64

Der er kun klageadgang i forhold til nye, ændrede eller slettede vilkår i denne tillægsgodkendelse.

1.2 DATABLAD

Titel:	Tillæg til § 12 miljøgodkendelse af 21.04.2010 og tillægsgodkendelse af 25.08.2013 til udvidelse af malkekvægbesætning med opdræt, Sibirien 6, 4863 Eskilstrup.
Tillægsgodkendelsen omfatter:	Udvidelse af kvægholdet til 1.000 årskøer, 240 årsvyr småkalve (0-2 mdr.), 10 årsvyr småkalve (0-6 mdr.), 26 årsvyr kvieopdræt (23-24 mdr.) og 50 producerede tyrekalve (30-40 kg) svarende til 1.250,3 DE.
Dato ikrafttrædelse:	22. marts 2017
Bedriftens navn og adresse:	Anders Kappel, Sibirien 6, 4863 Eskilstrup.
CVR-nr. og P-nr.:	CVR-nr. 29235147, P.nr. 1002350098
CHR-nr.:	16216
Ejendomsnummer:	376.0025229
Matr.nr. og ejerlav:	15a Virket By, Falkerslev
Bedriftens ejer og ansøger:	Anders Kappel, Sibirien 6, 4863 Eskilstrup, mobilnr. 24821128, e-mail: anders@kaplevgaard.dk.
Konsulent:	Gefion, v. konsulent Heidi Ledskov, Fulbyvej 15, 4180 Sorø, mobilnr.: 51489081, e-mail: hsl@gefion.dk.
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.

Forhøring: 17.01.2017 - 30.01.2017

Udkast til afgørelse sendt i høring hos ansøger: 27.02.2017 - 20.03.2017

Nabo/partshøring i perioden d. 27.02.2017 - 20.03.2017

Godkendelsesdato d. 22. marts 2017

Godkendelse annonceret d. 23. marts 2017

Klagefrist udløber d. 20. april 2017

Søgsmålsfristen udløber d. 23. september 2017

Retsbeskyttelse udløber d. 2025

Revurdering påbegyndes i år 2025

1.3 RESUME

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og naboer.

I henhold til de gennemførte beregninger i husdyrgodkendelse.dk, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte udvidelse af dyreholdet og anlægget ikke give anledning til væsentlige ændrede forhold for naboerne. I denne vurdering indgår faktorer som lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af ejendommen.

Ved overholdelse af de vilkår, som miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at de beskyttede naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter, der ligger indenfor en radius af 1000 m fra staldanlægget, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af ændringen af dyreholdet og anlægget. Samme vurdering er foretaget med hensyn til udvaskning af næringsstoffer til recipienter og anden mulig påvirkning af følsomme naturområder eller Natura 2000 områder.

Endelig er det Guldborgsund kommunes vurdering, at der er indført BAT i relation til indretning og drift af bedriften i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Kommunen vurderer således, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer.

Vand- og Natura 2000 planer.

Vand- og Natura 2000 planerne blev vedtaget i december 2011.

Vandområdeplanerne for 2015-2021 er vedtaget i juli 2016.

Det fremgår af planerne, at kommunerne ikke skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser udover de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i Vand- og Natura 2000-planerne.

Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til, om de vil kunne påvirke et vandområde eller Natura 2000-område væsentligt.

BAT (bedst tilgængelig teknologi) og IE-direktiv

Kvægbrug er ikke omfattet af IE-direktivet.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår i godkendelsen overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune meddeler hermed tillæg til § 12 miljøgodkendelse til malkekvægbesætning på ejendommen Sibirien 6, 4863 Eskilstrup samt udbringning af husdyrgødning på de 111,57 ha landbrugsjord drevet under bedriften med CVR-nr. 29235147.

Med dette tillæg udvides besætningen til at omfatte 1.250,3 DE, hvilket betyder, at godkendelsen er omfattet af § 12 stk. 3 i husdyrloven.

Der er med denne tillægsgodkendelse meddelt nye vilkår omhandlende generelle forhold også i forhold til produktionsomfang, energiforbrug, opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilage samt dokumentation for håndtering af husdyrgødning på udbringningsarealer. Tillægsgodkendelsen omfatter desuden ændring i vilkår i relation til generelle forhold, den tilladte husdyrproduktion, mængden af husdyrgødning udbragt på arealerne, omfang af udbringningsarealer, afsatte mængder husdyrgødning til tredjemandsarealer og administrative ændringer m.m.

Desuden omfatter tillægsgodkendelsen fjernelse af vilkår i forhold til krav til etablering og fjernelse af eksisterende gyllebeholdere, etablering af ny vej samt krav om ekstra efterafgrøder ud over de lovgivningsmæssige krav.

Som bilag til denne tillægsgodkendelse vedlægges der et arbejdsdokument, der indeholder de gældende vilkår for produktionen på Sibirien 6 efter meddelelse af denne tillægsgodkendelse. Arbejdsdokumentet er således en sammenskrivning af vilkår fra § 12 miljøgodkendelse fra 2010 samt tillægsgodkendelse meddelt i 2013, som fortsat er gældende og de nye og ændrede vilkår i denne afgørelse.

Tillægsgodkendelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet.

Foruden denne miljøgodkendelse skal der være søgt og meddelt byggetilladelse inden byggeriet af tilbygning og nye kalvehytter påbegyndes. Det er således ansøgers ansvar at indhente relevante dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning.

Dette gælder også i forhold til en ny vurdering af kapacitet på faskiner og forsinkelsesbassin samt udledningstilladelse.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

2.1 NYE VILKÅR IFT. GODKENDELSE FRA 2010 SAMT TILLÆGSGODKENDELSE FRA 2013

Generelle forhold

1. Et eksemplar af tillægsgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på husdyrbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om tillæggets indhold (vilkår 3 i samlet oversigt, bilag 6).
2. Den nye gyllebeholder må opføres indtil 15 m fra naboskel (vilkår 10 i samlet oversigt, bilag 6).
3. Alle ønskede ændringer af bedriften skal anmeldes til kommunen, som vurderer, om det anmeldte udløser krav om tillægsgodkendelse (vilkår 11 i samlet oversigt, bilag 6).

Produktionsomfang og staldindretning

4. Ved eventuelle fremtidige ændringer af omregningsfaktorerne for dyr til DE er det antallet af producerede enheder i de enkelte dyregrupper, og indenfor de givne alders-/vægtintervaller, der er afgørende for den tilladte produktion (vilkår 19 i samlet oversigt, bilag 6).
5. Produktionen skal ske jævnt over året med staldindretning, sammensætning og fordeling mellem de enkelte staldafsnit som angivet i nedenstående tabel (vilkår 20 i samlet oversigt, bilag 6).

Ensilage

6. Opsamlingsbeholder til ensilagesaft/overfladevand skal udstyres med anordning/pumpe som sikrer automatisk overpumpning til gyllebeholder eller gyllekanal (vilkår 24 samlet oversigt, bilag 6).

Energi- og vandforbrug

7. Mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg, malke- og mælkeanlæg) skal drives, vedligeholdes og renholdes i henhold til producentens anvisninger, således at unødigt støj og el-forbrug undgås. Autoriseret service skal noteres i logbog (vilkår 26 i samlet oversigt, bilag 6).

Flydende husdyrgødning

8. Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning skal svare til mindst 9 måneders tilførsel (vilkår 56 i samlet oversigt, bilag 6).
9. Der skal laves aftale om opbevaring af flydende husdyrgødning svarende til minimum 1.500 m³ på anden ejendom årligt (vilkår 57 i samlet oversigt, bilag 6).
10. Tillægsgodkendelsen må ikke tages i brug før der foreligger gyldige aftaler om opbevaring af flydende husdyrgødning på anden ejendom. Aftalerne skal fremsendes til Guldborgsund kommune, som skal godkende disse (vilkår 58 i samlet oversigt, bilag 6).

Udbringningsarealer, harmoni og aftaler

11. Ved tilsyn skal der foreligge dokumentation for, at de meddelte vilkår omhandlende udbringningsarealerne er overholdt for de sidste 5 år f.eks. i form af kopi af de til NaturErhvervstyrelsen indsendte gødningsregnskaber (vilkår 75 i samlet oversigt, bilag 6).
12. På mark A1no2 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning nærmere end 20 m fra Habitatområde 252 Lstrup Lyng med mindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Udbringning af fast husdyrgødning må ikke foretages i en afstand af 0-100 m fra Habitatområde 252 Lstrup Lyng, med mindre, at husdyrgødningen nedbringes inden 6 timer regnet fra udbringningstidspunktet, se kort 5 (vilkår 73 i samlet oversigt, bilag 6).
13. Ved vandhullet på mark A2no1 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning nærmere end 20 m fra vandhullets øverste kant med mindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Udbringning af fast husdyrgødning må ikke foretages i en afstand af 0-100 m fra vandhullets øverste kant, med mindre, at husdyrgødningen nedbringes inden 6 timer regnet fra udbringningstidspunktet. Vandhullets placering fremgår af kort 7. Afstandene udmåles fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtigbundsvegetation, som hører til vandhullet, ophører (vilkår 74 i samlet oversigt, bilag 6).

2.2 ÆNDRERE VILKÅR IFT. GODKENDELSE FRA 2010 SAMT TILLÆGSGODKENDELSE FRA 2013

Generelle forhold

Vilkår 2 i tillægsgodkendelse fra 2013

Guldborgsund Kommune skal orienteres, når tillægsgodkendelsen tages i brug, samt når staldene er fuld udnyttet, jf. det tilladte dyrehold anført i vilkår 4. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter at dyrene rent fysisk er indsat i staldene.

Ændres til:

14. Guldborgsund Kommune skal orienteres, når tillægsgodkendelsen tages i brug, samt når staldene er fuld udnyttet jf. det tilladte dyrehold. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter at dyrene rent fysisk er indsat i staldene (vilkår 6 i samlet oversigt, bilag 6).

Vilkår 4 i godkendelse fra 2010

Guldborgsund Kommune skal orienteres, når de første dyr indsættes i den nye stald, samt når den nye stald er fuld udnyttet, jf. det tilladte dyrehold anført i vilkår 14. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter at dyrene rent fysisk er inde i staldene.

Ændres til:

15. Guldborgsund Kommune skal orienteres, når de første dyr indsættes i den nye stald, samt når den nye stald er fuld udnyttet, jf. det tilladte dyrehold. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter at dyrene rent fysisk er inde i staldene (vilkår 8 i samlet oversigt, bilag 6).

Produktionsomfang og staldindretning

Vilkår 3 i tillægsgodkendelse fra 2013

Med denne miljøgodkendelse gives der tilladelse til at udvide dyreholdet til en samlet produktion på 830 køer med en mælkeydelse på 9.300 kg EKM, 21 kælvkvier (23 – 24 mdr.) og 69 småkalve.

SIDE 9/64

Ændres til:

16. Med denne tillægsgodkendelse gives der tilladelse til at udvide Jerseykvægholdet til en samlet produktion omfattende 1.000 årskøer med en mælkeydelse på 9.300 kg EKM, 240 årssdyr i småkalve (0-2 mdr.), 10 årssdyr i småkalve (0-6 mdr.), 50 producerede tyrekalve (30-40 kg) og 26 årssdyr i kvieopdræt (23-24 mdr.) svarende til 1.250,3 DE (vilkår 18 i samlet oversigt, bilag 6).

Vilkår 4 i tillægsgodkendelse fra 2013

Det samlede dyrehold skal placeres i stalde med følgende sammensætning og fordeling i de enkelte staldafsnit.

Staldafsnit	Dyrehold og staldtype	Antal årssdyr	DE
1.1.1 Ældre kalvestald ST-90539	Småkalve Dybstrøelse	31	5,41
1.1.2 Ældre sengebåsestald ST-90540	Jerseyko, sengestald	13	15,74
1.1.4 Kostald ST-90542	Jerseyko, sengestald	622	753,29
1.1.5 Kostald m. kælvnings-, syge og malk.afsnit ST90543	Kvie/stud. Jerseyko Sengestald	21	9,98
	Jerseyko Dybstrøelse	15	18,17
	Jerseyko Sengestald	180	217,99
1.1.6 Mobile kalvehytter	Småkalve Dybstrøelse	38	6,64
I alt		830 køer 21 kvier 69 kalve	1.027,22 DE

Beregningerne af DE er foretaget på baggrund af Bekendtgørelse nr. 764 af 28.06.12 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Ændres til:

17. Det samlede dyrehold skal placeres i stalde med følgende sammensætning og fordeling i de enkelte staldafsnit (vilkår 21 i samlet oversigt, bilag 6).

Stald	Dyretype	Staldtype	Alder/ Vægt	Antal årsdyr	Mælke- ydelse	DE
Mobile kalvhytter	Småkalv, Jersey	Dybstrøelse	0-2 mdr.	240	-	41,91
	Tyrekalv, Jersey	Dybstrøelse	30-40 kg	50	-	0,36
Kostald Kælvnings-, syge-, og malkeafsnit	Kvie/stud, Jersey	Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	23-24 mdr.	20	-	9,17
	Jerseyko	Dybstrøelse	-	15	9.300	17,91
	Jerseyko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-	175	9.300	208,97
Kostald	Jerseyko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-	595	9.300	710,50
Ældre sengebåse- stald	Småkalv, Jersey	Dybstrøelse	0-6 mdr.	5	-	1,00
Ældre kalvestald	Småkalv, Jersey	Dybstrøelse	0-6 mdr.	5	-	1,00
Forlængelse af kostald (NY)	Jerseyko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-	215	9.300	256,73
	Kvie/stud, Jersey	Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	23-24 mdr.	6	-	2,75
I alt						1.250,3

Ammoniakreducerende teknologi

Vilkår 56 i godkendelse fra 2010

I den nye kostald (staldafsnit 1.1.4) skal der etableres et forsøringsanlæg i henhold til ansøgningen (efter BAT-blad "Svovlsyrebehandling af kvæggylle). Anlægget skal være i drift hele året rundt (8.760 timer/år).

SIDE 11/64

Ændres til:

18. I den nye kostald samt kostald, kælvnings-, syge-, og malkeafsnit og forlængelse af kostald skal der etableres et forsøringsanlæg i henhold til ansøgningen (efter BAT-blad "Svovlsyrebehandling af kvæggylle). Anlægget skal være i drift hele året rundt (8.760 timer/år) (vilkår 41 i samlet oversigt, bilag 6).

Fluer og skadedyr

Vilkår 52 i godkendelse fra 2010

Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Ændres til:

19. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (vilkår 47 i samlet oversigt, bilag 6).

Vilkår 53 i godkendelse fra 2010

Der skal på ejendommen foretages en effektiv rottebekæmpelse, samt en effektiv ren- og vedligeholdelse, der sikrer bedst muligt mod opformering af rotter. Bekæmpelsen skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.

Ændres til:

20. Der skal på ejendommen foretages en effektiv rottebekæmpelse, samt en effektiv ren- og vedligeholdelse, der sikrer bedst muligt mod opformering af rotter. Bekæmpelsen skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning jf. retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (vilkår 48 i samlet oversigt, bilag 6).

Transport og støj

Vilkår 41 i godkendelse fra 2010

Såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra kvægbedriften for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 40 er overholdt. Såfremt vilkår 40 konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget en støjmåling og eller -beregning pr. år.

Ændres til:

21. Såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra kvægbedriften for at dokumentere, at støjgrænserne i ovenstående vilkår er overholdt. Såfremt ovenstående vilkår konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget en støjmåling og eller -beregning pr. år (vilkår 50 i samlet oversigt, bilag 6).

SIDE 12/64

Flydende husdyrgødning

Vilkår 21 i godkendelse fra 2010

Gyllebeholderne og møddingspladsen skal drives og vedligeholdes, så de til enhver tid lever op til kravene i den gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, pt. nr. 1695 af 19.12.2006, § 15, 16 og 17.

Ændres til:

22. Gyllebeholderne og møddingspladsen skal drives og vedligeholdes, så de til enhver tid lever op til kravene i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (vilkår 55 i samlet oversigt, bilag 6).

Vilkår 22 i godkendelse fra 2010

Hvis der monteres stationære pumper på gyllebeholderne, skal der sættes en låsemekanisme på pumpernes startrelæ, således at de kun kan startes af bedriftens personale. Startrelæ skal opsættes ved beholderne, så det straks opdages, hvis pumperne startes ved en fejl. Hvis der ikke opsættes stationære pumper/hvis de stationære pumper fjernes, kan der ses bort fra dette vilkår og vilkår 23 og 24.

Ændres til:

23. Hvis der monteres stationære pumper på gyllebeholderne, skal der sættes en låsemekanisme på pumpernes startrelæ, således at de kun kan startes af bedriftens personale. Startrelæ skal opsættes ved beholderne, så det straks opdages, hvis pumperne startes ved en fejl. Hvis der ikke opsættes stationære pumper/hvis de stationære pumper fjernes, kan der ses bort fra dette vilkår og vilkår 62 og 63 (vilkår 59 i samlet oversigt, bilag 6).

Udbringningsarealer, harmoni og aftaler

Vilkår 6 i tillægsgodkendelse fra 2013

Der må udbringes husdyrgødning fra højst 117,21 DE pr. Planår (1/8 til 31/7) fra kvæg på bedriften.

Ændres til:

24. Der må udbringes husdyrgødning fra højst 150,29 DE pr. Planår (1/8 til 31/7) fra kvæg på bedriften (vilkår 67 i samlet oversigt, bilag 6).

Vilkår 7 i tillægsgodkendelse fra 2013

På bedriftens egne og forpagtede arealer (bilag1A-1E), som indgår i denne godkendelse, må der udbringes husdyrgødning produceret indenfor bedriften svarende til ca. 11.262 kg N og ca. 1.716 kg P. Der må således ikke udbringes mere end 1,4 DE/ha i gennemsnit.

Ændres til:

25. På bedriftens egne og forpagtede arealer, som indgår i denne godkendelse, må der udbringes husdyrgødning produceret indenfor bedriften svarende til ca. 8.675 kg N og ca. 1.355 kg P med forsuret gylle og ca. 6.350 kg N og ca. 851 kg P med dybstrøelse. Der må således ikke udbringes mere end 1,35 DE/ha i gennemsnit (vilkår 68 i samlet oversigt, bilag 6).

SIDE 13/64

Vilkår 8 i tillægsgodkendelse fra 2013

Der skal afsættes husdyrgødning til anden ejendom svarende til 910 DE fordelt med 85.639 kg N og 13.293 kg P.

Ændres til:

26. Alt overskydende husdyrgødning i form af forsuret gylle jf. ovenstående vilkår skal afsættes til anden bedrift svarende til 1.100 DE fordelt på ca. 108.250 kg N og ca. 16.920 kg P (vilkår 69 i samlet oversigt, bilag 6).

Vilkår 29 i godkendelse fra 2010

Gyldig kontrakt om afsætning af husdyrgødningen inkl. kortbilag over udspretningsarealer skal til enhver tid kunne fremvises eller fremsendes til tilsynsmyndigheden.

Ændres til:

27. Gyldig kontrakt om afsætning af husdyrgødning inkl. kortbilag over udspretningsarealer skal til enhver tid kunne fremvises eller fremsendes til tilsynsmyndigheden. Dokumentationen skal opbevares i 5 år (vilkår 70 i samlet oversigt, bilag 6).

Vilkår 9 i tillægsgodkendelse fra 2013

Hvis der udbringes fast husdyrgødning nærmere end 100 m fra kanten af Natura 2000-område nr. 175 Listrup Lyng ved mark No1, skal husdyrgødningen nedbringes i jorden inden 6 timer (se kort 9).

Ændres til:

28. Hvis der udbringes fast husdyrgødning nærmere end 100 m fra kanten af Natura 2000-område nr. 175 Listrup Lyng ved mark No1-Skørringe, skal husdyrgødningen nedbringes i jorden inden 6 timer (se kort 6) (vilkår 71 i samlet oversigt, bilag 6).

Vilkår 10 i tillægsgodkendelse fra 2013

Hvis der udbringes fast husdyrgødning nærmere end 100 m fra de åbne vandflader i moseområdet ved mark No3, skal husdyrgødningen nedbringes i jorden inden 6 timer (se kort 10).

Ændres til:

29. Hvis der udbringes fast husdyrgødning nærmere end 100 m fra de åbne vandflader i moseområdet ved mark No2-Skørringe, skal husdyrgødningen nedbringes i jorden inden 6 timer (se kort 4) (vilkår 72 i samlet oversigt, bilag 6).

Beredskabsplan

Vilkår 69 i godkendelse fra 2010

Senest en måned efter denne miljøgodkendelse er trådt i kraft skal der indsendes kopi af bedriftens beredskabsplan. Planen, som skal godkendes af tilsynsmyndigheden, skal som minimum indeholde:

- *Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.*
- *Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes, hvornår og hvordan.*

SIDE 14/64

- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb m.m.
- Placering af brandslukningsmateriel og åndedrætsværn
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- Planen skal opdateres jævnligt/årligt eller efter revidering af procedure i forbindelse med uheld.

Ændres til:

30. Beredskabsplanen, som er godkendt af Guldborgsund Kommune indeholder som minimum (vilkår 83 i samlet oversigt, bilag 6):

- Procedure, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes, hvornår og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- Planen skal opdateres jævnligt/årligt eller efter revidering af procedure i forbindelse med uheld.

2.3 VILKÅR DER UDGÅR IFT. GODKENDELSE FRA 2010 SAMT TILLÆGSGODKENDELSE FRA 2013

Generelle forhold

De 2 nye gyllebeholdere må opføres indtil 15 m fra naboskel (vilkår 7 i godkendelse fra 2010).

Udformning af anlæg og placering i landskabet

De 2 nye gyllebeholdere med tilhørende læsseplads skal fjernes, hvis husdyrproduktionen ophører. Fjernelsen skal ske, inden der er gået 2 år fra det tidspunkt, hvor husdyrproduktionen ophører. Denne betingelse skal ejer foranledige og bekoste tinglyst inden beholderen tages i brug. Kopi af tinglysningsattest skal indsendes til kommunen (vilkår 13 i godkendelse fra 2010).

Transport og støj

Den nye indkørsel/udkørsel til Nykøbingvej skal være etableret inden godkendelsen må udnyttes (vilkår 43 i godkendelse fra 2010).

Sædskifter, efterafgrøder og projektilpasninger

Udover plantedirektoratets krav om efterafgrøder, skal der hvert år være minimum 2 % ekstra efterafgrøder, med udgangspunkt i efterafgrødegrundarealet. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, hvad angår artsvalg, dyrkningsperioder og kvælstofgødning. Hverken de lovpligtige eller de ekstra efterafgrøder må erstattes af "vintergrønne marker" (vilkår 11 i tillægsgodkendelse fra 2013).

2.4 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende love og bekendtgørelser. Dette gælder også, selvom disse regler skulle være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af husdyrbruget skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 33, stk. 3 vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del. Dvs. hvis dyreholdet ligger under det i denne godkendelse maksimalt tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 40 stk. 1 følger der med denne tillægsgodkendelse for nye og ændrede vilkår 8 års retsbeskyttelse. Tidspunkt for retsbeskyttelsens udløb er 2025.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 11/12 må landbrugsdriften på ejendommen ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, før en sådan er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden. Der er således meddeleligt om ønskede ændringer/udvidelser, og det er kommunen der vurderer, om det ansøgte udløser krav om tillæg til godkendelsen. Dette gælder også ændringer på ejerforhold og driftsansvarlig.
- Jf. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 44 af 11.01.2016 § 25 skal ændringer i udbringningsarealerne (såvel ejede, forpagtede og aftale arealer) anmeldes til og godkendes af Guldborgsund Kommune.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug § 39, kan tilsynsmyndigheden påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudsat ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Bekendtgørelse nr. 1324 af 15.11.2016 om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.'s krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Kravet om kontrol af gyllebeholder jf. bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.2012.
- Guldborgsund Kommunes affaldsregulativer, som bl.a. forbyder private at afbrænde affald, samt sætter en række krav til opbevaring og bortskaffelse af farligt affald herunder medicinaffald.
- Bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr nr. 558 af 01.06.2011.
- Bekendtgørelse nr. 1611 af 10.12.2015 om indretning, etablering og drift af oiletanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2016/2017, pt. bekendtgørelse nr. 1055 af 01.07.2016 med senere ændringer.

SIDE 16/64

- Bekendtgørelse nr. 906 af 24.06.2016 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.
- Øvrige relevante godkendelser/dispensationer/tilladelser i forhold til anden lovgivning som ex. Byggeloven, Planloven, Slambekendtgørelsen og lign. skal søges separat.

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik & Miljø
22. marts 2017

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker/sagsbehandler

Marlene Bendix Jensen
Agronom/sagsbehandler

3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

Nedenstående miljøtekniske beskrivelser, begrundelser og vurderinger omfatter ændringer i forbindelse med den med dette tillæg ansøgte udvidelse samt eventuelle ændringer i eksisterende forhold som følge af det ansøgte.

3.1 GENERELLE FORHOLD

Tillægsgodkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Sibirien 6, 4863 Eskilstrup ejet af Anders Kappel. Til ejendommen er der tilknyttet en husdyrproduktion med CHR-nr. 16216, som drives under CVR-nr. 29235147, hvor både husdyrbruget og arealerne indgår.

Tillægsgodkendelsen omfatter nye vilkår samt ændrede og udgåede vilkår i forhold til § 12 miljøgodkendelse fra 2010 og tillægsgodkendelse fra 2013.

Nye vilkår

Der er stillet nyt vilkår om, at et eksemplar af denne tillægsgodkendelse til enhver tid skal være tilgængeligt på husdyrbruget, og at driftspersonalet skal være orienteret om dens indhold. Dette vilkår er stillet for at sikre, at der er fokus på driften i henhold til denne tillægsgodkendelse og andre gældende godkendelser.

Der er tilføjet et nyt vilkår om, at den nye gyllebeholder må opføres indtil 15 m fra naboskel. Begrundelsen for vilkåret er, at beholderen skal opføres i tilknytning til eksisterende beholdere og overholde afstandskrav på 15 m til naboskel.

Endvidere er der stillet et nyt vilkår om, at alle ønskede ændringer på af bedriften skal anmeldes til kommunen, som vurderer, om det anmeldte udløser krav om tillægsgodkendelse.

Begrundelsen for disse vilkår er, at det er kommunen, der skal vurdere et behov for tillægsgodkendelse.

Ændrede vilkår

Vilkår omkring orientering vedrørende udnyttelse af staldanlæg er ændret af administrative årsager, da nummerering af vilkår er ændret.

Slettet vilkår

Slutteligt er vilkår om, at de to nye gyllebeholdere må opføres indtil 15 m fra skel slettet. Begrundelsen for dette er, at ansøger har søgt om at få slettet vilkåret, da det er vilkår fra miljøgodkendelse meddelt i 2010, og beholderne er opført.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at når de stillede vilkår overholdes, er der taget højde for forudsætningerne for denne godkendelse.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Husdyrbrugets anlæg er placeret i landzone, med ca. 140/450 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Sibirien 15), der ligger nordvest for henholdsvis ældre staldanlæg/nyere staldanlæg.

Nærmeste område, der er at betragte som en samlet bebyggelse er Virket by. Det er før omtalte ejendom på adressen Sibirien 15, der er udgangspunkt for nærmeste samlede bebyggelse. Der er 2.800 meter til nærmeste byzone, som er ved Horreby syd for anlægget. Alle gældende afstandskrav for naboer og omkringboende er således overholdt.

Kort 1. Beliggenhed i forhold til omkringboende.

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. Husdyrgodkendelseslovens kap. 2 (§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel.

Tabel 1. Anlæggets (nyanlæg) placering ift. afstandskrav

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	>1000 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	Ca. 600 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer*	>15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	Ca. 380 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>1000 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom **	Ca. 350 meter	15 meter
Naboskel	Ca. 80 meter	30 meter
Nabobeboelse	Ca. 400 meter	50 meter
Byzone/område udlagt til boligformål	Ca. 2.900 meter	50 meter

*Det er ejers ansvar, at nyanlæg placeres mere end 15 meter fra eksisterende og nye dræn.

**Afstandskravet gælder kun ved etablering af anlæg, og ikke ved ændringer indenfor eksisterende.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer at alle gældende afstandskrav jf. Kap. 2 i Husdyrloven er overholdt. Der er således ikke meddelt dispensationer i forhold til de generelle afstandskrav, eller opstillet specifikke vilkår i forbindelse hermed. Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omkringboende, ved overholdelse af de meddelte

vilkår for lugt, støv, lys og støj, som følge af anlæggets placering og lokalisering i forhold til de generelle afstandskrav.

3.2.2 **Bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger**

Anlægget er placeret således at alle krav mht. bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes. Anlægget ligger desuden udenfor fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, sø- og å-beskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, § 3-beskyttede naturområder, § 7-beskyttede naturområder, skovrejsningsområder, lavbundsarealer og kystnærhedszone.

Kulturmiljøer

Anlægget ligger indenfor et større område registreret som kulturmiljø benævnt "Virket" som en "Vejby", GBSnr. 391-19.

Det er vurderet, at den nye tilbygning ikke vil have væsentlig virkning og betydning for kulturmiljøet og i øvrigt ikke vil berøre opfattelsen af kulturmiljøet.

Anlægget overholder gældende regler, og der er ikke behov for at dispensere efter gældende love og bekendtgørelser. Der er således ikke stillet vilkår i relation til bygge-, beskyttelseslinjer eller fredninger

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at alle retningslinjer for bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger er overholdt. Produktionen vurderes derfor ikke at have væsentlig påvirkning på disse.

3.2.3 **Udformning af anlæg og placering i landskab**

Der sker ingen ændringer for eksisterende bygninger med hensyn til materialer, farver, højder og taghældninger. Den ny tilbygning til kostalden, kalvehytterne og den nye gyllebeholder opføres i tilknytning til det eksisterende staldanlæg (se bilag 1).

Den nye tilbygning til den nordligste kostald bliver på ca. 40 m x 47 m, og etableres i samme stil og materialevalg samt taghældning som den eksisterende stald.

I miljøgodkendelse fra 2010 indgår der vilkår omkring anvendelse af overskudsjord samt krav til byggematerialer og farver. I forhold til denne tillægsgodkendelse er det vurderet, at disse vilkår også er dækkende for de ønskede nyetableringer omfattet af dette tillæg. Det er således ikke vurderet nødvendigt at stille specifikke vilkår hertil med denne tillægsgodkendelse.

Kalvehytterne skal placeres ved de eksisterende kalvehytter mellem de to nyere kostalde. Der vil blive tale om ca. 48 nye kalvehytter placeret på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder.

Den nye gyllebeholder på 5.000 m³ opføres vest for de eksisterende og i tilknytning dertil.

I forbindelse med miljøgodkendelse meddelt i 2010 blev staldanlægget flyttet ud på marken. Anlægget fremtræder for den nyere del af staldene således fortsat som en samlet enhed placeret i det åbne land.

SIDE 20/64

Med dette tillæg vil der ikke ændres væsentligt i forhold til belyningsforholdene på ejendommen.

I forhold til afskærmende beplantning omkring staldanlægget er det vurderet, at den med godkendelse fra 2010 godkendte beplantningsplan fuldt ud dækker behovet også i forhold til den med dette tillæg godkendte tilbygning.

Der er således ikke vurderet behov for at stille yderligere vilkår i relation til afskærmende beplantning.

Slettet vilkår

Vilkår vedrørende krav om at gyllebeholdere skal fjernes, hvis husdyrproduktionen ophører, er med dette tillæg slettet. Begrundelsen herfor er, at der på nuværende tidspunkt er tale om et større samlet anlæg, og ikke enkeltstående gyllebeholdere i det åbne land.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at den valgte placering af forlængelse af kostald og placering af kalvehytter er hensigtsmæssig i forhold til en samlet vurdering af en hensigtsmæssig logistik på ejendommen og landskabelige hensyn.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

Den nye tilbygning bliver gennemført ved stalden længst mod nord og i retning mod øst.

Landskabelige værdier

Ejendommen er placeret i landzonen i et område, som i kommuneplan 2013-2025 er udpeget som jordbrugsområde. Størstedelen af disse områder består af jordbrug i almindelig drift, og er generelt forbeholdt jordbrugserhvervet. Der må generelt ikke etableres tekniske anlæg, anlægges veje eller foretages indgreb, der kan forringe områdernes landskabs-, natur- og kulturhistoriske værdier, mangfoldigheden af planter og dyr, deres levesteder og spredningsmuligheder.

Dog kan fritliggende og driftsmæssigt nødvendige anlæg i relation til jordbrugserhvervet tillades. Disse skal dog tilpasses beskyttelsesniveauet mest muligt.

Da udvidelsen på denne bedrift er vurderet i forhold til naturområder (se afsnit 3.4.1 vedr. naturvurdering), vurderes det, at bedriften er tilpasset ovenstående beskyttelseshensyn.

Landskabet omkring ejendommen er karakteriseret ved, at være relativt fladt med spredte læhegn og beplantninger, landbrugsejendomme, enkelte fritliggende huse og mindre landsbyer.

Bygningsmassen på ejendommen vurderes også efter etablering af den nye tilbygning, kalvehytter og ny gyllebeholder, at fremstå som en homogen bygningsmasse, idet alle de nyere bygninger ligger i direkte tilknytning til hinanden.

For at undgå ophobning af jordbunker omkring ejendommen skal overskudsjord fra udgravning til nybyggeri spredes jævnt ud omkring anlægget (max. 0,5 meter), eller skal bortskaffes på anden vis. Hvis jorden skal bortskaffes fra ejendommen, skal det ske i samråd med Guldborgsund Kommune.

Dette fremgår af vilkår 8 i godkendelse fra 2010, og forholdet gælder også i forhold til etablering af den nye tilbygning, de nye kalvehytter og den nye gyllebeholder.

Det er vurderet, at der her er tale om et overordnet vilkår, som ikke behøves gentaget specifikt for den med dette tillæg godkendte udvidelse.

Ansøger har oplyst at den nye tilbygning til kostalden og kalvehytterne opføres i samme byggestil som eksisterende staldanlæg.

Kulturhistoriske værdier

Anlægget ligger som nævnt i tidligere afsnit indenfor et større område registreret som kulturmiljø benævnt "Virket" som en "Vejby", GBSnr. 391-19.

Det er vurderet, at den nye tilbygning ikke vil have væsentlig virkning og betydning for kulturmiljøet og i øvrigt ikke vil berøre opfattelsen af kulturmiljøet.

Der ligger beskyttede fortidsminder ca. 2.000 meter nordvest og sydvest for anlægget. Da anlægget ligger udenfor beskyttelseszonen på 100 meter, vil de ikke blive berørt af denne tillægsgodkendelse.

Naturmæssige værdier

Anlægget ligger udenfor udpegningen af økologiske forbindelser. Nærmeste økologiske forbindelse ligger ca. 1.100 meter syd for staldanlægget.

Da anlægget ligger udenfor den økologiske forbindelse vurderes det, at der ikke vil få væsentlig indflydelse på denne. For øvrige vurderinger i forhold til naturmæssige værdier henvises til afsnit 3.4.1 vedr. naturvurderinger.

Geologiske værdier

For geologisk interesseområder gælder bl.a., at inden for de arealer, som er udpeget til Nationale Geologiske Interesseområder eller Regionale Geologiske Interesseområder, skal der tages særlige hensyn til geologien. Byggeri og anlægsarbejder, tekniske anlæg, skovrejsning, beplantning mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal søges udført på andre lokaliteter og kan kun finde sted, hvis der ikke kan findes et alternativ.

Nærmeste Geologiske Interesseområde er et Regionalt Interesseområde og ligger ca. 1.000 meter vest for det nye staldanlæg.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig indflydelse på de geologiske værdier i området.

Rekreative værdier

Ejendommen ligger udenfor friluftsområder. Nærmeste område ligger ca. 1.500 meter vest for ejendommen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at udvidelsen af den nordlige stald, kalvehytterne og husdyrproduktionen ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Samtidig vurderes det, at det ikke vil have væsentlig indflydelse på udpegede kulturmiljøer eller hensyn til kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, rekreative værdier herunder økologiske forbindelseslinjer og lignende regionale udpegninger. Samlet vurderes det, at det konkrete projekt ikke har en væsentlig virkning for de ovennævnte områder og værdier, og at udvidelsen er uden væsentlig landskabelig og visuel betydning for omkringboende.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang, fleksibilitet og udnyttelse

I miljøgodkendelse af 21. april 2010 er der givet godkendelse til hold af Jerseykøer med opdræt svarende til 487 årskøer, 52 årdsyr i småkalve (0-2 mdr.) samt 16 årdsyr i kvieopdræt (23 mdr. til kælvning).

Godkendelse fra 2010 er blevet suppleret med en tillægsgodkendelse fra 28. oktober 2013. Med tillægsgodkendelsen fra 2010 er der givet godkendelse til 830 årskøer med en mælkeydelse på 9.300 kg EKM, 69 årdsyr i småkalve (0-2 mdr.) og 21 årdsyr i kvieopdræt (23-24 mdr.).

Der er med denne tillægsansøgning søgt om udvidelse af kvægholdet.

Den ansøgte produktion er skitseret i nedenstående tabel.

Ændrede vilkår

Der er søgt om godkendelse til udvidelse af Jerseykvægholdet til at omfatte 1.000 årskøer med en mælkeydelse på 9.300 kg EKM, 240 årdsyr i småkalve (0-2 mdr.), 10 årdsyr i småkalve (0-6 mdr.), 50 producerede tyrekalve (30-40 kg) og 26 årdsyr i kvieopdræt (23-24 mdr.) svarende til 1.250,3 DE.

Den ansøgte produktion er fastholdt i ændret vilkår.

Fordelingen af dyr er en forudsætning for blandt andet ansøgningens lugt- og ammoniakberegninger. Der kan i den forbindelse henvises til bilag 1, hvor placeringen af de enkelte staldanlæg er angivet.

Den godkendte sammensætning og fordeling i de enkelte staldanlæg er ændret på baggrund af den ansøgte udvidelse til nedenstående tabel, hvilket er fastholdt i ændret vilkår.

Tabel 2. Sammensætning og fordeling i staldafsnit.

Stald	Dyretype	Staldtype	Alder/ Vægt	Antal årdsyr	Mælke- ydelse	DE
Mobile kalvehytter	Småkalv, Jersey	Dybstrøelse	0-2 mdr.	240	-	41,91
	Tyrekalv, Jersey	Dybstrøelse	30-40 kg	50	-	0,36
Kostald Kælvnings-, syge-, og malkeafsnit	Kvie/stud, Jersey	Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	23-24 mdr.	20	-	9,17
	Jerseyko	Dybstrøelse	-	15	9.300	17,91
	Jerseyko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-	175	9.300	208,97
Kostald	Jerseyko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-	595	9.300	710,50

SIDE 23/64

Stald	Dyretype	Staldtype	Alder/ Vægt	Antal årsdyr	Mælke- ydelse	DE
Ældre sengebåse- stald	Småkalv, Jersey	Dybstrøelse	0-6 mdr.	5	-	1,00
Ældre kalvestald	Småkalv, Jersey	Dybstrøelse	0-6 mdr.	5	-	1,00
Forlængelse af kostald (NY)	Jerseyko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-	215	9.300	256,73
	Kvie/stud, Jersey	Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	23-24 mdr.	6	-	2,75
I alt						1.250,3

Nye vilkår

Der er stillet nyt vilkår om, at hvis omregningsfaktorerne fra dyr til dyreenheder ændres, er det den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet, der skal tages udgangspunkt i. Herved fastholdes den produktion målt i antal producerede dyr, der på tidspunktet for godkendelse kunne forventes.

Endelig er der indsat vilkår om, at produktionen skal ske så jævnt over året som muligt. Med dette vilkår skal det sikres, at der ikke sker væsentlige udsving i lugtemissionen fra bedriften. Der vil naturligvis være små udsving i produktionen over året og sygdom o.l. kan nødvendiggøre større udsving i enkelte år, men vilkåret skal forhindre væsentlige tilbagevendende udsving, som kan føre til nabogener.

Fleksibilitet og udnyttelse

Der er ikke søgt om eller indbygget fleksibilitet i forhold til afvigelser/variationer i vægtintervaller eller trinvis udvidelse af produktionen.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer at der ved opfyldelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlige virkninger på omgivelserne i relation til produktionsomfanget.

3.3.2 Staldindretning og drift

I forbindelse med den ansøgte udvidelse af kvægholdet skal der etableres en tilbygning til eksisterende nordlige kostald, flere udendørs kalvehytter og en ny gyllebeholder.

Der er fortsat gældende vilkår i forhold til staldindretning, renholdelse og lignende relateret til almindelig drift.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at staldindretningen og driften af staldene, gennem overholdelse af de givne vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omkringboende eller det omgivende miljø.

3.3.3 Overbrusning og rengøring

Fordampning af ammoniak og til dels lugt kommer fra våde gødningsoverflader, hvorfor renholdelse af gulv samt tilførsel af tilstrækkelig mængde halm eller lignende strukturmateriale til dybstrøelsen, så den er tør i overfladen, er essentiel.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at ved overholdelse af de stillede vilkår til renholdelse og god staldhygiejne vil anlægget ikke medføre væsentlige gener for omkringboende.

3.3.4 Ventilation

Der er tale om uopvarmede åbne stalde primært med naturlig ventilation.

Der er ikke stillet vilkår vedrørende ventilation.

3.3.5 Fodring

Der fodres med hjemmeproduceret grovfoder, tilsat mineraler og kraftfoder. Der udtages årligt foderprøver, og foderplanen optimeres herefter.

Småkalvene fodres med råmælk og returnmælk fra mejeriet.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved opbevaring, håndtering og brug af foder, samt drift af ejendommen som beskrevet, ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

3.3.6 Ensilage

Ensilage opbevares i plansiloer sydøst for de nye staldanlæg.

Nyt vilkår

Der er med denne tillægsgodkendelse stillet et nyt vilkår vedrørende afløb fra ensilagepladsen.

Vilkåret omfatter krav om etablering af automatisk pumpning fra opsamlingsbeholder til gyllebeholder eller gyllekanal af ensilagesaft/overfaldevand. Begrundelsen for vilkåret er, at der ved tilsyn er konstateret forurening med ensilagesaft/overfaldevand fra ensilageplads til område og vandløb syd for ensilageplads. Opbevaringstanken for ensilagesaft skal påmonteres pumpe som automatisk pumper ensilagesaft/overfaldevand direkte til gyllebeholder for at undgå overløb.

Vilkåret er stillet med udgangspunkt i § 18 stk. 3 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, som har følgende tekst:

“Tilsynsmyndigheden kan påbyde særlige foranstaltninger, såfremt en af de i stk. 1 nævnte beholdere (ensilagesaft) er anbragt således, at driftsforstyrrelser eller uheld kan medføre alvorlige skader på vandindvindingsanlæg, vandløb, søer over 100 m² og kystvande”.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved opbevaring, håndtering og brug af ensilage, gennemførelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen samt driften af ejendommen som beskrevet, ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

3.3.7 Energi- og vandforbrug

Energi

Energi anvendes primært til lys, malkeanlæg, køling af mælk, gyllepumpning, foderanlæg, og rengøring.

Energiforbruget efter udvidelsen er baseret på ansøgers skøn.

Nedenstående tabel viser det nuværende og det for den ansøgte husdyrproduktions forventede energiforbrug.

Tabel 3. Energiforbrug

Type	Forbrug Nudrift	Forbrug Ansøgt drift
Elforbrug	400.000 Kwh	500.000 Kwh
Dieselolie	11.000 liter	11.000 Liter

Det forventes, at forbruget af diesel vil være uændret, da arealet der dyrkes både før og efter udvidelsen vil være uændret.

Nye vilkår

Der er stillet vilkår om, at foderanlæg, malke- og mælkeanlæg skal renholdes, drives og vedligeholdes således, at unødigt støj og energiforbrug undgås.

I vilkåret indgår der desuden, at autoriseret service skal registreres i logbog.

For at holde øje med energiforbruget, er der stillet vilkår i afsnit omhandlende egenkontrol om, at der ved afvigelser i de årlige opgørelser skal gøres tiltag til at finde årsagen til et stigende forbrug og eventuelt gennemføre tiltag for at reducere forbruget.

Med hensyn til hvilke energibesparende tiltag der gennemføres på ejendommen, henvises der til afsnit omhandlende BAT.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at energiforbruget er tidssvarende i forhold til bedriftens produktion. Ved overholdelse af de givne vilkår og gennemførelse af energibesparende foranstaltninger på ejendommen vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på omgivelserne.

Vand

Der anvendes primært vand til drikkevand, vask af malkeanlæg og anden rengøring.

Nedenstående tabel viser det nuværende og det for den ansøgte produktion estimerede vandforbrug.

Tabel 4. Vandforbrug

Årligt forbrug i husdyrproduktionen	Forbrug nudrift (m ³)	Forbrug ansøgt drift (m ³)
Vandforbrug i alt	36.000	37.000

Drikkevandsforbruget er beregnet af ansøger ud fra standard normer for vandforbrug.

Ejendommen anvender vand fra Horreby Vandværk.

Den øgede indvinding af vand på vandværket, som følge af denne udvidelse (ca. 1.000 m³/år), vurderes af kommunen at være af en størrelsesorden, så det ikke gør nogen målbar forskel i områdets indvinding. Endvidere har vandværket kapacitet til at behandle den øgede indvinding.

Der er fortsat vilkår om, at der via egenkontrol skal holdes øje med vandforbruget og drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås.

Med hensyn til hvilke vandbesparende tiltag der gennemføres på ejendommen, henvises der til afsnit omhandlende BAT.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion vurderet med udgangspunkt i normal. Ved overholdelse af de givne vilkår og gennemførelse af vandbesparende foranstaltninger på ejendommen vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet.

3.3.8 Spildevand, regnvand og vask af maskiner og sprøjteudstyr

Spildevand fra ejendommen omfatter husspildevand og sanitetsvand. Derudover er der og spildevand fra vask af stalde, malkeanlæg, drikkevandsspild samt overfladevand fra møddingsplads, ensilageplads og andre befæstede arealer med kalvehytter, som ledes til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder. Dette vand indgår i beregning af opbevaringskapaciteten på ejendommen sammen med gylle fra dyrene.

For kapacitetsberegningen henvises til afsnit 3.5.2.

Spildevand tilladt gyllebeholder udbringes sammen med husdyrgødningen på markerne.

Overfladevand fra tage samles i faskiner/forsinkelsesbassin og ledes videre til vandløb. Der vil ske en forøget udledning af overfladevand/regnvand/tagvand. I den forbindelse skal der søges om en udvidelse af den nuværende udledningstilladelse til udledning af overfladevand/regnvand/tagvand på grund af de forøgede mængder.

Sanitært spildevand ledes bort via offentlig kloakering.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at spildevand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen kan håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler. Ligeledes vurderes det, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis, således at der ikke sker væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge heraf.

3.3.9 Affald

Affald, døde dyr og lignende forventes at stige lidt i forbindelse med udvidelsen. Der ændres dog ikke på affaldshåndteringen på ejendommen.

Døde dyr opbevares inden afhentning på plads ved gyllebeholdere. Døde dyr afhentes af DAKA og normalvis indenfor 24 timer efter anmeldelse, hvis ikke det er op til weekend eller helligdage. Dette overholder vejledningen om opbevaring af døde dyr.

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt.

Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser.

Der produceres en række forskellige affaldstyper på ejendommen, brandbart og ikke brandbart, PVC, plastik, glas mv. Affaldet sorteres og leveres til genbrugsstationen for erhvervsaffald. Husholdningsaffald afhentes af den kommunale renovationsordning.

Kemikalier til rengøring opbevares i rum ved malkestalden.

Da affald er et meget reguleret område, vurderer Guldborgsund Kommune, at det ikke er nødvendigt at sætte særskilte vilkår om de mest almindelige forekomne affaldstyper. I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der således blandt andet henvist til kommunens regulativer, som alle borgere og virksomheder er forpligtiget til at overholde. Der henvises endvidere til bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, der overflødiggør vilkår om dette.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der på basis af overholdelse af gældende vilkår og generelle regulativer ikke vil være problemer med hensyn til håndtering af affald fra ejendommen. Affaldsopbevaring, håndtering og bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

3.3.10 Råvarer og hjælpestoffer

Der er med denne tillægsgodkendelse ikke vurderet behov for tilføjelse af nye vilkår, ændre vilkår eller at slette vilkår i forhold til håndtering og brug af råvarer eller hjælpestoffer.

Olje/dieselolie

Spildolie fra traktorer og maskiner opbevares i tæt beholder på støbt gulv, uden afløb til kloak. Der er en årlig produktion på ca. 50 liter.

Spildolien afhentes løbende af olieleverandørerne. Medicin og medicinrester opbevares i aflåst skab, på støbt gulv uden afløb. På ejendommen er der kun maskiner til foderhåndtering.

Diesel- og fyringsolie opbevares i godkendte overjordiske tanke.

Der er ikke stillet særlige vilkår i forbindelse med opbevaring af fyringsolie/dieselolie, da dette er omfattet af olietanksbekendtgørelsen. Andre olieprodukter opbevares i lukkede beholdere på fast gulv uden afløb.

Pesticider/sprøjtemidler

Al markdrift foretages af entreprenør/maskinstation, hvorfor der ikke opbevares kemikalier på ejendommen.

Der er ikke stillet vilkår om påfyldning af marksprøjte, samt vask af sprøjte, idet disse krav fremgår af bekendtgørelse om påfyldning og vask mv. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Ved eventuelle skylninger i marken skal der naturligvis rettes opmærksomhed på risiko for afløb til overfladevand, hvilket ikke må finde sted.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de generelle regler ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af råvarer og hjælpestoffer.

3.3.11 Driftsforstyrrelser og uheld

Som eksempel på mulige risici og der af følgende driftsforstyrrelser eller uheld på ejendommen, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, er følgende angivet af ansøger:

Beskrivelse af risici

Væsentligste risici er i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, samt håndtering af ensilage.

Beskrivelse af mulige uheld

På en landbrugsejendom kan der ske uheld med staldanlægget, gylleudstyr samt markdriften. Derudover kan der forekomme forurening fra punktkilder af kemikalier, herunder forsøringsanlægget. Udover forsøringsanlægget er gylleudstyret fra stald til mark meget traditionelt. Gyllen pumpes fra forsuringstank rundt i stalden tilbage til forsuringstank, hvorfra der kan pumpes ud til gyllebeholdere. Husdyrgødningen spredes på markerne jvf. gældende husdyrgødningsbekendtgørelse. Afløb fra ensilage kan forårsage forurening hvis det ikke opsamles. Evt. afløb opsamles i brønde til gylletankene.

Beskrivelse af risikominimering

Staldanlægget er indrettet meget lavteknologisk, naturlig ventilation, automatisk udfodring, og spaltegulv med skraber. Gyllen pumpes rundt fra fortank gennem stald tilbage til fortank. Derfor er uheld der kan have konsekvenser for dyreholdet eller miljøet minimale. Den største risikofaktor er den menneskelige, og alle medarbejdere vil derfor være informeret om betjening og rutiner i staldsystemet. Evt. gyllepumper der pumper gylle fra gylletank til gyllevogn udformes så de ikke kan startes ved uheld eller hærværk. Forsøringsanlægget er monteret med de lovmæssige sikkerhedsforanstaltninger samt bla. svovlbrintedetektor. Der etableres de lovmæssige sikkerhedsforanstaltninger vedr. påfyldning og opbevaring af svovlsyre. Arbejdstilsynets vejledninger følges (AT vejledning C.O.12 og C.O.11 Minimering af risici ved brug af kemikalier og pesticider er beskrevet under afsnittet "kemikalier").

Da der er etableret afløb, er risikoen for afløb fra ensilage minimal. For at mindske risikoen for overløb, holdes afløbene løbene rene.

Der er desuden etableret en vold rundt om gylletankene, der kan tilbageholde eller forsinke gylle ved lækage.

Beskrivelse af gener i forbindelse med uheld

Ved uheld der kan have en risiko for miljøet, kontaktes kommunens miljøvagt umiddelbart efter uheldet er konstateret.

Beskrivelse af opbevaring af ensilage og foder

I nusetituationen opbevares hovedparten af ensilagen i køresilo. Køresiloens placering er vist på situationsplanen bilag 1. Af hensyn til ensilagens kvalitet afdækkes den efter hvert foderudtag. Dette medvirker også til at mindske eventuelle gener for omgivelserne. Øvrigt foder opbevares i foderlade.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de beskrevne forholdsregler og tiltag i forbindelse med driftsforstyrrelser og uheld i tilstrækkeligt omfang forholder sig til kritiske situationer. Samtidig hermed er de beskrevne relevante forholdsregler med til at sikre, at der ikke vil være væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge af uheld og driftsforstyrrelser.

3.3.12 Biaktiviteter

Der er ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

3.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

3.4.1 Ammoniak og natur

Beregningerne foretaget i ansøgningen viser, at husdyrbruget har en samlet meremission af ammoniak til omgivelserne, beregnet som summen af emissionerne fra hhv. staldene og gødningslagre. Beregningerne er baseret på oplysninger omkring typen af husdyrholdet, indretning af staldanlæggene, fodersammensætningen, brug af teknologier og opbevaring af husdyrgødningen.

Ammoniakemissionen fra stald og lager er vist nedenfor:

Tabel 5. Ammoniakemission

Kilde til emission	Emission, ansøgt drift
Stalde	4.828,79 kg NH ₃ -N/år
Opbevaringslagre	960,78 kg NH ₃ -N/år
Samlet ammoniakemission	5.789,57 kg NH ₃ -N/år
Meremission fra anlæg	3.701,85 kg NH ₃ -N/år

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at den samlede emission fra anlægget stiger i forhold til produktion før meddelelse af miljøgodkendelse i 2010.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % gælder for stalde hvor der gennemføres ændringer eller nyetableringer. Reduktionskravet er vurderet i forhold til referencesystemerne, og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet ved den angivne drift overholdes.

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at det generelle krav opfyldes ved anvendelse af tiltagene på listen nedenfor.

- Der anvendes gylleforsøringsanlæg i alle de nyere staldanlæg, hvor husdyrgødningen håndteres som gylle. Denne teknologi medfører en reduktion i ammoniakfordampningen med 50 % for både stald og lager.

Der er med denne tillægsgodkendelse ikke ansøgt om ændringer i forhold til gældende vilkår vedrørende ammoniakreducerende teknologi i form af gylleforsøringsanlægget. Med udgangspunkt i dette og kommunens vurdering, er der ikke gennemført ændringer i vilkår.

Der kan henvises til vurderinger af den øgede ammoniakemission fra anlægget i de efterfølgende afsnit omhandlende følsom natur.

3.4.1.1 Ammoniak og natur

Ammoniakfølsom natur

Kategori 1- og 2-natur

Da den beregnede totaldeposition på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på 0,0 – 0,2 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet på Sibirien 6 ikke påvirker disse ammoniakfølsomme naturtyper, og at kravet til maksimal ammoniakdeposition af disse naturtyper er overholdt. Endvidere vurderes det, at det på et konkret eksperimentelt

videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget ikke vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

Kategori 3-natur

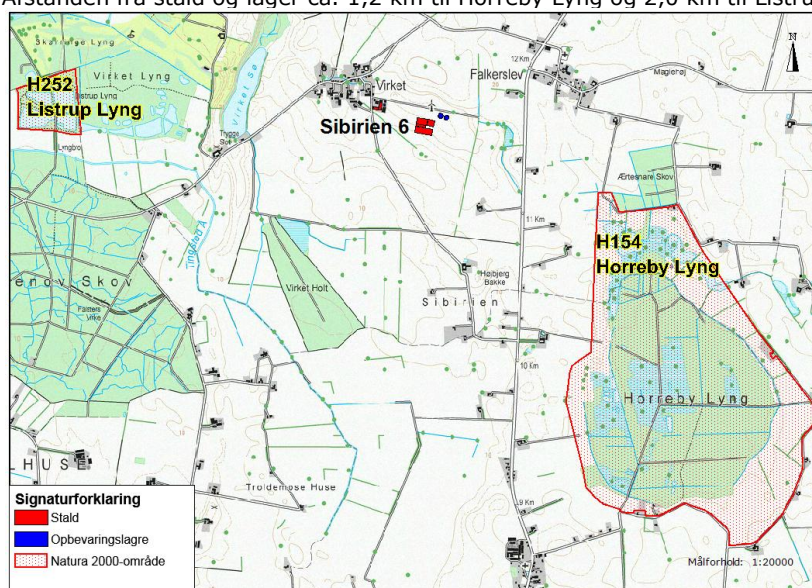
Udvidelse af dyreholdet på Sibirien 6 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold. I godkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat et beskyttelsesniveau på 1,0 kg N/ha/år, og det fremgår af bekendtgørelsen, at ammoniakdepositioner, der er mindre end dette niveau, ikke medfører påviselige ændringer i naturområderne.

Den beregnede merdeposition er 0,1 – 0,2 kg N/ha i naturtyperne med undtagelse af mosen i punkt E, hvor merdeposition er 1,8 kg N/ha. Tålegrænsen for elle- og askeskove/moser er 10 - 20 kg N/ha ifølge Ammoniakmanualens bilag 3, og baggrundsdepositionen med kvælstof er 11,2 kg N/ha i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012. Ved besigtigelsen af mosen i 2009 konstateredes det, at mosen ikke rummer sjældne eller særlige følsomme arter. Da mosen ikke rummer særlige arter, og da mer- og baggrundsdepositionen af kvælstof tilsammen ligger indenfor tålegrænsen, vurderes merdepositionen af kvælstof fra stald og lager ikke at have en væsentlig negativ påvirkning af mosen. Samlet set vurderes det, at kategori 3-naturtyperne omkring stald og lager ved Sibirien 6 ikke ændres ved den ansøgte udvidelse af husdyrbruget. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles særlige vilkår i forhold til disse naturområder.

For yderligere uddybninger i forhold til natur henvises til bilag 2 (Naturvurdering – tillæg til § 12 miljøgodkendelse af landbrug – Sibirien 6, 4863 Eskilstrup).

3.4.1.2 Natura 2000-områder

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Sibirien 6 er område nr. 175, der består af to habitatområder, henholdsvis nr. 154 Horreby Lyng og nr. 252 Listrup Lyng. Afstanden fra stald og lager ca. 1,2 km til Horreby Lyng og 2,0 km til Listrup Lyng, se kort 2.

Kort 2. Beliggenheden af Natura 2000-område i forhold til stald og lager.

Der er en meremission fra stald og lager på 3.701,85 kg N/år samt en samlet emission på 5.789,56 kg N/år. I det elektroniske ansøgningsystem er det beregnet, at det udvidede dyrehold medfører en merbelastning af habitatnaturtyperne i Horreby Lyng på 0,1 kg N/ha, samt at den totale ammoniakdeposition er 0,1 kg N/ha.

Den beregnede ammoniakdepositionen på habitatnaturtyperne er mindre end det fastlagte beskyttelsesniveau for ammoniak i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Da dette beskyttelsesniveau er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, vurderes det, at der ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne i den konkrete sag.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 175 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Sibirien 6 beliggende udenfor Natura 2000-området ikke kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

For yderligere uddybninger i forhold til natur henvises til bilag 2 (Naturvurdering – tillæg til §12 miljøgodkendelse af landbrug – Sibirien 6, 4863 Eskilstrup).

3.4.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

Bilag IV-arternes yngle- og rasteområder kan blive påvirket enten ved fysiske indgreb som f.eks. nedrivning af bygninger eller fældning af træer, eller ved en øget ammoniakdeposition fra stald og lager, der medfører en tilstandsændring af de naturtyper, hvor bilag IV-arterne yngler og raster.

Ved udvidelsen af dyreholdet på Sibirien 6 sker der ingen nedrivning af bygninger eller fældning af træer. Det vurderes derfor, at der ikke vil være en påvirkning af yngle- og rasteområderne for flagermus.

Den beregnede merdeposition af ammoniak fra stald og lager er mindre end 1 kg N/ha i Virket gadekær, der kan være potentielt yngle- og rasteområde for padder. Ved en påvirkning med ammoniak på mindre end 1 kg N/ha er det fastlagte beskyttelsesniveau for ammoniak i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 overholdt. Da dette beskyttelsesniveau er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, vurderes det derfor, at yngle- og rasteområder for disse bilag IV-arter ikke vil blive ødelagt eller beskadiget ved det ansøgte projekt. For yderligere uddybninger i forhold til natur henvises til bilag 2 (Naturvurdering – tillæg til §12 miljøgodkendelse af landbrug – Sibirien 6, 4863 Eskilstrup).

3.4.2 Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldventilation, og vurderinger af lugt i forhold til omkringboende vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og ved udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved hjælp af generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I husdyrloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt i forhold til forskellige typer beboelse.

Lugtemissionen beregnes med udgangspunkt i forhold som: dyretype, kg dyr på stald (stipladser) og staldsystem. Derfor er der sat vilkår om, hvor mange dyr (stipladser), og ved hvilke vægtintervaller/aldersintervaller, der må være i stalden samtidig, da det er en forudsætning for beregningerne og deraf følgende vurderinger.

SIDE 32/64

Der er beregnet geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra forskellige beboelsestyper/områder til staldene før lugten vurderes til at være væsentlig. Lugten kan udenfor disse afstande være registrerbar men vurderes ikke genegivende. De beregnede geneafstande er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande.

Tabel 6. Lugtberegninger _ _

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Sibirien 15	0	FMK	4,47	34,93	4,47	34,93	147,32	Nej	Ja
+ Sibirien 15	0	NY	488,56	102,56	488,56	102,56	488,58	Nej	Ja
+ Horreby By, Horreby	0	NY	686,48	150,52	652,16	142,99	2.912,42	Ja	Ja

Geneafstanden er overholdt får både byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig, idet afstanden til de nævnte områder er større end de beregnede korrigerede geneafstande.

Der er derfor ikke foretaget yderligere vurderinger af lugtgener i forhold til de udpegede områder/boliger.

Geneafstandene er angivet ud fra henholdsvis den nye lugtvurderingsmodel og "FMK modellen" i ansøgningssystemet som først begrænsende model.

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 75 DE inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt som det ansøgte staldanlæg. De beregnede geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig.

Der ligger ikke andre husdyrbrug indenfor de angivne afstande, og på baggrund heraf er der ikke medregnet en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningen/ vurderingerne.

Generelt i forhold til lugt

Lugtemissionen fra husdyrbruget er meget afhængig af, hvordan landbruget drives.

Lugt fra gyllebeholdere og andre gødningslagre indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uhensigtsmæssig drift.

Der er i den allerede gældende miljøgodkendelse fra 2010 stillet en række vilkår, der skal medvirke til at sikre mod lugtgener.

Det drejer sig om krav om, at flydelag på gyllebeholderne skal vedligeholdes, så det effektivt sikre mod fordampning. Der er sat vilkår om, at omrøring af gyllen skal minimeres, og at flydelaget reetableres hurtigst muligt efter omrøring. Begrundelse for dette vilkår er, at der hovedsagligt vil komme lugtemission fra en gyllebeholder, når der omrøres eller pumpes gylle derfra.

Den gældende miljøgodkendelse indeholder desuden vilkår om, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses, samt at der eventuelt kan stoppes for omrøring af gylle på lørdage samt søn- og helligdage.

De gældende vilkår er stillet for at kunne undersøge forholdene på ejendommen, hvis det viser sig, at naboer og omkringboende føler sig væsentligt påvirket af lugtgener.

De stillede vilkår om god staldhygiejne, og renholdelse af ejendommen er ligeledes væsentlige for begrænsning af lugt fra ejendommen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at lovens minimumskrav til afstand til nærmeste beboelse, samlet bebyggelse samt byzone og sommerhusområde er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboer. Der kan naturligvis forekomme lugt i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle. Ved overholdelse af de fastsatte vilkår, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at omkringboende ikke vil blive væsentlig generet af øget lugt fra ejendommen.

3.4.3 **Fluer og skadedyr**

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved regelmæssigt oprydning og renholdelse. Ved at renholde og rydde op forebygges forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for formering.

Fluer

Ved behov skal fluer bekæmpes i henhold til retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Ændret vilkår

I gældende miljøgodkendelse er der stillet vilkår om, at der skal foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Siden meddelelse af gældende godkendelse er ansvaret for vejledning og retningslinjer for bekæmpelse af skadedyr som fluer overgået til Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. På baggrund heraf er vilkår vedrørende fluebekæmpelse ændret.

Retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi må betragtes som minimumskrav. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologisynspunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af staldtypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Vi må derfor sætte kravet til effekten og lade det være op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Rotter

Der er indgået aftale med privat firma i forhold til bekæmpelse af rotter.

Der er i gældende godkendelse stillet vilkår om, at der skal gennemføres en effektiv rottebekæmpelse, for at undgå opformering af rottet på ejendommen. Rottebekæmpelsen består som tidligere nævnt i, at der generelt opretholdes en god orden og hygiejne, således at rotternes levemuligheder reduceres.

Ændret vilkår

I gældende miljøgodkendelse er der stillet vilkår om, at der skal foretages effektiv rottebekæmpelse, med autoriseret rottebekæmper.

Siden meddelelse af gældende godkendelse er ansvaret for vejledning og retningslinjer for bekæmpelse af skadedyr som rotter overgået til Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. På baggrund heraf er vilkår vedrørende rottebekæmpelse ændret.

Rottebekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi efter behov, og gennemføres af autoriseret firma eller gennem den kommunale ordning.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at generne i form af fluer er tilstrækkeligt reguleret med de opstillede vilkår, således at påvirkningerne af naboerne kan holdes på et ikke væsentligt niveau.

Guldborgsund Kommune vurderer desuden, at der generelt i forbindelse med dyrehold kan forekomme gener fra skadedyr (mus og rotter mv.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at imødegå unødige gener.

3.4.4 Transport

Der er med denne tillægsgodkendelse ikke ændringer i forhold til til- og frakørselsforhold til ejendommen.

Der er etableret en selvstændig arbejdsvej/indkørsel for erhvervskørsel til Nykøbingvej. Langt hovedparten af erhvervstrafikken til og fra ejendommen foretages af denne tilkørsel, for at reducere generne for andre brugere af vejen Sibirien.

En del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage.

På dage med gyllekørsel og kornkørsel kan der være omfattende trafik med deraf følgende støjgener. Det tilstræbes, at kørslen bliver holdt på hverdage indenfor normal arbejdstid 7.00-18.00, men i højsæsonen vil der være øget trafik på og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter. Reglerne for udkørsel af husdyrgødning vil blive overholdt.

Nedenstående tabel viser en oversigt over omfanget af transporter angivet af ansøger som retningsgivende:

Tabel 7. Transporter

Transporter	Nudrift	Ansøgt drift
Husdyrgødning til udbringning	830	1.000
Afhentning af mælk	183	183
Foder ekstern/intern	104	104
Fyringsolie/brændstof	10	10
Afhentning af døde dyr	104	104
Afhentning af slagtedyr	52	52
Transport af dyr	52	52
Diverse transporter	52	52
Transporter i alt	1.387	1.557

Der forventes i gennemsnit 4 transporter pr. dag.

Der er i denne godkendelse ikke medtaget transport i forbindelse med øvrig markdrift, da dette foretages af maskinstation.

Slettet vilkår

Der er med denne tillægsgodkendelse slettet et vilkår fra miljøgodkendelse fra 2010 som omhandler, at den nye indkørsel/udkørsel til Nykøbingvej skal være etableret inden godkendelsen må udnyttes. Begrundelsen herfor er, at indkørslen/udkørsel er etableret.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af transporter ikke antager et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området.

Støj og rystelser i forbindelse med transporter vil dog altid være afhængig af, i hvilke omfang landmanden forstår at vise hensyn, det vil sige måden der køres på og tidspunktet.

3.4.5 Støj fra anlæg og maskiner

Støj fra kvægholdet kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra transport til og fra ejendommen, produktion af foder (traktor) og markdriften samt støj af mere vedvarende karakter fra staldanlæg, mælkerum og malkeanlæg.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid fra 7.00-18.00. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med afhentning af mælk og dyr, som kan ske i de tidlige morgentimer.

Der er afhentning af mælk ca. hver 2. dag, og dette kan foregå om natten. Derudover er der ca. 1 transport dagligt i dagtimerne samt transport relateret til markdriften. Støj fra malkning forekommer 2 gange dagligt, og fra køleanlægget vil der være støj hele døgnet. Da stalden ligger relativt lang fra omkringboende forventes det ikke, at malkningen vil give anledning til væsentlige støjbelastninger for disse.

Ugentligt vil der være støj fra pumpning af gylle.

For markdriften vil der være spidsbelastninger omkring perioder, hvor der køres gylle ud og foder ind. Disse transporter kan forekomme hele døgnet.

Ændret vilkår

Vilkår vedrørende krav om dokumentation for at støjgrænser overholdes er ændret af administrative hensyn grundet nummerering af vilkår.

Beskrivelse af tiltag mod støj

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderer kommunen, at det ikke vil være nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

Transporterne foregår på offentlig vej og hovedsagligt via indkørsel fra Nykøbingvej. Støj fra produktionen, udfodringen og malkeanlæg er forsøgt minimeret som meget som muligt igennem valg af produktionsanlæg med f.eks. automatisk fodring og naturlig ventilation. Andre væsentlige støjklender som eksempelvis pumper vil være afskærmet.

I godkendelse fra 2010 er der indsat vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller -beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Det skal særlig bemærkes, at støjvilkårene drejer sig om støj fra og i forbindelse med selve anlægget. Dvs. støj fra markdrift, der ikke er direkte knyttet til driften af husdyrbesætningen ikke skal medtages ved evt. støjmåling og / eller -beregning. Undtaget er således støj fra mejetærsker, traktorkørsel i forbindelse med jordbehandling, såning, sprøjtning m.m.

SIDE 36/64

Omvendt skal transport og udbringning af gylle tages med ved evt. støjmåling og / eller -beregning.

En væsentlig kilde til støj kan være transporter til og fra ejendommen. På baggrund heraf er der indsat vilkår dertil (se afsnit om transporter). Dette vilkår er indsat for at mindske risikoen for støjgener for naboerne. Kravet er dog ikke strengere end, at selve udbringningen af gylle naturligvis kan finde sted på andre tidspunkter, hvis vejrliget nødvendiggør det.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer på baggrund af afstande til omkringboende og overholdelse af de i godkendelse fra 2010 stillede vilkår, at støjen fra anlægget vil overholde Miljøstyrelsens retningslinjer. På baggrund heraf vurderer kommunen, at støj fra ejendommen ikke forventes at give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.

3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder.

I forbindelse med levering af tilskudsfoder mm., kan der opstå støvgener, og ved kørsel på omkringliggende arealer og veje.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder udenfor staldene forventes der ikke at være væsentlige påvirkninger af støv udenfor ejendommen og dermed de omkringboende.

Der vil være støv fra dyrene, men ved omhyggelig management vil det ikke være væsentlige mængder, som forlader stalden.

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Der er sat vilkår om, at driften af anlægget ikke må medføre støvgener udenfor ejendommens areal, da dette vil kunne opfattes som en væsentlig gene for omkringboende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige støvgener for omkringboende. Ved denne vurdering er der taget hensyn til afstanden til omkringboende. Dog henvises til god landmandspraksis. Al transport til og fra ejendommen skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel. Samtidig skal alle aktiviteter på ejendommen planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

3.4.7 Lys

Der er orienteringslys i staldene hele døgnet, og der er tændt projektører udenfor staldene, når der udføres nødvendigt arbejde.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, trafikanter eller landskabelige hensyn. Der er ved denne vurdering taget hensyn til afstand til omkringboende og placering af lyskilder specielt udendørs.

3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

3.5.1 Gødningstyper og mængder

Gødningsproduktionen på ejendommen er beregnet ud fra nyeste gældende normtal udgivet af Århus Universitet (*Link: http://anis.au.dk/fileadmin/DJF/Anis/dokumenter_anis/Forskning/Normtal/Normtal_2016_endelig.pdf*), og består af gylle og dybstrøelse.

Med denne tillægsgodkendelse ændres beregningerne for produktion og indhold i husdyrgødningen.

Mængden af den producerede gødning er opsummeret i nedenstående tabel.

Tabel 8. Produceret husdyrgødning

Dyretype	Antal	Gødningstype	Normtal (t/dyr)	Gylle (t/dyr)	Dybstrøelse (t/dyr)
Malkekøer	985	Gylle	25,29	24.910,7	-
Malkekøer	15	Dybstrøelse	13,26	-	198,7
Småkalve (0-2 mdr.)	240	Dybstrøelse	1,48 (*1)	-	309,1
Småkalve (0-6 mdr.)	10	Dybstrøelse	1,48	-	14,8
Årsopdræt (23-24 mdr.)	26	Gylle	4,64 (*2)	154,7	-
Tyrekalve (40-60 kg)	50	Dybstrøelse	0,75 (*3)	-	2,4
Samlet flydende				25.065,4	-
Samlet dybstrøelse				-	525,2

*1: Normen er ganget med korrektionsfaktor 0,8703 da afvigende aldersgrænse 0-2 mdr.

*2: Normen er ganget med korrektionsfaktor 1,2822 da afvigende aldersgrænse 23-24 mdr.

*3: Normen er ganget med korrektionsfaktor 0,0628 da afvigende vægtgrænse 30-40 kg.

Normtal for småkalve (0-2 mdr.), årsopdræt (23-24 mdr.) og tyrekalve (30-40 kg) er korrigeret for afvigende alders- og vægtgrænser.

Gylle er angivet i m³, og det antages, at 1 ton gylle svarer til 1 m³. 1 tons dybstrøelse svarer til 1,7 m³.

Den årlige produktion, modtagelse og afsætning af kvælstof og fosfor i de forskellige gødningstyper på ejendommen i ansøgt produktion fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 9. Gødningsomsætning

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Gylle	116.924,93	18.269,93	70	1.188,11
Dybstrøelse	6.348,41	851,12	45	62,18
Modtaget husdyrgødning	-	-	-	-
Modtaget anden organisk gødning	-	-	-	-
Afsat husdyrgødning (gylle)	-108.251	-16.918	70	-1.100
I alt til rådighed				
Gylle	8.673,93	1.351,93		88,11
Dybstrøelse	6.348,41	851,12		62,18

Beregningerne i ansøgningen er udført under forudsætning af, at gødningen håndteres som gylle og dybstrøelse.

Ændrede vilkår

For at sikre, at beregningsforudsætningerne for ammoniak fra stalde og lagrer samt næringsstoffer på arealerne fastholdes, er der ændret vilkår om indretning af staldene og dermed produktionen af gødning som følge af udvidelsen.

Ønskede fysiske ændringer i staldindretningen skal forelægges Guldborgsund kommune til vurdering for eventuel godkendelsespligt inden ændringerne foretages.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlig risiko for øget påvirkning af omgivelserne med næringsstoffer end antaget og vurderet i de enkelte afsnit af miljøgodkendelsen.

3.5.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring

Gødningsproduktionen håndteres hovedsagligt som gylle, og ledes til 3 eksisterende gyllebeholdere samt 1 ny gyllebeholder.

Ifølge den medsendte kapacitetserklæring og det foregående afsnit er den årlige produktion af flydende husdyrgødning på 25.065 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene.

Dertil kommer regnvand fra pladsen med kalvehytter og regnvand fra ensilagepladser på ca. 2.500 m³.

Alt i alt vil der årligt produceres ca. 27.565 m³ gylle og overfladevand svarende til ca. 2.300 m³/måned.

Med den ansøgte udvidelse i dyreholdet sker der en forøgelse af gødningsproduktionen. Kapacitetsberegningen viser, at der er tilstrækkelig kapacitet i anlæg på ejendommen.

Nedenstående tabel viser en oversigt over beholdere til flydende husdyrgødning på ejendommen:

Tabel 10. Gødningsopbevaring

Opbevarings-anlæg	Byggeår/ kontrol år	Overdækning	Kapacitet m ³	Lagerandel % Husdyrgodkendelse.dk
Gl. Gyllebeholder	1983	Naturligt flydelag	1.000	8
Gyllebeholder 1	2010	Naturligt flydelag	5.000	30
Gyllebeholder 2	2010	Naturligt flydelag	5.000	30
Ny gyllebeholder	-	Naturligt flydelag	5.000	32
Gyllekanaler	-	-	3.200	-
Forbeholder	-	-	20	-
Samlet			19.220	100

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på ca. 19.220 m³, uden inddragelse af kapacitet i gyllekanaler. Dette svarer til 8,4 måneders opbevaring.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om tilstrækkelig opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel.

Da opbevaringskapaciteten på ejendommen ikke kan leve helt op til kravet om 9 måneders tilførsel, har ansøger oplyst, at der vil blive lavet aftaler om opbevaring i gyllebeholdere på andre ejendomme svarende til minimum de resterende ca. 1.500 m³.

Nye vilkår

Der er fastsat nyt vilkår om, at der på ejendommen som minimum skal være en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneder. Begrundelsen for dette vilkår er, at anbefalingerne jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen kun er vejledende og ikke et krav. Da opbevaringskapaciteten er afgørende for sikkerhed i forbindelse med opbevaring af gødning og medvirkende til at sikre mulighed for hensigtsmæssig udbringning af husdyrgødningen er det fastholdt i vilkår.

I forbindelse med opfyldning af kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er der stillet et nyt vilkår vedrørende krav om, at denne tillægsgodkendelse ikke må tages i brug før der foreligger gyldige kontrakter om opbevaring af flydende husdyrgødning på anden ejendom.

Der er ligeledes stillet et nyt vilkår til mængden af flydende husdyrgødning, som skal kunne opbevares på anden ejendom. Der skal desuden gøres opmærksom på nedenstående, som er lovkrav og derfor ikke med i vilkåret.

Jf. § 9 stk. 5 i husdyrgødningsbekendtgørelsen kan opbevaringskapaciteten opfyldes ved opbevaring af flydende husdyrgødning på anden ejendom:

“Kravet om opbevaringskapacitet kan opfyldes ved, at der foreligger skriftlige aftaler om levering af husdyrgødning eller afgasset vegetabilsk biomasse til opbevaring på anden ejendom eller levering til fælles biogasanlæg, gødningsbehandlingsanlæg eller gødningsopbevaringsanlæg. Sådanne opbevaringsaftaler skal have en varighed på mindst 5 år. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere krav til aftalernes udformning”.

Ændrede vilkår

Vilkår vedrørende overholdelse af bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold er ændret af administrative årsager til at henviser til den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. i stedet for en konkret udgave af bekendtgørelsen.

Hvis de nuværende krav til indretning, drift og vedligehold af gyllebeholdere skærpes, skal de nye regler følges. Dette er en skærpelse i forhold til ikke miljøgodkendte anlæg, idet nye regler som hovedregel kun gælder for nyetableringer eller ved ansøgning om ændring af eksisterende anlæg.

Ved håndtering af ovenstående vilkår, skal der tages hensyn til proportionalitetsprincippet. Det vil sige, at inden der kræves væsentlige ændringer i de eksisterende anlæg på grund af nye lovkrav, skal det vurderes om omkostningerne ved ændringerne står mål med de miljømæssige gevinster. Ved omkostningstunge ændringer vil der således blive tale om en forhandling, hvor der kan blive tale om f.eks. en tidsplan for gennemførelse af ændringerne.

For at sikre, at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle til og fra gyllebeholder, samt til gyllevogn, er der fortsat vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb. Der er dog med dette tillæg gennemført en korrekturrettelse af vilkåret i forhold til henvisning til vilkårsnumre.

For at minimere risikoen for udslip af gylle i forbindelse med pumpning er der fortsat vilkår om, at der ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal være opsyn med overpumpningen. Kravet er stillet, for at forhindre, at der sker forurening med gylle, ved at vognen overfyldes eller andre uheld.

Der foretages fortsat forsuring af gyllen fra de nyere stalde.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlig risiko for påvirkning af omgivelserne i relation til flydende husdyrgødning.

3.5.3 Gylleforsuring

Der skal fortsat anvendes gylleforsuringsanlæg til behandling af alt gylle på ejendommen.

Ændrede vilkår

Grundet den ønskede udvidelse/forlængelse af den nordlige kostald er tidligere vilkår fra godkendelse meddelt i 2010 om etablering og tilslutning til forsuringsanlæg blevet ændret til også at omfatte den nye tilbygning.

Ændringen af vilkåret skal være med til at sikre forudsætningerne for beregningerne i tillægsgodkendelsen.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer at behandling af alt gylle via forsuringsanlæg og overholdelse af de stillede vilkår vil være medvirkende til at ammoniakemission og eventuelle påvirkninger af eksempelvis naturområder med dette ikke vil være af væsentlig betydning.

3.5.4 Fast gødning incl. dybstrøelse, opbevaring

Dybstrøelsen opbevares i stalde samt på møddingsplads indtil udbringning.

Den årlige produktion af dybstrøelse er beregnet til 525 tons svarende til 893 m³.

Det er angivet, at 65 % af dybstrøelsen udbringes direkte fra staldene. Der er ikke stillet vilkår til andelen af direkte udbragt dybstrøelse, da 65 % betragtes som normalt.

Dybstrøelsen fra småkalve skiftes jævnlige og kan ikke køres direkte ud, men skal opbevares på egnet møddingsplads eller i markstak, hvis kravene jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsen kan overholdes.

Der er fortsat gældende vilkår om, at dybstrøelsen i stalden tilføres tilstrækkelig halm eller lign., således at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at med den valgte opbevaring af dybstrøelsen, vil der ikke være gener for omkringboende eller påvirkning af naturområder med luftbåren ammoniak fra den faste gødning.

3.5.5 Anden organisk gødning

Det er oplyst, at der ikke modtages anden organisk gødning som eksempelvis spildevandsslam, halmaske og lign. på ejendommen.

Der er ikke vurderet behov for med denne tillægsgodkendelse af stille yderligere vilkår end de eksisterende.

Der er fortsat gældende vilkår om, at der ikke må modtages anden organisk gødning på ejendommen til udbringning på arealerne, da dette vil medføre øget tilførsel af næringsstoffer til arealerne. Vilkåret er stillet for at sikre, at forudsætningerne for udvaskningsberegningerne i miljøgodkendelsen overholdes.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlig påvirkning af omgivelserne fra anden organisk gødning.

3.6 PÅVIRKNING FRA AREALER

3.6.1 Udbringingsarealer og aftaler

Til besætningen på 1.250,30 DE på Sibirien 6 er harmonikravet på:
 $1.250,30 \text{ DE} / 1,7 \text{ DE/ha} = 735,5 \text{ ha}$.

Til opfyldelse af harmonikravet indgår der 111,51 ha ejede/forpagtede arealer samt 1.128,12 ha aftalearealer.

Der afsættes gylle til tredjemandsarealer svarende til ca. 108.250 kg N, 16.920 kg P og 1.100 DE.

I forbindelse med den ønskede udvidelse af husdyrholdet med denne tillægsgodkendelse er der behov for ændring af vilkår om udbringning af næringsstoffer på arealerne.

Ændrede vilkår

Grundet den ønskede udvidelse af husdyrholdet og de med normalt ændrede næringsstofindhold i husdyrgødningen er tidligere vilkår fra tillægsgodkendelse i 2013 blevet ændret til en ny præcisering af tilladte mængder.

Vilkåret er blevet ændret til, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning i form af forsuret gylle produceret indenfor bedriften svarende til ca. 8.675 kg N, 1.355 kg P og 88,11 DE pr. planår (1/8 til 31/7). Derudover må der udbringes dybstrøelse svarende til ca. 6.350 kg N, 855 kg P og 62,18 DE. Der må således ikke udbringes mere end 1,35 DE/ha i gennemsnit.

Yderligere er vilkår om krav til afsætning af overskydende mængder husdyrgødning til tredjemand blevet ændret i forhold til tillægsgodkendelse meddelt i 2013.

Vilkåret er med denne tillægsgodkendelse blevet ændret til, at alt overskydende husdyrgødning, i forhold til hvad der må udbringes på egne arealer, skal afsættes til tredjemandsarealer svarende til 108.250 kg N, 16.920 kg P og 1.100 DE.

Der er ændringer i omfanget og placering af aftalearealer/tredjemandsarealer til modtagelse af husdyrgødning fra Sibirien 6. På baggrund heraf er der gennemført ændring i vilkår omfattende, hvilke arealer der må afsættes husdyrgødning til, og i hvilke mængder.

SIDE 42/64

Samtidig er der til vilkåret tilføjet, at dokumentation for afsætning til tredjemandsarealer skal opbevares i 5 år.

Aftalearealerne er markeret på bilag 4 A-C, og Guldborgsund kommune har vurderet, at der ikke skal søges om § 16 miljøgodkendelse til udbringning af husdyrgødning på arealerne. Begrundelsen for dette er, at arealerne ligger udenfor kvælstof- og fosforfølsomme områder eller nitrاتفølsomme indvindingsområder. Samtidig har Guldborgsund kommune ikke vurderet at andre parametre kunne medføre krav om ansøgning om § 16 godkendelse på arealerne.

Ændringerne af vilkårene skal være med til at sikre forudsætningerne for beregningerne i godkendelsen.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at harmonikravet til bedriften er overholdt.

3.6.2 Lokalisering og data for udbringingsarealer

Godkendelsen omfatter samtlige arealer, der ejes eller forpagtes af bedriften på tidspunktet for denne tillægsgodkendelse.

Nedenstående tabel viser en oversigt over de ejede og forpagtede arealer, som anvendes til udbringning af husdyrgødning, og som de fremgår af ansøgningsmaterialet. Arealerne fremgår ligeledes af kortoversigt på bilag 3.

Det skal i den forbindelse fremhæves, at eventuelle ønsker om udskiftning eller supplerig med nye arealer er underlagt anmeldepligt, og at kommunen skal tage stilling til en senere anmeldelse inden arealerne må anvendes til husdyrgødning.

Tabel 11. Arealoversigt fra husdyrgodkendelse.dk

Udbringingsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skrifte	Ref. Sæd-skrifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
A1 no1	3,54	Ja	JB6	Nej	K6	K6	0,00	0,00	3,54	0,00	0,00	3,45	0,00	0,08	0,01
A1 no2	3,43	Ja	JB6	Nej	K6	K6	0,00	0,00	3,43	0,00	0,00	0,00	0,00	3,43	0,00
A1 no4	3,61	Ja	JB5	Nej	K6	K6	0,00	0,00	3,61	0,00	0,00	3,61	0,00	0,00	0,00
A1 no5	12,91	Ja	JB5	Nej	K6	K6	0,00	0,00	12,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,91
A1 no6	15,29	Ja	JB6	Nej	K6	K6	0,00	0,00	15,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15,29
A1 no7	7,40	Ja	JB6	Nej	K6	K6	1,40	0,00	6,00	0,00	0,00	7,40	0,00	0,00	0,00
A2 no1	6,23	Ja	JB6	Nej	K6	K6	6,23	0,00	0,00	0,00	0,00	6,23	0,00	0,00	0,00
A2 no2	2,49	Ja	JB6	Nej	K6	K6	2,49	0,00	0,00	0,00	0,00	2,49	0,00	0,00	0,00
C11 Kirkevej 5, 4871 Horbelev	21,31	Ja	JB7	Nej	K6	K6	21,31	0,00	0,00	0,00	0,00	21,31	0,00	0,00	0,00
No 1 - Skærringe	6,09	Ja	JB6	Nej	K6	K6	0,00	0,00	6,09	0,00	0,00	0,00	0,00	6,09	0,00
No 3 - Skærringe	8,39	Ja	JB6	Nej	K6	K6	0,00	0,00	8,39	0,00	0,00	0,00	0,00	8,37	0,02
Ny forpagtning - Lars Renner	10,55	Ja	JB6	Nej	K6	K6	10,55	0,00	0,00	0,00	0,00	10,55	0,00	0,00	0,00
No 2 - Skærringe	4,12	Ja	JB6	Nej	K6	K6	0,00	0,00	4,12	0,00	0,00	0,00	0,00	4,12	0,00
No 4 - Skærringe	6,13	Ja	JB6	Nej	K6	K6	0,00	0,00	6,13	0,00	0,00	0,00	0,00	6,04	0,10
Total	111,51						41,98	0,00	69,53	0,00	0,00	55,05	0,00	28,13	28,33

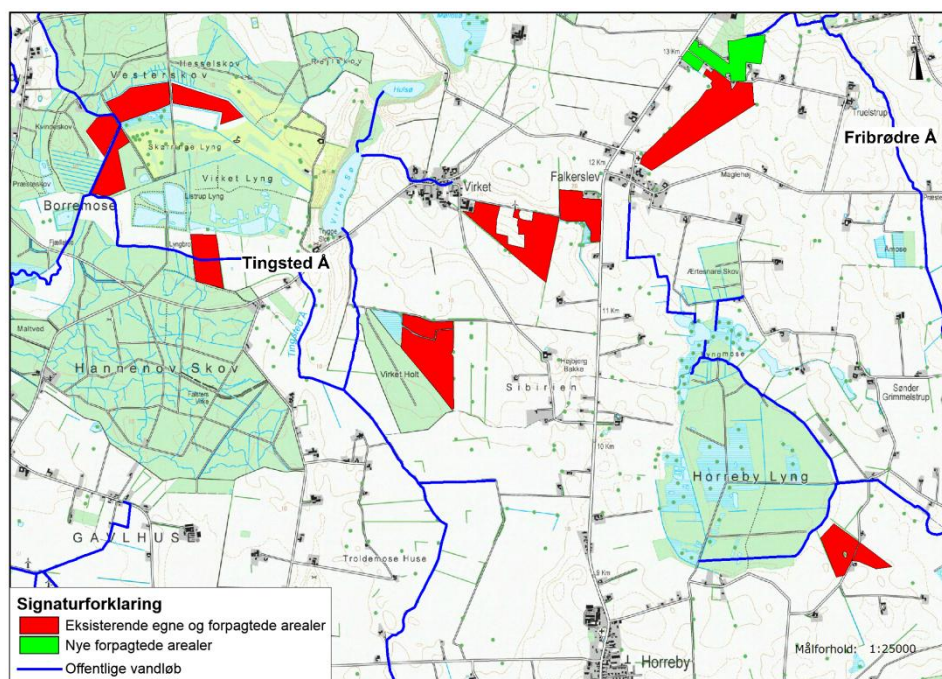
Nye vilkår

Der er med denne tillægsgodkendelse tilføjet nyt vilkår om, at der ved tilsyn skal foreligge dokumentation for overholdelse af krav om udbragte mængder næringsstoffer og udnyttelsesprocenter. Denne dokumentation skal gemmes i 5 år. Begrundelsen for dette vilkår er, at der for tilsynsmyndigheden skal være muligt at kontrollere vilkår til udbragte næringsstoffer og udnyttelsesprocenter.

På de ejede og forpagtede arealer udbringes der husdyrgødning svarende til 1,35 DE/ha i gennemsnit.

Søer og vandløb

Udbringingsarealernes beliggenhed fremgår af kort 3. Nærværende godkendelse er et tillæg til den eksisterende godkendelse på ejendommen, og vurderingen omfatter alene ejendommens egne arealer, dvs. ejede og forpagtede arealer. Arealerne afvander via flere, mindre private og offentlige vandløb til det offentlige vandløb 65 Fribrødre Å, der udmunder i Grønsund samt de offentlige vandløb 88 Tingsted Å, der udmunder i Guldborgsund. Ifølge MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021 (juni 2016) har både Fribrødre Å og Tingsted Å målsætningen "god økologisk tilstand". De øvrige vandløb er ikke målsat i den nuværende vandområdeplan. Vandløbene er beskyttet af den øvrige lovgivning (f.eks. miljøbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven). Ved administrationen af lovgivningen for disse vandløb skal man forebygge, at der sker en forringelse af tilstanden for de målsatte vandforekomster, og samtidig arbejde for, at en opfyldelse af de fastlagte miljømål for vandforekomsterne ikke forhindres.

Kort 3. Udbringingsarealernes placering i forhold til offentlige vandløb.

Følgende af de egne udbringingsarealer grænser op til åbne vandløb: No1-Skørringe, No2-Skørringe, No3-Skørringe, A1no1, A1no2 og ny forpagtning-Lars Renner. Alle vandløbene er helt eller delvis omfattet af beskyttelsen i Naturbeskyttelseslovens § 3 – dvs. at der ikke uden dispensation kan foretages ændringer i vandløbenes tilstand.

SIDE 44/64

Det fremgår af Vandområdeplanen for vandområdedistrikt Sjælland, at det kan forventes, at når planlagte og allerede iværksatte miljøforbedringer i vandløbene er udført vil 820 km af de 2.765 km vandløb, der indgår i planen, opfylde målsætningen i 2021. Omkring 1.515 km vil ikke opfylde målsætningen, og for ca. 430 km vandløb er tilstanden ukendt eller kan ikke vurderes.

En enkelt vandløbsstrækning, som grænser op til de egne udbringningsarealer, indgår i vandplanens indsatsprogram. Det drejer sig om Dalbyløbet (vandløb 65E), hvor der i MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021 er udpeget en strækning umiddelbart nord for mark "ny forpagtning-Lars Renner". Her skal der foretages en miljøforbedrende indsats i form af udskiftning af bundmateriale og etablering af sandfang.

Ved besigtigelser af udbringningsarealerne i juli 2010 og juni 2013 er der ikke konstateret stærkt skrånende arealer ned mod åbne vandløb eller søer.

I denne godkendelse er der ikke valgt et specifikt sædskifte for bedriftes arealer. Dette betyder, at ansøgningssystemet beregner kvælstofudvaskning og fosforfrøelse med udgangspunkt i et referencesædskifte for den pågældende bedrift. Referencesædskiftet afhænger bl.a. af bedriftstype (kvæg, svine, eller plantebrug) og jordbundsforhold (sand- eller lerjord).

For yderligere uddybninger i forhold til natur henvises til bilag 2 (Naturvurdering – tillæg til §12 miljøgodkendelse af landbrug – Sibirien 6, 4863 Eskilstrup).

Gylleaftalearealerne ligger alle udenfor områder der afvander til kvælstof- og fosforfølsom recipient, hvilket betyder at de er kategoriseret i kvælstof- og fosforklasse 0. Som udgangspunkt er der således ikke krav om, at der skal laves en § 16-miljøgodkendelse til arealerne.

Arealerne med gylleaftale er gennemgået og vurderet i forhold til en evt. påvirkning af en række natur- og miljøforhold herunder beskyttede naturtyper, Natura 2000, nitratklasse og bilag IV-arter.

Der skal derfor ikke udarbejdes godkendelse af arealerne med gylleaftale jf. husdyrlovens § 16.

Tredjemandsarealerne kan således indgå i denne miljøgodkendelse blot med vilkår om, hvor meget husdyrgødning arealerne må modtage, samt præcis angivelse af arealernes placering.

Denne godkendelse omfatter således kun ejede og forpagtede arealer.

Der er fortsat gældende vilkår om, at der til enhver tid skal kunne fremvises gyldig kontrakt med kortbilag på de aftalearealer, der modtager husdyrgødning fra bedriften.

Kommunes vurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt. Da der ikke er særligt skrånende udbringningsarealer mod vandløbene, og da vandløbene er adskilt fra udbringningsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler m.v. være ringe. Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt. Guldborgsund Kommune vurderer, at overholdelse af de givne vilkår vil medføre, at der jf. de gennemførte beregninger og vurderinger ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

3.6.3 Nitrat til overfladevand

Sårbarheden for udvaskningen af kvælstof i form af nitrat til overfladevand afgøres af hvilke nitratklasser arealerne ligger i.

For nitratklasse 1-3 er der reduktion i det tilladte husdyrtryk, og hvis der ønskes fuldt husdyrtryk på arealerne skal udvaskningsberegningerne vise, at den aktuelle udvaskning vil være lavere end den maksimalt må være ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Nitratklasserne for arealerne er angivet nedenfor sammen med det maksimale dyretryk og udvaskningsberegninger for den aktuelle og den maksimale udvaskning.

I forhold til godkendelse fra 2010 samt tillæg fra 2013 er der ændringer i forpagtede arealer og arealer til afsætning af gylle. Gældende udbringningsarealer fremgår af bilag 3.

Tabel 12. Udvasning af N

	Ha	Tilladt dyretryk	Tilladt DE	Maksimal udvaskning	Aktuel udvaskning
Nitratklasse 0	41,98	1,7 DE/ha	71,37	41,6 Kg N/ha	41,6 Kg N/ha
Nitratklasse 1	0,00	1,45 DE/ha	0		
Nitratklasse 2	69,53	1,11 DE/ha	77,18		
Nitratklasse 3	0,00	0,85 DE/ha	0		
Samlet		DE/ha	148,55 DE		

Fordelingen af arealer i nitratklasser medfører, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning svarende til 1,33 DE/ha i gennemsnit uden yderligere tilpasninger. Ansøger ønsker at udbringe 1,35 DE/ha svarende til 150,29 DE. Med de gennemførte beregninger i ansøgningssystemets Farm-N model ses det, at den aktuelle udvaskning ligger under den maksimale udvaskning, hvorved reglerne jf. husdyrgodkendelsesloven overholdes.

Ændrede vilkår

På bedriftens egne og forpagtede arealer er der ændret vilkår om, at der maksimalt må anvendes 150,29 DE pr. planår, således at der ikke udbringes mere end 1,35 DE/ha i gennemsnit, med en tildeling af ca. 15.025 kg N og 2.210 kg P. Desuden er der ændret vilkår om, hvilke arealer der må udbringes husdyrgødning på. Disse er vist på bilag 3 som bilag 4 A-C.

Påvirkninger af hav

Da antallet af dyreenheder i oplandet til Grønsund er faldende, vurderes N-udvaskningen fra den ansøgte produktion i sammenhæng med andre planer og projekter ikke at have en væsentlig påvirkning af det marine område. Da antallet af dyreenheder i oplandet til Guldborgsund er faldende, vurderes den ansøgte produktion i sammenhæng med andre planer og projekter ikke at have en væsentlig påvirkning af det marine område og dermed af Natura 2000-område nr. 173. Afskæringskriterium 1 jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning er overholdt.

Til brug for vurderingen af, hvorvidt N-udvaskningen fra den ansøgte udvidelse i sig selv vil have en væsentlig virkning på natura 2000-området, er der foretaget beregninger af N-udvaskningen fra den ansøgte produktion samt i en situation, hvor der ikke tilføres husdyrgødning til de samme arealer, dvs. svarende til et planteavlsbrug. Beregningen skal afklare, om det ansøgte udgør under 5 % (for sårbare vandområder) og 1 % (for meget sårbare vandområder) af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, se tabel 13.

SIDE 46/64

Udvaskning ved ansøgt drift (med ansøgt sædskifte inkl. efterafgrøder) = 41,6 kg N/ha
 Udvaskning, svarende til planteavlbrug (med planteavlssædskifte) = 34,2 kg N/ha

⇒ Merudvaskning som følge af husdyrbruget = 7,4 kg N/ha

Tabel 13. Udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Grønsund og Guldborgsund ved ansøgt drift.

	Grønsund	Guldborgsund
Samlet N-tilførsel fra oplandet; ton N/år (jf. Vandplan/basisanalyse)	230 ton N/år	685 ton N/år
Udbringningsareal; ha	40,58 ha	70,93 ha
Ansøgt drift - udvaskning fra rodzonen, kg N/ha/år	7,4 kg N/ha/år	7,4 kg N/ha/år
Reduktionspotentiale	0,125	0,37
Ansøgt drift - Samlet udvaskning af N til vandområdet; kg N/år	37,5 kg N/år	194,2 kg N/år
Ansøgt drift - udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel til vandområdet	0,02 %	0,03 %

Beregningerne viser, at udvaskningen af kvælstof fra husdyrbrugets arealer udgør henholdsvis 37,5 kg N/år til Grønsund og 194,2 kg N/år til Guldborgsund ved det ansøgte projekt. Tilførslen svarer til 0,02 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Grønsund, og 0,03 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Guldborgsund.

Da Grønsund er et sårbart vandområde, viser beregningsmodeller, at tilførsel af kvælstof i mængder på 5 % og derunder af den samlede kvælstoftilførsel fra oplandet ikke medfører påviselige ændringer i vandområdets tilstand. På baggrund heraf vurderes det, at det marine område ikke påvirkes væsentligt.

Guldborgsund er et meget sårbart vandområde. Beregningsmodeller viser, at tilførsel af kvælstof i mængder på 1 % og derunder af den samlede kvælstoftilførsel fra oplandet ikke medfører påviselige ændringer i vandområdets tilstand, jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning. Afskæringskriterium 2B er dermed overholdt, og det vurderes på denne baggrund, det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning på vandområdet og herunder Natura 2000-område 173.

Det er kommunens samlede vurdering, at det ansøgte udledning af kvælstof til Guldborgsund hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173. For yderligere uddybninger i forhold til natur henvises til bilag 2 (Naturvurdering – tillæg til §12 miljøgodkendelse af landbrug – Sibirien 6, 4863 Eskilstrup).

Kommunens vurdering

Guldborgsund kommune vurderer på baggrund af arealernes placering i nitratklasser og driften af arealerne, at der ved overholdelse af de stillede vilkår og drift af arealerne som angivet i forudsætningerne for beregningerne, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne og recipienter med kvælstof.

3.6.4 Nitrat til grundvand

Ingen af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder eller indsatsområder for grundvand.

Kommunes vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke sker væsentlig påvirkning af nitratfølsomme indvindingsområder eller indsatsområder, da der ikke ligger nogle af disse udpegninger indenfor udbringningsarealet til bedriften.

3.6.5 Fosfor

Da arealerne ligger indenfor oplande til Natura 2000-områder, der er følsomme overfor fosfor, skal det maksimale accepterede fosforoverskud beregnes. Fosforoverskuddet er differencen mellem, den mængde der tilføres til arealerne med gødning, og den mængde der fraføres med afgrøderne. Mængden af fosfor, der fraføres med afgrøderne, afhænger af det aktuelle sædskifte, jordbundsforhold samt, hvis der er tale om sandjord, om afgrøderne vandes.

Der er ikke fremsendt specifikke fosfortal for arealerne, hvilket betyder, at arealerne automatisk klassificeres som fosforklasse 3 arealer, med mindre der er tale om fosforklasse 2 arealer, som er uafhængige af fosfortal.

Til vurdering af det maksimale tilladte fosforoverskud er der nedenfor vist hvilken placering i fosforklasser, der er for de enkelte arealer.

Tabel 14. Fordeling i fosforklasser

	Ha
Fosforklasse 0 (JB<4 og P-tal <4)	55,05
Fosforklasse 1 (P-tal 4-6)	0,00
Fosforklasse 2 (lavbundsarealer)	28,13
Fosforklasse 3 (P-tal >6)	28,33

Der må ifølge lovgivningens krav være et fosforoverskud på arealerne under de givne forudsætninger svarende til 89 kg P. Reelt vil der være et underskud på 580 kg P. Underskuddet opnås ved, at der tilføres 19,8 kg P/ha og fraføres 25,0 kg P/ha, hvilket giver et underskud på 5,2 kg P/ha/år * 111,51 ha giver 580 kg P i underskud. Dette betyder, at kravet til overholdelse af fosforoverskuddet på arealerne er overholdt. Beregningerne er baseret på 111,51 ha med sædskifte K6 (med et udvaskningsindeks på 92), hvor der er fraførsel af fosfor med afgrøderne svarende til et arealvægtet gennemsnit på 25,0 kg P/ha.

Samlet set er der fosforunderskud på arealerne ved de anvendte gødningsmængder og det valgte sædskifte for den ansøgte produktion.

Kommunes vurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt. Da der ikke er særligt skrående udbringningsarealer mod vandløbene, og da vandløbene er adskilt fra udbringningsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler m.v. være ringe.

Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt som følge af det ansøgte projekt.

De ferske recipienter (vandløb) i forbindelse med udbringningsarealerne vurderes at være tilstrækkelig beskyttet ved overholdelse af krav fastlagt i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug". Dog skal ansøger ved udbringning være opmærksom på, at der ikke sker direkte eller indirekte afstrømning til vandløb.

Guldborgsund Kommune har på den baggrund vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse uden, at der er behov for yderligere vilkår omkring fosfor.

3.6.6 Påvirkning af § 3-beskyttet natur

Påvirkningen af beskyttede naturtyper fra udbringningsarealerne, som indgår i den eksisterende godkendelse, er vurderet i denne.

Ved de nye forpagtede arealer er der ingen nærliggende beskyttede naturtyper. Udbringningen af husdyrgødning på disse arealer kan derfor ske, uden at det påvirker beskyttede naturtyper.

Ændret vilkår

Der er gennemført administrative ændringer af gældende vilkår vedrørende udbringning af fast gødning på arealer grænsende op til areal N02-Skørringe da dette har fået nyt navn i forhold til tidligere tillæg og godkendelse, hvor det hed No3.

Kort 4. Rød streg angiver 100 m zone fra yngle- og rasteområde for bilag IV-padder, hvor der ikke må udbringes fast husdyrgødning med mindre, gødningen nedbringes inden 6 timer jf. vilkår. Arealet hedder nu No2-Skørringe.

3.6.7 Påvirkning af Natura 2000-områder

Udbringning af husdyrgødning medfører en afdampning af kvælstof, der i en afstand af 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten giver en tilførsel på 1 kg N/ha/år. Ved tilførsel af 1 kg N/ha/år og derover kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning.

Den korteste afstand fra de nye forpagtede udbringningsarealer til Natura 2000-område nr. 175 er ca. 1,6 km. Med denne afstand mellem de nye forpagtede udbringningsarealer og Natura 2000-området vurderes det, at afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Eksisterende udbringningsareal ved Habitatområde 252 Listrup Lyng

Ved godkendelsen i april 2010 tilrettede ansøger sit projekt, således at der ikke bliver udbragt husdyrgødning på mark A1no2 så nær ammoniakfølsom natur i Natura 2000-området Listrup Lyng, så det giver væsentlig påvirkning af habitatnaturtyperne og af arter på udpegningsgrundlaget for natura 2000-området. Mark nr. A1no2 grænser op til Listrup Lyng, der med habitatnaturtyperne 91D0 Skovbevokset tørvemose og 7140 Hængesæk er meget følsom overfor ammoniak, se kort 5. Tålegrænsen overfor kvælstof for habitatnaturtype 91D0 er 10 – 20 kg N/ha jf. Ammoniakmanualens bilag 3. Den nederste grænse i intervallet er overskredet alene med baggrundsbekæmpningen. Arten Stor Kærguldsmed, som er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, har leve- og yngleområde i de brunvandede søer både indenfor og udenfor Natura 2000-området.

Siden godkendelsen i 2010 er såvel teknologien som viden om påvirkningen og spredningen af ammoniak i forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen blevet udviklet. Hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, vil der ifølge Miljøstyrelsens elektroniske vejledning sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi. Kun i tilfælde med "worst case"-tab af ammoniak vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil typisk være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning - typisk ved udbringning ovenpå afgrøden. Ved anvendelse af flydende husdyrgødning er tabet betydeligt mindre. Det følger af Miljøstyrelsens elektroniske vejledning, at der ved udbringning af ubehandlet gylle fra kvæg vil være påvirkninger på over 1 kg N/ha indenfor de nærmeste 20 meter fra udbringningsarealet. Anvendelsen af forskellige udbringningsteknologier kan medvirke til, at afdampningen af kvælstof mindskes. Ifølge Miljøstyrelsens elektroniske vejledning vil depositionen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha i kanten af et udbringningsareal, hvis udbringningen af gylle sker ved nedfældning eller ved anvendelse af forsuret gylle. Ved udbringning af fast husdyrgødning er afdampningen af kvælstof større end 1 kg N/ha i en afstand af op til 100 m fra udbringningsarealet jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Nedbringes husdyrgødningen i jorden inden 6 timer, vil afdampningen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha på de tilgrænsende arealer.

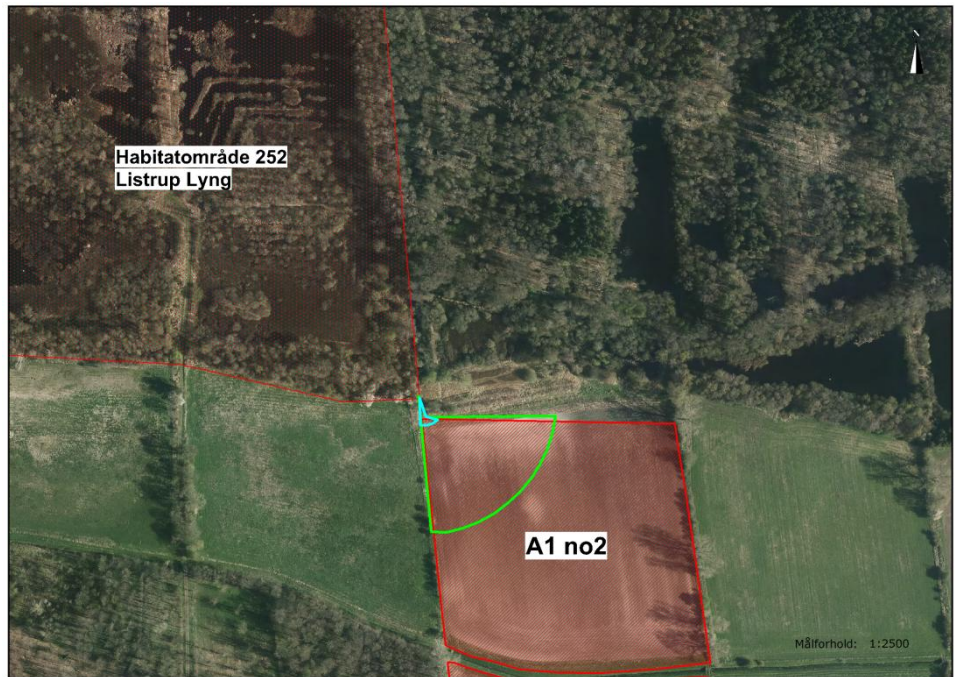
Af ansøgningsmaterialet for Sibirien 6 fremgår det, at der anvendes forsuret kvæggylle, ubehandlet kvæggylle samt en mindre mængde dybstrøelse fra kvæg. Udbringningen af gyllen foregår enten med slangeudlægning eller ved nedfældning. Dybstrøelsen udspreddes på marken og pløjes ned i henhold til gældende lovgivning.

Nyt vilkår

For at hindre en væsentlig påvirkning af habitatnaturtyperne fra udbringning af husdyrgødning, vurderes det, at godkendelsen skal indeholde følgende vilkår:

SIDE 50/64

- På mark A1no2 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning nærmere end 20 m fra Habitatområde 252 Listrup Lyng med mindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Udbringning af fast husdyrgødning må ikke foretages i en afstand af 0-100 m fra Habitatområde 252 Listrup Lyng, med mindre, at husdyrgødningen nedbringes inden 6 timer regnet fra udbringningstidspunktet, se kort 5. Afstandene udmåles fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtighedsvegetation, som hører til vandhullet, ophører.

Kort 5. Grøn streg angiver 100 m zone fra Habitatområde 252, hvor der ikke må udbringes fast husdyrgødning med mindre, gødningen nedbringes inden 6 timer jf. vilkår. Tilsvarende angiver lyseblå streg 20 m zone fra Habitatområde 252, hvor der ikke må udbringes flydende husdyrgødning med mindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning.

Med dette vilkår vurderes det, afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke habitatnaturtyperne i Natura 2000-området væsentligt. For yderligere uddybninger i forhold til natur henvises til bilag 2 (Naturvurdering – tillæg til §12 miljøgodkendelse af landbrug – Sibirien 6, 4863 Eskilstrup).

Ændret vilkår

Der er gennemført administrative ændringer af gældende vilkår vedrørende udbringning af fast gødning på arealer grænsende op til areal N01-skørringe dette har fået nyt navn i forhold til tidligere tillæg og godkendelse, hvor det hed No1.

SIDE 51/64

Kort 6. Rød streg angiver 100 m zone fra Habitatområde 175, hvor der ikke må udbringes fast husdyrgødning med mindre, gødningen nedbringes inden 6 timer jf. vilkår.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter i området vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

3.6.8 Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV)

Ved besigtigelserne er der foretaget en konkret vurdering af, om der forekommer naturområder nær udbringningsarealerne, som kan være yngle- eller rasteområder for arter, der er omfattet af EU-habitatdirektivets Bilag IV. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse, herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Padde

Da der ikke findes egnede yngle- og rasteområder for padde omfattet af bilag IV nær de nye forpagtede udbringningsarealer, vurderes det, at udbringningen af husdyrgødning på disse arealer kan foretages uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for bilag IV-padder.

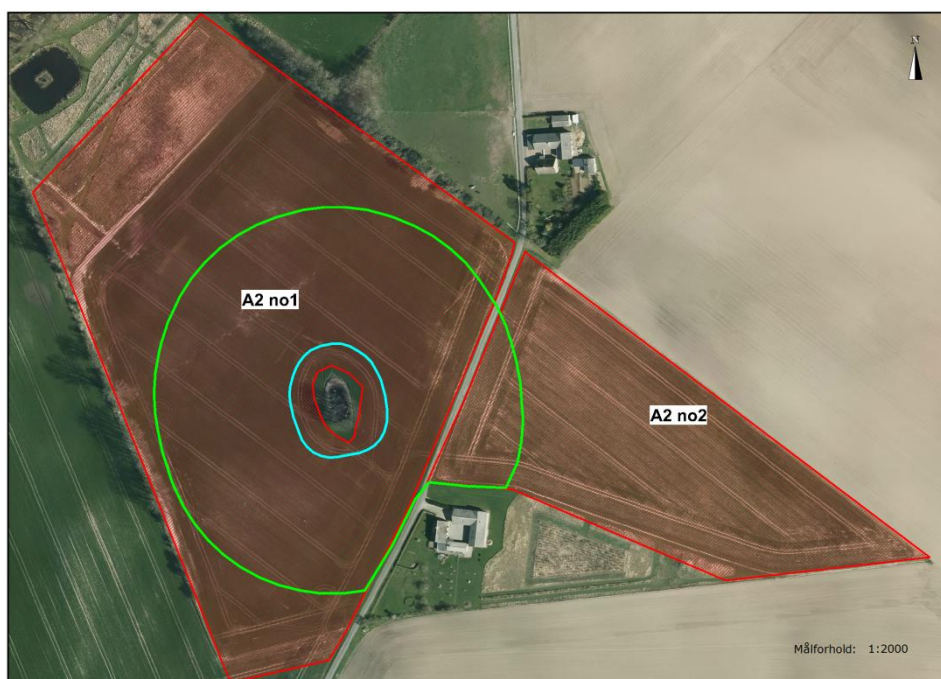
Eksisterende udbringningsareal ved yngle- og rasteområde for bilag IV-padder

For at undgå ødelæggelse eller beskadigelse af et vandhul, som anvendes som yngle- og rasteområde for bilag IV-padderne Springfrø og Stor vandsalamander, tilrettede ansøger sit projekt ved godkendelsen i april 2010, således at der ikke bliver udbragt husdyrgødning nærmere end 30 m fra vandhullet på mark A2no1. Som nævnt i afsnit 1.2.4 om Natura 2000 er såvel teknologien som viden om påvirkningen og spredningen af ammoniak i forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen blevet udviklet siden da. Der kan derfor foretages udbringning af husdyrgødning nær et følsomt naturområde uden at dette påvirkes væsentligt, hvis udbringningen sker ved anvendelsen af særlige udbringningsteknologier eller ved at holde afstand til naturområdet.

Nyt vilkår

For fortsat at undgå beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområdet for Bilag IV-padderne Springfrø og Stor vandsalamander, skal påvirkningen af vandhullet på mark A2no1 med kvælstof fra udbringningsarealet være mindre end 1 kg N/ha. Der stilles følgende vilkår:

- Ved vandhullet på mark A2no1 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning nærmere end 20 m fra vandhullets øverste kant medmindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Udbringning af fast husdyrgødning må ikke foretages i en afstand af 0-100 m fra vandhullets øverste kant, med mindre, at husdyrgødningen nedbringes inden 6 timer regnet fra udbringningstidspunktet. Vandhullets placering fremgår af kort 7. Afstandene udmåles fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtignsvegetation, som hører til vandhullet, ophører.

Kort 7. Grøn streg angiver 100 m zone fra yngle- og rasteområde for bilag IV-padder, hvor der ikke må udbringes fast husdyrgødning med mindre, gødningen nedbringes inden 6 timer jf. vilkår. Tilsvarende angiver lyseblå streg 20 m zone fra yngle- og rasteområde for bilag IV-padder, hvor der ikke må udbringes flydende husdyrgødning med mindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning.

For yderligere uddybninger i forhold til natur henvises til bilag 2 (Naturvurdering – tillæg til §12 miljøgodkendelse af landbrug – Sibirien 6, 4863 Eskilstrup).

Flagermus

Udbringningen af husdyrgødning påvirker ikke træer eller bygninger, og det vurderes, at yngle- og rastesteder for flagermus omfattet af Bilag IV ikke vil blive beskadiget eller ødelagt ved projektet.

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

3.6.9 Sædskifter, efterafgrøder og projektilpasninger

Som forudsætning for beregningerne er der angivet 111,57 ha med udgangspunkt i sædskifte K6 jf. Notaterne: Standardsædskifter og referencesædskifter, Skov- og Naturstyrelsen, Miljøministeriet, dateret 08.02.2012" og "Fosforfrøelse med afgrøder i standardsædskifter".

Ansøger har valgt at benytte referencesædskiftet, og der er derfor ikke stillet vilkår til sædskifte. Ansøger har ligeledes valgt kun at benytte Plantedirektoratets krav om efterafgrøder og kvælstofnorm. Der er derfor ikke stillet vilkår i relation til ekstra efterafgrøder eller øget kvælstofnorm.

Slettet vilkår

I forhold til tillægsgodkendelse fra 2013 er der ikke længere angivet brug af ekstra efterafgrøder til opfyldelse af krav til nitratudvaskning. Da kravene til overholdelse af nitratudvaskningen er overholdt uden brug af ekstra efterafgrøder er vilkåret blevet overflødigt og derfor fjernet.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at udvaskning af næringsstoffer fra arealerne, gennem overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke vil have væsentlig betydning for omgivelserne og recipienter.

3.6.10 Udskiftning af udbringningsarealer

Det skal præciseres, at der er anmeldeligt ved ønske om ændring eller udskiftning af arealer til udbringning af husdyrgødning.

Det samme gælder også for egentlige udvidelser af udbringningsarealerne.

Dette er væsentlig i relation til udvaskning af næringsstoffer og påvirkning af følsomme områder.

Da dette er fastlagt via lovgivningen har kommunen vurderet, at der ikke er behov for yderligere vilkårsstillelse i forhold til dette.

3.7 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT-bedst tilgængelig teknologi og eventuelt reducere miljøbelastningerne fra husdyrproduktionen ved anvendelse af BAT.

Der er i denne tillægsgodkendelse tale om eksisterende og nye staldanlæg.

Eksisterende

- Mobile kalvehytter (dybstrøelse)
- Kostald med kælvnings-, syge- og malkeafsnit (sengestald med spaltegulv – kanal, bagskyl eller ringkanal) samt (dybstrøelse).
- Kostald (sengestald med spaltegulv – kanal, bagskyl eller ringkanal).
- Ældre sengebåsestald (dybstrøelse)
- Ældre kalvestald (dybstrøelse)

Nye

- Mobile kalvehytter (dybstrøelse)
- Forlængelse af kostald mod nord (sengestald med spaltegulv – kanal, bagskyl eller ringkanal).

Følgende områder vurderes i forhold til BAT:

- Ammoniakfordampning fra stald og lager, som kan begrænses gennem staldindretning, teknologier i staldene, fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødning.
- Fosfor indhold i husdyrgødningen grundet fodersammensætningen.
- Forbrug af vand og energi
- Management
- Støj
- Lugt
- Udbringning af gødning - herunder nitrat- og fosformængder der udbringes.

3.7.1 **Ammoniak og anvendelse af BAT**

Ammoniakemission fra anlægget kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved, at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Ved kommunens vurdering af anvendelse af BAT er der taget udgangspunkt i Miljøstyrelsens (MST's) udmeldinger/vejledninger i form af beregnede teoretiske emissionsgrænseværdier for både eksisterende og nye anlæg^{1,2}.

MST har i forbindelse med eksisterende anlæg fastlagt vejledende emissionsgrænseværdier, som kan efterleves uden væsentlige ændringer af staldanlægget. Ved fastlæggelse af disse niveauer har MST taget udgangspunkt i den metodiske tilgang, som er anvendt ved fastlæggelse af emissionsgrænseværdier for nyanlæg, herunder vurdering af hvilket omkostningsniveau, der kan betragtes som proportionelt.

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning er det vurderet, at der skal leves op til en emissionsgrænseværdi for ammoniak svarende til **8.299 kg NH₃-N**.

Der er således stillet krav til ansøger om, at der skal leves op til dette niveau, da det er vurderet som værende BAT for den pågældende bedrifts anlæg.

Ansøger har med udgangspunkt i de nævnte staldindretninger valgt at anvende følgende teknologi til opfyldelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak:

- Gylleforsuringsanlæg

Anvendelse af teknologien gylleforsuring giver en samlet ammoniakemission på 5.790 kg NH₃-N fra stald og lager i version 4 af ansøgningskema 82926.

Dette betyder, at der leves op til det beregnede krav om maksimal ammoniakemission i forhold til anvendelse af BAT på 8.299 kg NH₃-N.

¹ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, MST, 31. maj 2011.

² Fastholdelse af BAT – emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer – Supplement til vejledende emissionsgrænseværdier for svin og kvæg i gyllesystemer. Miljøministeriet, MST, 24. april 2012.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for ammoniak, som er vurderet opnåeligt ved BAT, er der fastlagt relevante og nødvendige drifts- og egenkontrollsvilkår til denne praksis i godkendelsen samt tillægsgodkendelser.

Kommunens samlede BAT-vurdering for ammoniak

Kommunens fastsatte emissionsgrænse for ammoniak er vurderet proportionelt for den konkrete ansøgning.

Ansøger var valgt at tilpasse ansøgningen ved brug af teknologien gylleforsuring.

Ansøgningen er tilpasset med udgangspunkt i, at ansøger har haft frit valg af teknologier.

Således vil den samlede ammoniakemission fra det ansøgte projekt svare til 5.790 kg NH₃-N mod 8.299 kg NH₃-N/år (kommunens vurderede BAT-niveau).

Den fastsatte emissionsgrænse for ammoniak er vurderet ikke at medføre uproportionelle omkostninger for bedriften.

Kommunen vurderer, at ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for anlægget som helhed.

Det forventes ikke, at der skal gennemføres gennemgribende renovering af de eksisterende dele af anlægget, som vil kunne sidestilles med nyetablering, indenfor en tidsgrænse for førstkomende revurdering af godkendelsen. Samtidig er der ikke søgt om en trinvis udvidelse af produktionen med en tidshorisont på 4-5 år. På baggrund heraf vurderer kommunen ikke, at der vil være meningsfyldt at fastsætte tidsfrister for, hvornår der for anlægget eventuelt skal leves op til en yderligere emissionsgrænseværdi svarende til gennemgribende renovering eller nyanlæg.

Samlet set vurderer kommunen, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg, og de har indført BAT i det omfang, at kommunen vurderer det proportionelt i det konkrete tilfælde, hvor der er taget hensyn til den pågældende husdyrproduktion og størrelse.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyntagen til, om beskyttelsesniveauer udstukket i Husdyrloven er overholdt.

3.7.2 Fosfor og anvendelse af BAT

Ved fastlæggelse af grænseværdier for fosfor, skal der som for ammoniak, findes et passende balancepunkt mellem de forskellige miljøpåvirkninger og de dertil svarende omkostninger.

MST har ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor til kvæg, idet MST vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledning fra malkekvægsbesætninger.

Kommunens samlede BAT-vurdering for fosfor

Kommunen har således vurderet, at der blot skal anvendes de vejledende retningslinjer generelt. Med udgangspunkt i dette vurderer kommunen, at ansøgningen lever op til BAT, hvad angår fosfor.

Det kan i den forbindelse nævnes, at det er beregnet, at der i gennemsnit produceres 15,3 kg P/DE svarende til udbringning af 19,8 kg P/ha (ved 1,35 DE/ha). Den samlede beregning viser, at der ved anvendelse af standardsædskifte vil være et fosforunderskud på arealerne svarende til 5,2 kg P/ha ved den ansøgte produktion.

3.7.3 Forbrug af vand og energi

Anvendelse af ressourcerne vand og energi skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Forbruget af vand og energi afhænger dog betydeligt af den enkelte ejendom og driftsmæssige forhold på denne. Der er derfor ikke fastlagt egentlige grænseværdier for disse parametre fra Miljøstyrelsens side. Forbruget kan desuden afhænge betydeligt af, hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af andre forureningsparametre.

Kommunen har forholdt sig til de angivne niveauer i forhold til angivelser i BREF-dokumentet, selv om dette ikke formelt set omfatter kvægbrug. Kommunen har dog vurderet, at en lang række forhold i forbindelse med dette forbrug kan tjene til inspiration for godkendelser til kvægbrug.

Jf. BREF-dokumentet er det BAT at anvende lavenergibelysning, optimere udformningen af ventilationssystemet, gennemføre eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring i stalde, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Flere af disse forhold gælder ikke i lige så stort omfang for kvægstalde, da en større andel ventileres med naturlig ventilation. Desuden er der ikke temperaturstyring i kvægstalde på samme vis som i svinestalde.

I forhold til vandforbruget er det ifølge BREF-dokumentet BAT at rengøre stalde og inventar med højtryksrensning efter hver produktionscyklus, at foretage kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager og benytte drikkenipler over trug.

Kommunen vurderer, at det vil kunne opfattes som BAT at forbedre den generelle miljømæssige drift ift. ressourcer gennem følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse af el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab. Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssigt opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.
- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi, foder og kunstgødning, samt minimere forbruget pr. produceret enhed.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås.
- At der anvendes energibesparende belysning.
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.
- At man udskifter miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejds gange og processer mindre belastende for miljøet.

Ansøger har beskrevet, at der anvendes følgende foranstaltninger til begrænsning af energi- og vandforbruget:

- Vandsystemet tjekkes årligt for lækager, evt. oftere ved mistanke om lækage.
- Der anvendes drikkekopper/kar.

SIDE 57/64

- De nye stalde er indrettet med naturlig ventilation. Dette medfører en besparelse i forhold til et staldsystem med mekanisk ventilation.
- Det sikres at mekaniske dele holdes ved lige for at holde energiforbruget nede.
- Der sikres rengøring og vedligehold af anlæggene. Dette vil skønsmæssigt indebære at energiforbruget kan reduceres med ca. 5 % af normtallet. Dette indebærer at: - der er etableret en årlig serviceaftale med leverandøren af mælkekølingsanlægget, for optimal drift af anlæg. - kondensatoren på mælketanken renses jævnligt for snavs og blade mv. minimum 1 gang månedligt.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer med udgangspunkt i det ovenfor beskrevne samt det tidligere omtalte BREF-dokument, at det anvendes BAT indenfor dette område. Anvendelse af BAT gennemføres via optimering af energieffektiviteten ved at installationer løbende kontrolleres og vedligeholdes, og at spild mindses mest muligt. Samtidig vurderes det som BAT, at der gennemføres registreringer af forbruget, og at defekter identificeres og udbedres. Yderligere er det BAT, at der ved udvælgelse af udstyr er fokus på besparende egenskaber.

3.7.4 Management

Management skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT.

Management handler i høj grad om de elementer, som er en naturlig del af driftslederens tilrettelæggelse af driften af husdyrbruget, og er derfor en meget vigtig del af BAT.

Jf. MSTs vejledning og BREF-dokumentet kan det betragtes som BAT, at registrere forbruget af energi og næringsstoffer i produktionen, herunder fastlægge mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og følge foderforbruget løbende. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov.

Tilsvarende kan det betragtes som BAT, at søge at opnå størst mulig udnyttelse af næringsstofferne i både husdyrgødning og handelsgødning gennem gødningsplanlægning og gødningsregnskaber - elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Ansøger har beskrevet, at der anvendes følgende foranstaltninger i relation til management ud over tidligere nævnte i godkendelse fra 2010, tillæg 2013 og denne tillægsgodkendelse:

- Ejendommen drives som en traditionel malkekvægbesætning.
- Der bruges en vis mængde grovfoder.
- Ejendommen er i dag, og vil også fremover være opryddet mht. ensilageplastik og maskiner mv. i det omfang det er muligt med en ejendom i fuld drift.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften med de angivne forhold omkring staldindretning, foder, opbevaring/behandling/udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi samt efterlevelse af stillede vilkår, lever op til BAT-niveauet indenfor området management.

3.7.5 Støj og lugt

Forhold omkring gener i relation til støj og lugt, og anvendelse af BAT skal vurderes med udgangspunkt i lokale forhold, og der er ikke fastsat branchespecifikke grænseværdier for denne parameter.

De lokale forhold er vurderet i tidligere afsnit af denne godkendelse, og det er af kommunen vurderet, at alle gældende krav jf. Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse af overholdt. På baggrund heraf vurderes det, at der er anvendt BAT i relation til disse parametre på bedriften.

3.7.6 Udbringning af gødning

Dybstrøelse

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen må der i perioden fra høst til 20. oktober kun udbringes fast gødning til arealer, hvor der er afgrøder den følgende vinter. Ifølge bekendtgørelsen skal fast gødning, der udbringes på sort jord, nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer for at begrænse ammoniaktabet. Alternativt kan dybstrøelse udbringes i en voksende afgrøde, men dette kan være forbundet med højere ammoniaktab, idet nedbringning ikke er praktisk mulig. Disse forhold er beskrevet nærmere i udkast til teknologiblade om øget direkte udbringning af dybstrøelse.

Ved udbringning er dosering og spredjævnhed af stor betydning for en optimal udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen. I Danmark udbringes hovedparten af den faste husdyrgødning med spredere, som enten er udstyret med tallerkenspredere og/eller to opretstående spredevalser. Udformningen af de forskellige systemer har stor betydning for, hvor ensartet gødningen kan spredes. Herudover har sædskifte, jordtype og vejrforhold stor betydning for, om det er praktisk muligt at udbringe dybstrøelsen direkte på det tidspunkt, hvor stalden skal tømmes. Disse forhold betyder, at den generelle praksis er at lagre hovedparten dybstrøelsen i en periode, før den udnyttes som et gødningsmiddel i planteproduktionen.

Mulighederne for at nedbringe tabet af næringsstoffer fra fast gødning når det udbringes i marken kræver således en høj grad af fokus på management i forbindelse med markdriften. Derfor er det bedst at anvende dybstrøelse til afgrøder med en lang vækstsæson eller til afgrøder, som efterfølges om efteråret med en afgrøde med en stor kvælstofoptagelse. Det kan f.eks. være til roer, som netop har en lang vækstsæson, til byg med udlæg af græs eller lucerne, hvor udlægget kan optage den mineraliserede kvælstof i efterårsperioden (Dansk Landbrugsrådgivning, 2007).

Gylle

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod teknikker, der sørge for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

For så vidt angår anvendelse af BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det MSTs opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af Husdyrgødningsbekendtgørelsen, er BAT. Dette er ligeledes kommunens vurdering.

De gældende regler omfatter, hvornår og hvordan husdyrgødningen må udbringes, og flere af disse virkemidler er også nævnt i BREF-dokumentet.

Der har fra 1. januar 2011 været gældende at udbringning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning.

Jf. BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse tilførslen af gødning efter afgrødernes behov for næringsstoffer og på et tidspunkt, hvor afgrøderne optager næringsstofferne mest optimalt. Desuden skal risikoen for forurening af omgivelserne reduceres ved ikke at tilføre gødning til

SIDE 59/64

vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre arealerne gødning, hvis de skrånede eller støder direkte op til vandløb. Det er samtidig BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødning således, at risikoen for lugtgener minimeres.

Alle de omtalte forhold er vurderet i forhold til at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne.

En del af disse tiltag er som nævnt dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om Jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Ud over overholdelse af ovennævnte har ansøger beskrevet, at der anvendes følgende i forhold til BAT og udbringning af husdyrgødning:

- Der anvendes gylleforsuring af gyllen, hvilket reducerer pH-værdien i gylle allerede i gyllebeholderne.

Kommunens vurdering

Der er fra MST ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænser for nitrat og ammoniakemission i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, da de generelle regler er vurderet tilstrækkelige til efterlevelse af BAT.

En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning i vinterafgrøder vil kunne opnås ved nedfældning jf. MST. Det vurderes dog, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved denne teknologi er uforholdsmæssige høje, da nedfældning af husdyrgødning kan medvirke til udbyttetab og desuden medfører en øget udledning af drivhusgasser. Svovlsyrebehandling af gylle vil kunne medvirke til at reducere ammoniakfordampningen i marken, hvilket på denne bedrift allerede gennemføres via gylleforsuring.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at der ikke er grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT i relation til udbringning af husdyrgødningen.

3.7.7 Nitrat til udbringningsarealer

De teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof. Disse teknikker er følgende:

- Teknikker i marken, der sørger for, at gyllen fordeles bedst muligt til de afgrøder, som har størst mulighed for at udnytte det tilførte kvælstof.
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstperiode med henblik på udnyttelse i den efterfølgende vækstsæson.
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof, kan medvirke til at øge udnyttelsen i marken. Dette er for eksempel separeringsteknikker i kombination med afbrænding eller afgasning af den faste fraktion af husdyrgødningen.

Efter kommunens vurdering er en stor del af de ovenstående virkemidler allerede implementeret i landbrugsdriften via Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Blandt andet er der fastsat harmonikrav samt regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.

Endvidere er der i medfør af Lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) fastsat bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelsen ved anvendelse af husdyrgødning.

Flere af disse virkemidler er desuden nævnt i tidligere omtalt BREF-dokument, hvor det indgår i vurdering af BAT.

Separation af husdyrgødning er ikke vurderet værende BAT, da miljøeffekten er betinget af, at den faste del kan afsættes og dermed ikke udbringes på arealerne, og teknologien vurderes at være relativt dyr opgjort pr. reduceret kg N set i forhold til allerede gennemførte virkemidler jf. generel lovgivning.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at der ved efterlevelse af krav i lovgivningen leves op til BAT i relation til håndtering af husdyrgødningen. Der er derfor ikke fundet grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT med henblik på at begrænse nitratudvaskningen.

3.7.8 Samlet vurdering af anvendelse af BAT

Guldborgsund Kommune vurderer i forbindelse med en helhedsindsats for efterlevelse af princippet om BAT, med udgangspunkt i de gennemførte beregninger og vurderinger, at anvendelse af BAT med hensyntagen til tekniske muligheder og med udgangspunkt i proportionalitetsprincippet er overholdt. Ved denne vurdering er der således taget hensyn til husdyrbrugets type og størrelse.

Det fremgår af de skitserede beregninger i denne godkendelse, at kommunen har vurderet, at det leves op til de fastlagte grænseværdier for henholdsvis ammoniak og fosfor ved vurdering af BAT.

Det er vurderet, at ansøger har redegjort for tilvalg og fravalg af teknologier, og der er gennemført tiltag i form af gylleforsøringsanlæg.

Ved den samlede vurdering er der så vidt muligt vurderet på eventuelle vekselvirkninger mellem forureningsparametre.

Samlet se vurderes det, at ansøger har levet op til krav om anvendelse af BAT for de forskellige forureningsparametre i et omfang, som er vurderet proportionelt i forhold til den konkrete produktion.

3.8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

3.8.1 Alternative løsninger

Der er ikke vurderet behov for yderligere beskrivelse og vurdering af alternative løsninger og placeringer af stalde og anlæg i forhold til godkendelse meddelt i 2010 samt tillægsgodkendelse fra 2013.

3.8.2 0-alternativ

Der er ikke vurderet behov for yderligere beskrivelse og vurdering af 0-alternativ i forhold til godkendelse meddelt i 2010 samt tillægsgodkendelse fra 2013.

3.9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Egenkontrol og dokumentation beskriver de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere at vilkår er overholdt.

Forhold vedrørende egenkontrol og dokumentation er beskrevet og vurderet i godkendelse fra 2010 samt tillægsgodkendelse fra 2013, og der er med denne tillægsgodkendelse ikke vurderet behov for yderligere uddybning eller vilkår ud over forhold vedrørende beredskabsplan.

Foruden de her nævnte forhold til egenkontrol henvises der til afsnit om management samt gennemførelse af kontroller og dokumentation for overholdelse af vilkår i forbindelse med:

- Besætningens produktionsniveau.
- Energi- og vandforbrug.
- Håndtering af affald.
- Gylleforsuringsanlæg.
- Beredskabsplan.

Ændret vilkår

Der er i godkendelse fra 2010 et vilkår om, at der senest en måned efter ikrafttrædelse af miljøgodkendelsen, skal indsendes en kopi af bedriftens beredskabsplan.

Vilkåret er ændret, da der med denne tillægsgodkendelse er fremsendt et udkast til beredskabsplan, som er blevet godkendt af kommunen med dette tillæg.

Der er med fremsendelse af ansøgning om tillæg sendt en beredskabsplan. Se bilag 5.

Dokumentationen for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøgodkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Dokumentation for overholdelse af vilkårene skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

Alle vilkår indgår for at sikre, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen og frivillige tiltag gennemføres og overholdes. Dette vurderes nødvendigt, da det danner grundlag for vurdering af, at der kan meddeles godkendelse uden, at den ansøgte produktion vil få væsentlig indflydelse på miljøet eller omkringboende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøgodkendelsen overholdes. Samtidig foreligger dokumentationen i en form, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

3.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

I forbindelse med ophør har ansøger oplyst, at der vil blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Dette omfatter at eventuelle affaldsstoffer og overskydende produkter bliver afleveret til rette modtager.

SIDE 62/64

Samtidig vil eventuelle rester af husdyrgødning fra stald og tanke blive udbragt på markerne efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Gældende vilkår om, at der skal fremsendes en nedlukningsplan til kommunen, inden denne iværksættes er fortsat gældende.

Som ved vilkåret om beredskabsplan er der ikke krav om en stor plan, men nærmere en kort orientering til tilsynsmyndigheden indeholdende punkter nævnt i godkendelse fra 2010.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de nævnte tiltag i forbindelse med ophør af produktionen er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare. Samtidig bidrager tiltagene til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

4 OFFENTLIGHED OG HØRING

Udkast i høring

Udkastet til miljøgodkendelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent.

Efterfølgende har udkastet været sendt i høring hos ansøger, ansøgers konsulent, naboer samt øvrige parter i 3 uger med høringsfrist den 20. marts 2017 jf. §§ 55 og 56 i husdyrloven.

Øvrige parter omfatter ejere af jord, der indgår i ansøgningen og de nærmeste naboer, som eventuelt kan blive berørt af, at dyreholdet udvides. Omfanget af høringsparter i området omkring ejendommen er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 586 meter.

Der er ikke gennemført høring af samtlige ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til ejendommen Sibirien 6 arealer ud over de ovenfor nævnte, da dette er vurderet af underordnet betydning.

Der er ikke gennemført ny høring, selvom arealerne grundet lovændringer ikke længere ved meddelelse af godkendelsen skal indgå.

Bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse

Under partshøring er der indkommet 3 høringssvar. Bemærkningerne omhandler bekymringer i forhold til værdiforringelse af huse i området omkring Sibirien 6 og gener i form af støj, lugt, lys samt hestebremser/klæger. Samtidig er der kommenteret på omfanget af høringsparter og at der mangler gennemførelse af afskærmende beplantning

Kommunens kommentarer og vurderinger i forhold til høringssvarene

Værdiforringelse af hus

Der er ikke mulighed for at inddrage forhold omkring eventuel værdiforringelse af ejendommen i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Støj

Generelt skal husdyrbrug overholde nogle fra Miljøstyrelsens side fastlagte støjgrænser.

Guldborgsund kommune har vurderet, at afstanden til omkringboende er så stor, at driften af kvægholdet ikke giver anledning til væsentlige støjgener ved overholdelse af støjgrænserne.

Opstår der konkrete tilfælde med store støjgener, kan kommunen gennemføre tilsyn og generne kan vurderes.

SIDE 63/64

Støjgener er forhold, som kommunen inddrager på deres jævnlige tilsyn.

Lugt

Miljøministeriet har udviklet et elektronisk ansøgningssystem, som beregner lugt fra husdyrproduktioner. Samtidig er der i lovgivningen fastlagt nogle grænseværdier, som skal overholdes, for at der kan meddeles godkendelse til etablering, ændring eller udvidelse af husdyrproduktioner.

Det er beregnet, at lugt fra staldene overholder lovgivningens krav om overholdelse af geneafstande til omkringboende.

Der er i miljøgodkendelsen sat vilkår om forebyggelse af lugt og overholdelse af krav til lugtgener. I den forbindelse er der sat en række vilkår til begrænsning af eventuelle lugtgener.

Desuden er der stillet vilkår om, at hvis der efter kommunens opfattelse opstår væsentlige lugtgener, skal der foretages en undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse disse.

Derudover skal det bemærkes, at landzonen er landbrugets arbejdsområde, hvor forurening af mindre omfang, f.eks. i form af udbringning af husdyrgødning, kan forekomme.

Guldborgsund kommune vurderer, at almindelig håndhævelse af disse vilkår er tilstrækkelig til at sikre naboerne mod væsentlige gener.

Lys

I forhold til lysgener fra staldanlægget er det en udfordring især for moderne kvægstalde med naturlig ventilation, hvor en del af stalden er åben.

På det kommende tilsyn vil der blive taget en dialog med ejer omkring mulighed for at mindske lyspåvirkninger af naboer og omgivelser. Dette kunne måske omfatte mulighed for mindre lysstyrke i staldene, når der ikke arbejdes med malkning, fodring mm. Samtidig kan udendørs belysning på pladser med eksempelvis foder måske begrænses til at være tændt, når der arbejdes derude.

Hestebremser/klæger

I forbindelse med behandling af ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug indgår der vurdering af gener fra fluer og skadedyr som eksempelvis rotter. Gener i form af hestebremser eller lignende indgår ikke som parameter i husdyrgodkendelser, men vil betragtes som et tilsynsspørgsmål, som kan tages op ved konkret henvendelse. Der er således mulighed for at kontakte kommunen, hvis der på et givet tidspunkt formodes at være gener forårsaget af et husdyrbrug.

Der er beskrevet gener fra hestebremser, men måske kan der være tale om klæger, som oftere kan sammenkædes med smertefuldt bid på mennesker. Klæger er ikke på samme måde som hestebremser tilknyttet husdyrproduktion, ud over at de suger blod til udvikling af æg. Er klæger en stor gene kan myggemidler måske holde dem på afstand.

Høringsparter

Omfanget af, hvem der skal høres i en husdyrgodkendelse, er fastlagt gennem gældende lovgivningen. Det er således ikke alene kommunens vurdering, hvem der er berørte parter i sagen.

Afskærmende beplantning

Der er kommenteret på, at vilkår fra miljøgodkendelse meddelt i 2010 om afskærmende beplantning ikke er gennemført på ejendommen.

Samtidig er det fremført, at beplantningen bør være højere grundet en højere placering af staldanlægget.

Kommunen vil på det kommende tilsyn på ejendommen følge op på den manglende gennemførelse af afskærmende beplantning.

Konklusion

De fremførte bemærkninger i høringssvar ændrer ikke ved grundlaget for tillægsgodkendelsen, og Guldborgsund Kommune har vurderet, at tillægsgodkendelsen kan meddeles uden ændringer af vilkår i udkastet.

5 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningssystem, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen.

Guldborgsund kommune har vurderet, at beskyttede naturområder med tilhørende plante- og dyrearter, ikke vil blive væsentligt påvirket, som følge af udvidelsen af dyreholdet og anlægget. Samme vurdering er lavet med hensyn til udvaskning af næringsstoffer til recipienter og anden mulig påvirkning af følsomme § 7 naturområder eller Natura 2000 områder.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles tillægsgodkendelse til den ansøgte udvidelse af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Det er vurderet, at der med overholdelse af vilkårene i denne tillægsgodkendelse samt vilkår i gældende miljøgodkendelse fra 2010 og tillægsgodkendelse meddelt i 2013 er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget, således at den ikke medfører væsentlig påvirkning af miljøet eller omkringliggende naboer. Samtidig kan husdyrbruget drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler. Yderligere er det vurderet, at driften kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Der er gjort opmærksom på, at det er ansøgers eget ansvar at indhente relevante dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

6 BILAG

Bilag 1: Plantegning/oversigtsplan driftsbygninger

Bilag 2: Naturvurdering – Tillæg til § 12 miljøgodkendelse, Sibirien 6, 4863 Eskilstrup

Bilag 3: Udbringningsarealer for husdyrgødning

Bilag 4 A-C: Aftalearealer

Bilag 5: Beredskabsplan med tilhørende bilag.

Bilag 6: Samling af gældende vilkår - arbejdsdokument

Bilag 1

0-0-02A

Signaturforklaring:

- EL-tavle
- Stophane vand
- Førstehjælpskasse
- Slangevinder
- Afbryder gyllepumpe

- Ny stald/tilbygning
- Eksisterende bygninger
- Regnvandsledning

RETTE: Rev. A.23-01-2017

gefion - Byggerådgivning

Fulbyvej 15, 4180 Sorø
Tlf: 57 86 50 00, Fax: 57 86 54 43

Karlsensvej 1 - Høstede

Bygherre: Anders Kappel
Kapelvgaard
Sibirien 6
4863 Eskilstrup

Tlf : 54 49 11 28
Fax :
Mobil: 24 82 11 28

Init: HSL/NIS   Dato: 08-12-2016   Mål: 1:1000
Emne: Forlængelse af kostald
Tegning: Situationsplan + beregningsplan

E-mail : anders@kapelvgaard.dk

Noter:

Byggeadr.: Sibirien 6, 4863 Eskilstrup

Tegningsnr.: M-15-071-M-0-0-02A

Denne tegning er privat ejendom. Den må ikke fremvises eller overføres uvedkommende - ej heller kopieres eller på anden måde anvendes uden forudindhentet skriftlig tilladelse. Iht. Lov om ophavsret.

GULDBORGSUND

NATURVURDERING **TILLÆG TIL §12 MILJØGOD-** **KENDELSE AF LANDBRUG**

SIBIRIEN 6, VIRKET, 4863 ESKILSTRUP

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager.....	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur.....	3
1.1.2	Natura 2000-områder.....	8
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	10
1.2	PÅVIRKNING FRA AREALER.....	11
1.2.1	Påvirkning af søer og vandløb.....	11
1.2.2	Påvirkning af hav.....	12
1.2.3	Påvirkning af § 3-beskyttet natur.....	14
1.2.4	Påvirkning af Natura 2000-områder.....	15
1.2.5	Påvirkning af Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	18

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinte eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende kliddannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3 heder og overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at en del ammoniakfølsomme Natura 2000-søenaturtyper endnu er ikke kortlagt og derfor ikke findes i husdyrgodkendelse.dk eller www.arealinformation.dk. Derfor kræver det først en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

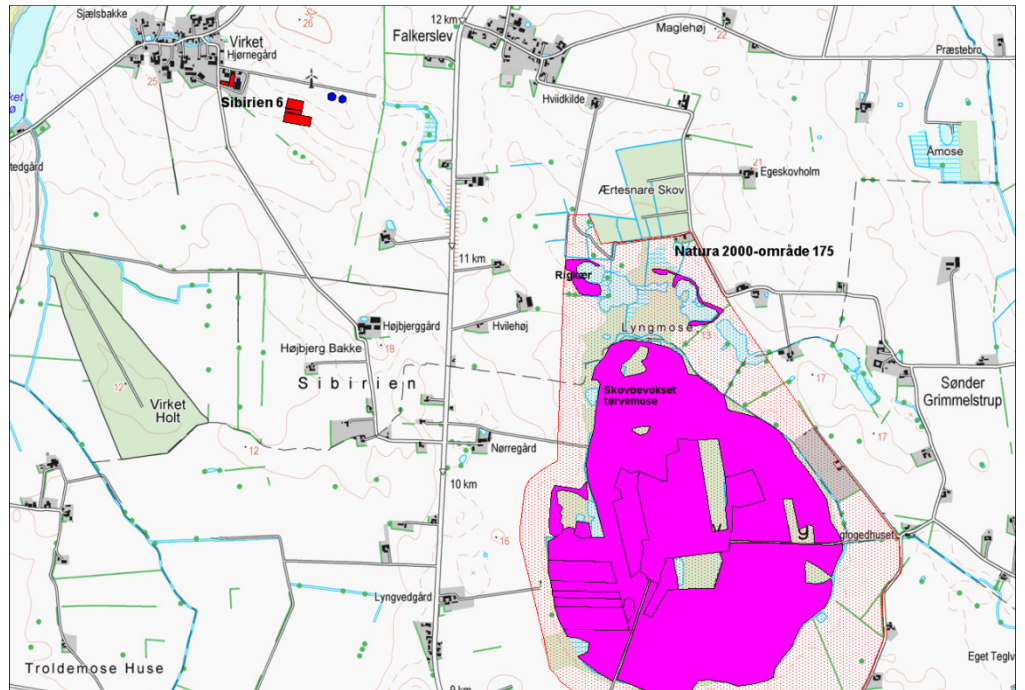
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Nærmeste kategori 1-natur er beliggende 1,2 km sydøst for stald og lager i Natura 2000 område 175 Horreby Lyng (habitatområde H154). Habitatnaturtypen er 7230 Riggær. I lidt større afstand fra stald og lager – 1,7 km – er habitatnaturtypen 91D0 Skovbevokset tørvemose – se kort 1. Den totale ammoniakdeposition er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,2 kg N/ha ved rigkæret, og merdepositionen er beregnet til 0,1 kg N/ha. En opgørelse af antal husdyrbrug efter bekendtgørelsens model viser, at der ikke er andre husdyrbrug udover ansøger.

Kort 1. Beliggenheden af stald og lager i forhold til kategori 1-natur.

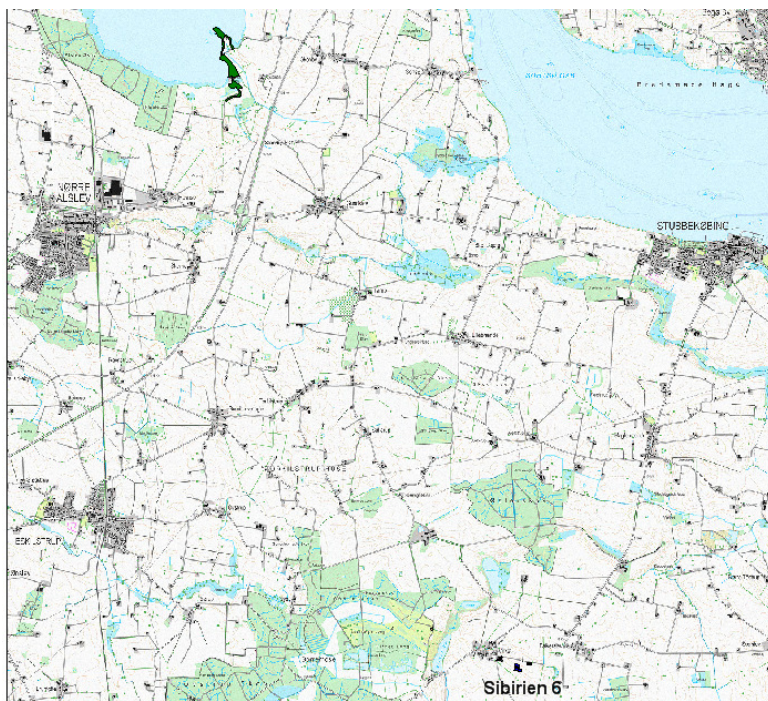
Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år

Det nærmeste kategori 2-naturområde er et overdrev ved Ravnse Holme, der ligger 9,8 km nordvest for stald og lager på Sibirien 6. Se kort 2. Da den beregnede totalbelastning med ammoniak på kategori 1-natur 1,2 km fra stald og lager er mindre end 1 kg N/ha, vurderes totalbelastningen med ammoniak også at være mindre end 1 kg N/ha på overdrevet, og der er derfor ikke foretaget særskilt beregning af totalbelastningen.

Kort 2. Beliggenheden af stald og lager i forhold til kategori 2-natur (overdrev større end 2,5 ha).

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

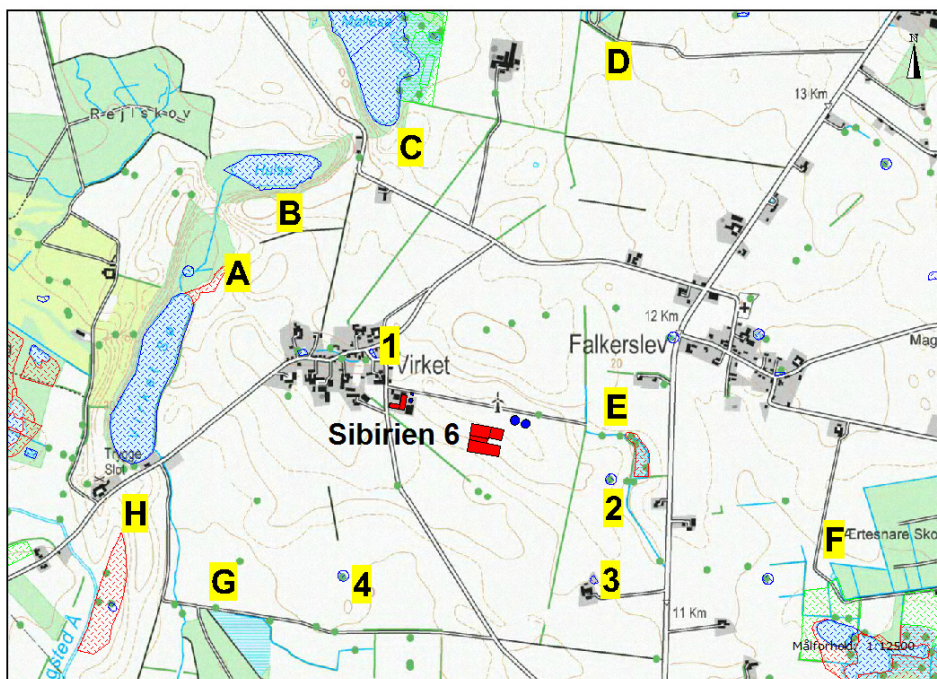
Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens " bilag 3.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 11,2 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

I en afstand af 850 – 1450 m fra stald og lager på Sibirien 6 ligger en række potentielt ammoniakfølsomme skove og moser, se kort 3 og tabel 2. Merdepositionen af kvælstof fra Sibirien 6 er beregnet på de nærmest beliggende områder i forhold til stald og lager i det elektroniske ansøgningsystem.

Kort 3. Kategori 3-natur og ammoniakfølsomme skove (punkt A-H) samt beskyttet natur, der ikke er kategori-natur (punkt 1-4) omkring stald og lager ved Sibirien 6.

Lokalitet	Naturtype/lokalitet	Afstand fra stald og lager	Beregnet merdeposition	Bemærkning
A	Skov og mose	850 m	0,2 kg N/ha	Besigtiget d. 9-7-2009
B	Skov – ved Hulsø	1100 m	0,1 kg N/ha	
C	Skov – ved Mølløsø	1100 m	0,1 kg N/ha	
D	Skov – Østerskov	1450 m	0,2 kg N/ha	
E	Mose	480 m	1,8 kg N/ha	Besigtiget d. 9-7-2009
F	Skov – Ærtesnare Skov	1400 m	0,2 kg N/ha	
G	Skov – Virket Holt	1250 m	0,1 kg N/ha	
H	Mose	1300 m	0,1 kg N/ha	

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-naturtyper ved Sibirien 6 samt projektets merdeposition med ammoniak.

Skovene omkring Sibirien 6 er alle potentielt ammoniakfølsomme, idet der har været skov gennem mange år – skovene fremgår alle af målebordsblade fra 1862-1899. Mosen beliggende ved punkt H er en højstaudemose, mens moserne ved punkt A og E er ellemoser. Ellemoserne er besigtiget d. 9. juli 2009 i forbindelse med godkendelsen af den nuværende produktion på Sibirien 6. Moserne er våde i vinterhalvåret og rummer forskellige karakteristiske plantearter for naturtypen; eksempelvis Rødel, Tagrør, Almindelig Mjødur, Lav Ra-

nunkel, Hjortetrøst og Vandmynte. Merdeposition med ammoniak er beregnet i det elektroniske ansøgningssystem, se tabel 2.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. De nærmeste § 3-naturtyper er fire næringsrige vandhuller – det østlige gadekær i Virket samt tre vandhuller, der ligger henholdsvis øst, sydøst og sydvest for stald og lager, se kort 3 og tabel 3.

Lokalitet	Afstand fra stald og lager	Beregnet merdeposition
1. Virket gadekær	170 m mod nordvest	0,2 kg N/ha
2. Vandhul	340 m mod øst	0,8 kg N/ha
3. Vandhul	560 m mod sydøst	0,3 kg N/ha
4. Vandhul	640 m mod sydvest	0,3 kg N/ha

Tabel 3. Oversigt over beskyttet natur ved Sibirien 6 samt projektets merdeposition med ammoniak.

Merdepositionen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg N/ha i vandhullerne, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrlovens § 19 stk. 1 nr. 2.

Kommunens vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Da den beregnede totaldeposition på nærmeste kategori 1- og 2-natur er på 0,0 – 0,2 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet på Sibirien 6 ikke påvirker disse ammoniakfølsomme naturtyper, og at kravet til maksimal ammoniakdeposition af disse naturtyper er overholdt. Endvidere vurderes det, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget ikke vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet.

Kategori 3-natur

Udvidelse af dyreholdet på Sibirien 6 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold. I godkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat et beskyttelsesniveau på 1,0 kg N/ha/år, og det fremgår af bekendtgørelsen, at ammoniakdepositioner, der er mindre end dette niveau, ikke medfører påviselige ændringer i naturområderne.

Den beregnede merdeposition er 0,1 – 0,2 kg N/ha i naturtyperne med undtagelse af mosen i punkt E, hvor merdeposition er 1,8 kg N/ha. Tålegrænsen for elle- og askeskove/moser er 10 - 20 kg N/ha ifølge Ammoniakmanualens bilag 3, og baggrundsdepositionen med kvælstof er 11,2 kg N/ha i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012. Ved besigtigelsen af mosen i 2009 konstateredes det, at mosen ikke rummer sjældne eller særlige følsomme arter. Da mosen ikke rummer særlige arter, og da mer- og baggrundsdepositionen af kvælstof tilsammen ligger indenfor tålegrænsen, vurderes merdepositionen af kvælstof fra stald og lager ikke at have en væsentlig negativ påvirkning af mosen. Samlet set vurderes det, at kategori 3-naturtyperne omkring stald og lager ved Sibirien 6 ikke ændres ved den ansøgte udvidelse af husdyrbruget. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles særlige vilkår i forhold til disse naturområder.

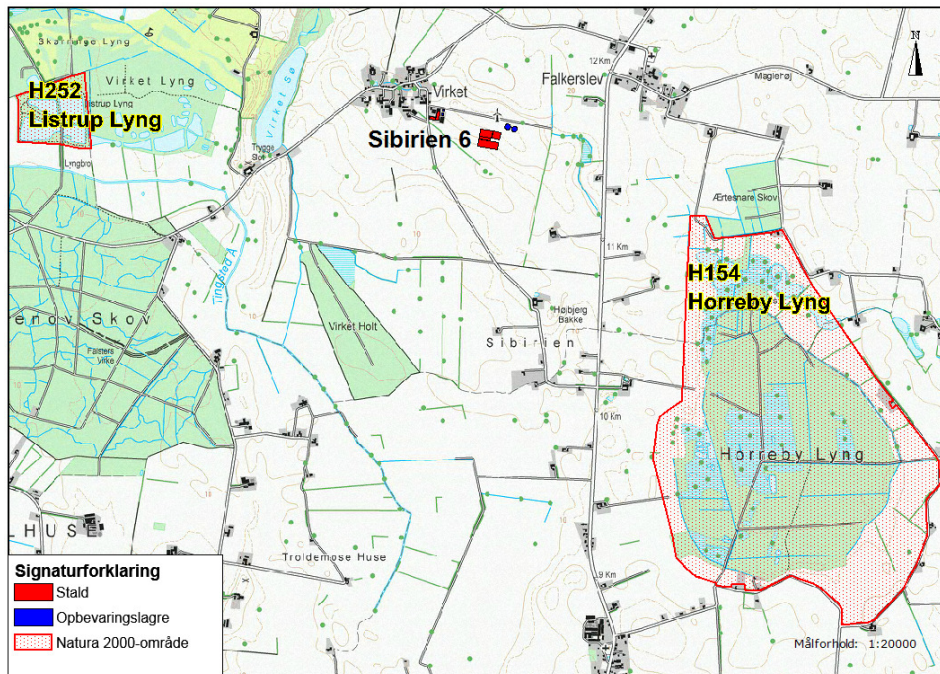
1.1.2 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Sibirien 6 er område nr. 175, der består af to habitatområder, henholdsvis nr. 154 Horreby Lyng og nr. 252 Listrup Lyng. Afstanden fra stald og lager ca. 1,2 km til Horreby Lyng og 2,0 km til Listrup Lyng, se kort 4.

Kort 4. Beliggenheden af Natura 2000-område i forhold til stald og lager.

Natura 2000-området har et areal på 272 ha. De to moser er dannet som højmoser, hvor tørvemosser er vokset ind over en afløbsløs sø, der er opstået i en istidslavning. I moserne har der fundet tørvegravning sted bl.a. under 2. verdenskrig, hvilket har resulteret i dannelsen af flere søer. Moserne ligger med en indbyrdes afstand på ca. 3,5 km. Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 4. I udpegningsgrundlaget indgår flere habitatnaturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper). Habitatnaturtyperne er omfattet af

EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura 2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Tabel 4. Udpegningsgrundlag for H154 Horreby Lyng og H252 Listrup Lyng.

Udpegningsgrundlag for habitatområde H154 Horreby Lyng		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150)	*Avneknippemose (7210)
	Brunvandet sø (3160)	Rigkær (7230)
	*Aktiv højmosse (7110)	Skovbevokset tørvemose (91D0)
	Nedbrudt højmosse (7120)	*Elle- og askeskov (91E0)
	Hængesæk (7140)	
	Tørvelavning (7150)	* angiver prioriteret naturtype
Arter:	Stor kærguldsmed	

Udpegningsgrundlag for habitatområde H252 Listrup Lyng		
Naturtyper:	Brunvandet sø (3160)	Skovbevokset tørvemose (91D0)
	Hængesæk (7140)	*Elle- og askeskov (91E0)
		* angiver prioriteret naturtype
Arter:	Stor kærguldsmed	Sumpvindelsnegl

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-området er 7230 Rigkær og 91D0 Skovbevokset tørvemose i Horreby Lyng beliggende henholdsvis 1,2 km og 1,7 km sydøst for stald og lager. Begge habitatnaturtyper er følsomme overfor tilførsel af ammoniak og betegnes som kategori 1-natur, jf. afsnit 3.4.1.1. Habitatnaturtypernes tålegrænse for kvælstof er, jf. ammoniakmanualens bilag 3, 15-25 kg N/ha/år for 7230 Rigkær og 10-20 kg N/ha/år for 91D0 Skovbevokset tørvemose. Baggrundsdepositionen med kvælstof er 11,2 kg N/ha i Guldborgsund Kommune jf. data fra DCE 2012.

Kommunens vurdering

Der er en meremission fra stald og lager på 3.701,85 kg N/år samt en samlet emission på 5.789,56 kg N/år. I det elektroniske ansøgningssystem er det beregnet, at det udvidede dyrehold medfører en merbelastning af habitatnaturtyperne i Horreby Lyng på 0,1 kg N/ha, samt at den totale ammoniakdeposition er 0,1 kg N/ha.

Den beregnede ammoniakdepositionen på habitatnaturtyperne er mindre end det fastlagte beskyttelsesniveau for ammoniak i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Da dette beskyttelsesniveau er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, vurderes det, at der ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne i den konkrete sag.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 175 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Sibirien 6 beliggende udenfor Natura 2000-området *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Bilag 1).

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødliste- og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidsnudet Frø samt flere arter af flagermus. Endvidere findes Stor Kærguldsmed i de brunvandede søer i Horreby Lyng ca. 2,3 km fra stald og lager. I Horreby Lyng har arterne Lys Skivevandkalv og Bred Vandkalv endvidere været registreret i midten af 1970'erne. Siden er de ikke genfundet, og det antages, at arterne er forsvundet fra området. Arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af Bilag 1.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning at indenfor en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Indenfor en afstand af 300 m fra stald og lager ligger det østlige gadekær i Virket, som er et næringsrigt vandhul. Gadekæret er angivet som lokalitet 1 på kort 3. I forbindelse med udarbejdelsen af den nuværende godkendelse af Sibirien 6 er der foretaget besigtigelse af gadekæret primo juli 2010. Gadekæret er afgrænset af betonkant næsten hele vejen rundt, og i en stor del af sommerperioden er vandoverfladen dækket af andemad. Der er observeret grøn frø i gadekæret. Det vurderes, at gadekæret i den nuværende tilstand er mindre egnet som yngle- og rastested for padder omfattet af bilag IV. En beregning af total- og merdepositionen af kvælstof fra den ansøgte produktion viser, at merdepositionen af kvælstof er 0,2 kg N/ha.

Kommunens vurdering

Bilag IV-arternes yngle- og rasteområder kan blive påvirket enten ved fysiske indgreb som f.eks. nedrivning af bygninger eller fældning af træer, eller ved en øget ammoniakdeposition fra stald og lager, der medfører en tilstandsændring af de naturtyper, hvor bilag IV-arterne yngler og raster.

Ved udvidelsen af dyreholdet på Sibirien 6 sker der ingen nedrivning af bygninger eller fældning af træer. Det vurderes derfor, at der ikke vil være en påvirkning af yngle- og rasteområderne for flagermus.

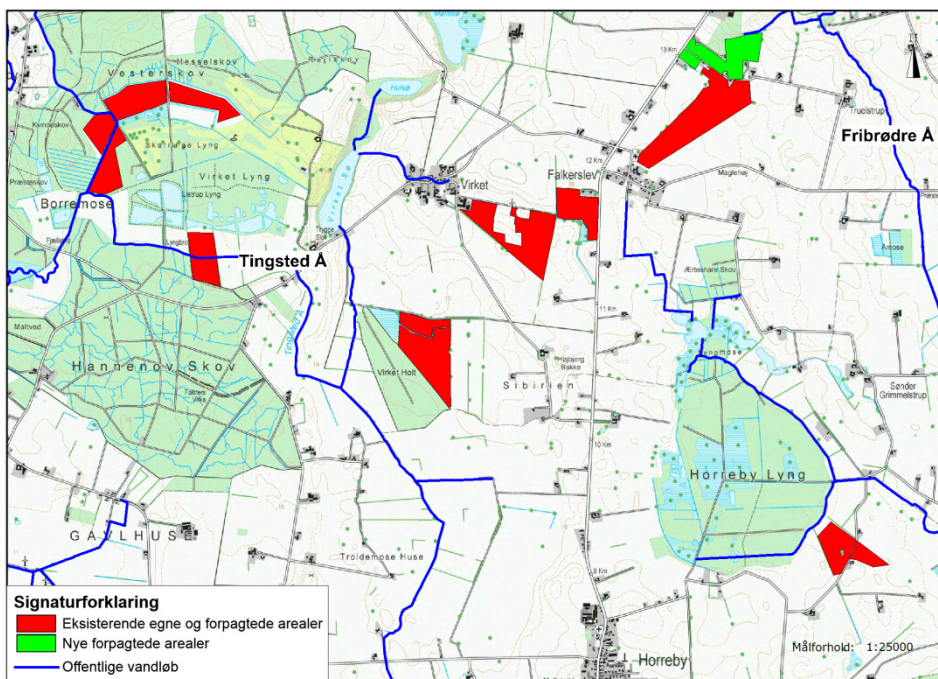
Den beregnede merdeposition af ammoniak fra stald og lager er mindre end 1 kg N/ha i Virket gadekær, der kan være potentielt yngle- og rasteområde for padder. Ved en påvirkning med ammoniak på mindre end 1 kg N/ha er det fastlagte beskyttelsesniveau for ammoniak i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 overholdt. Da dette beskyttelsesniveau er fast-

sat ud fra bedste videnskabelige viden, vurderes det derfor, at yngle- og rasteområder for disse bilag IV-arter ikke vil blive ødelagt eller beskadiget ved det ansøgte projekt.

1.2 PÅVIRKNING FRA AREALER

1.2.1 Påvirkning af søer og vandløb

Udbringingsarealernes beliggenhed fremgår af kort 5. Nærværende godkendelse er et tillæg til den eksisterende godkendelse på ejendommen, og vurderingen omfatter alene ejendommens egne arealer, dvs. ejede og forpagtede arealer. Arealerne afvander via flere, mindre private og offentlige vandløb til det offentlige vandløb 65 Fribrødre Å, der udmunder i Grønsund samt de offentlige vandløb 88 Tingsted Å, der udmunder i Guldborgsund. Ifølge Miljø-GIS for Vandområdeplanerne 2015-2021 (juni 2016) har både Fribrødre Å og Tingsted Å målsætningen "god økologisk tilstand". De øvrige vandløb er ikke målsat i den nuværende vandområdeplan. Vandløbene er beskyttet af den øvrige lovgivning (f.eks. miljøbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven). Ved administrationen af lovgivningen for disse vandløb skal man forebygge, at der sker en forringelse af tilstanden for de målsatte vandforekomster, og samtidig arbejde for, at en opfyldelse af de fastlagte miljømål for vandforekomsterne ikke forhindres.

Kort 5. Udbringingsarealernes placering i forhold til offentlige vandløb.

Følgende af de egne udbringingsarealer grænser op til åbne vandløb: No1-Skørringe, No2-Skørringe, No3-Skørringe, A1no1, A1no2 og ny forpagtning-Lars Renner. Alle vandløbene er helt eller delvis omfattet af beskyttelsen i Naturbeskyttelseslovens § 3 – dvs. at der ikke uden dispensation kan foretages ændringer i vandløbenes tilstand.

Det fremgår af Vandområdeplanen for vandområdedistrikt Sjælland, at det kan forventes, at når planlagte og allerede iværksatte miljøforbedringer i vandløbene er udført vil 820 km af de 2.765 km vandløb, der indgår i planen, opfylde målsætningen i 2021. Omkring 1.515 km

vil ikke opfylde målsætningen, og for ca. 430 km vandløb er tilstanden ukendt eller kan ikke vurderes.

En enkelt vandløbsstrækning, som grænser op til de egne udbringningsarealer, indgår i vandplanens indsatsprogram. Det drejer sig om Dalbyløbet (vandløb 65E), hvor der i Miljø-GIS for Vandområdeplanerne 2015-2021 er udpeget en strækning umiddelbart nord for mark "ny forpagtning-Lars Renner". Her skal der foretages en miljøforbedrende indsats i form af udskiftning af bundmateriale og etablering af sandfang.

Ved besigtigelser af udbringningsarealerne i juli 2010 og juni 2013 er der ikke konstateret stærkt skrånende arealer ned mod åbne vandløb eller søer.

Kommunes vurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt. Da der ikke er særligt skrånende udbringningsarealer mod vandløbene, og da vandløbene er adskilt fra udbringningsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler m.v. være ringe. Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

1.2.2 Påvirkning af hav

Udbringningsarealerne for husdyrgødning (dvs. egne ejede og forpagtede arealer) ligger i oplandet til Smålandsfarvandet, hovedopland 2.5. Arealerne ligger henholdsvis i deloplandet til Guldborgsund (70,93 ha), hvor nitratklassen er N2, og i deloplandet til Grønsund (40,58 ha), hvor nitratklassen er N0. Ved nitratklasse N2 regnes med et reduktionspotentiale på 63 % (middelværdi af 51 – 75 %). Dette betyder, at 63 % af kvælstoffet bliver i jorden og 37 % vaskes ud til recipienten. Ved nitratklasse N0 regnes med et reduktionspotentiale på 87,5 % (middelværdi af 76 – 100 %). Dette betyder, at 87,5 % af kvælstoffet bliver i jorden og 12,5 % vaskes ud til recipienten.

Guldborgsund er et smalt farvand, der forbinder Smålandsfarvandet med Østersøen via Rødsand. Nord for Nykøbing F. er sundet relativt smalt og gennemskæres af en ca. 6 meter dyb sejlrende. Syd for Nykøbing F. udvides sundet til Bredningen, som har en bredde på 5 km og en middeldybde på 2 meter. I kortere perioder kan der forekomme lagdeling i den nordlige del af sundet, men ikke tilstrækkeligt længe til at der opstår risiko for iltsvind. Bredningen udgør et tærskelområde. Syd for Bredningen er vandet præget af Østersøen, mens det nord for Bredningen er præget af Smålandsfarvandet. Guldborgsund har et areal på 82 km² og et afstrømningsopland på 430 km². Oplandet til Guldborgsund omfatter de tilgrænsende dele af Lolland og Falster. Kvælstofpåvirkningen fra land udgør 685 ton N/år jf. Vandplan 2010-2015. Guldborgsund er en del af Natura 2000-områder nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster. I vandområdet findes de særligt sårbare habitatnaturtyper (1130 Flodmundinger, 1150 *Kystlaguner og strandsøer samt 1160 Større lavvandede bugter og vige), som er kendetegnende for lavvandede områder med langsom vandudskiftning. Guldborgsund betegnes derfor som et meget sårbart vandområde i forhold til N-udledningen fra oplandet. Der er indenfor vandområdet Rødsand og Guldborgsund indtil videre kortlagt 65 ha af habitatnaturtype 1150 samt 19 ha af habitatnaturtypen 1160.

Grønsund er farvandet langs Falsters nordkyst, der grænser op mod Sjælland (Storstrømmen) og Møn/Bogø (Grønsund). Det er et strømfyldt farvand, hvor der er en god opblanding af vandsøjlen og dermed mindsket risiko for lagdeling og iltsvind. Grønsund har et areal på 101 km² og et afstrømningsopland på 193 km², hovedsagelig landbrugsarealer på Nordfalster. Kvælstofpåvirkningen fra land udgør 230 ton N/år jf. Basisanalyse for hovedvandopland

2.5. Den vestlige del af Grønsund er ikke Natura 2000-område og er et mindre sårbart vandområde i forhold til nitratudvaskning fra oplandet.

Udviklingen i antallet af dyreenheder i oplandet til de to farvande er ifølge Miljøstyrelsens opgørelse fra december 2016 faldende fra 2007 til 2016.

Alle kystvande omkring Guldborgsund kommune har ifølge Vandoplandsplan 2015-2021 for hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet målsætningen "god økologisk og kemisk tilstand". Ifølge MiljøGIS for vandområdeplanerne 2015-2021 er den samlede økologiske tilstand i dag god i Rødsand, moderat i Smålandsfarvandet syd, Grønsund og Østersøen, mens den er ringe i Guldborgsund. Den samlede kemiske tilstand er god i Rødsand og Guldborgsund, ikke-god i Østersøen og den østlige del af Smålandsfarvandet syd, mens den er ukendt i Grønsund og i den vestlige del af Smålandsfarvandet syd.

Kommunes vurdering

Da antallet af dyreenheder i oplandet til Grønsund er faldende, vurderes N-udvaskningen fra den ansøgte produktion i sammenhæng med andre planer og projekter ikke at have en væsentlig påvirkning af det marine område. Da antallet af dyreenheder i oplandet til Guldborgsund er faldende, vurderes den ansøgte produktion i sammenhæng med andre planer og projekter ikke at have en væsentlig påvirkning af det marine område og dermed af Natura 2000-område nr. 173. Afskæringskriterium 1 jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning er overholdt.

Til brug for vurderingen af, hvorvidt N-udvaskningen fra den ansøgte udvidelse i sig selv vil have en væsentlig virkning på natura 2000-området, er der foretaget beregninger af N-udvaskningen fra den ansøgte produktion samt i en situation, hvor der ikke tilføres husdyrgødning til de samme arealer, dvs. svarende til et planteavlbrug. Beregningen skal afklare, om det ansøgte udgør under 5 % (for sårbare vandområder) og 1 % (for meget sårbare vandområder) af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, se tabel 5.

Udvaskning ved ansøgt drift (med ansøgt sædskifte inkl. efterafgrøder) = 41,6 kg N/ha
Udvaskning, svarende til planteavlbrug (med planteavlssædskifte) = 34,2 kg N/ha

⇒ Merudvaskning som følge af husdyrbruget = 7,4 kg N/ha

Tabel 5. Udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Grønsund og Guldborgsund ved ansøgt drift.

	Grønsund	Guldborgsund
Samlet N-tilførsel fra oplandet; ton N/år (jf. Vandplan/basisanalyse)	230 ton N/år	685 ton N/år
Udbringningsareal; ha	40,58 ha	70,93 ha
Ansøgt drift - udvaskning fra rodzonen, kg N/ha/år	7,4 kg N/ha/år	7,4 kg N/ha/år
Reduktionspotentiale	0,125	0,37
Ansøgt drift - Samlet udvaskning af N til vandområdet; kg N/år	37,5 kg N/år	194,2 kg N/år
Ansøgt drift - udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel til vandområdet	0,02 %	0,03 %

Beregningerne viser, at udvaskningen af kvælstof fra husdyrbrugets arealer udgør henholdsvis 37,5 kg N/år til Grønsund og 194,2 kg N/år til Guldborgsund ved det ansøgte projekt. Tilførslen svarer til 0,02 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Grønsund, og 0,03 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til Guldborgsund.

Da Grønsund er et sårbart vandområde, viser beregningsmodeller, at tilførsel af kvælstof i mængder på 5 % og derunder af den samlede kvælstoftilførsel fra oplandet ikke medfører påviselige ændringer i vandområdets tilstand. På baggrund heraf vurderes det, at det marine område ikke påvirkes væsentligt.

Guldborgsund er et meget sårbart vandområde. Beregningsmodeller viser, at tilførsel af kvælstof i mængder på 1 % og derunder af den samlede kvælstoftilførsel fra oplandet ikke medfører påviselige ændringer i vandområdets tilstand, jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning. Afskæringskriterium 2B er dermed overholdt, og det vurderes på denne baggrund, det ansøgte ikke i sig selv vil have en væsentlig virkning på vandområdet og herunder Natura 2000-område 173.

Det er kommunens samlede vurdering, at det ansøgte udledning af kvælstof til Guldborgsund hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173.

1.2.3 Påvirkning af § 3-beskyttet natur

En række naturtyper er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse omfatter moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge, overdrev, heder, søer og vandløb. I henhold til Naturbeskyttelsesloven er der forbud mod ændringer af beskyttede naturtypers tilstand.

En række af naturtyperne er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger ved overfladisk afstrømning fra udbringningsarealerne. Endvidere kan afdampning af kvælstof i forbindelse med udbringningen af husdyrgødning påvirke naturtyperne. Udbringning af husdyrgødning medfører en belastning med ammoniak på over 1 kg N/ha/år i de nærmeste 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten. Ved tilførsel af over 1 kg N/ha/år kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning.

Især de naturtyper, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning. I forbindelse med behandlingen af den eksisterende godkendelse og tillæg hertil er der i juli 2009 og d. 4. juni 2013 foretaget besigtigelser af beskyttede naturtyper på/ved udbringningsarealerne. I nærværende tillæg til godkendelsen er der medtaget enkelte udbringningsarealer, som ikke indgår i den eksisterende godkendelse. Ved disse nye udbringningsarealer ligger der ingen beskyttede naturtyper i direkte tilknytning til udbringningsarealerne. Nærmeste beskyttede natur er en eng, som ligger 145 m nordøst for udbringningsarealerne, samt tre vandhuller, som ligger 130 m syd for, 205 m nord for og 450 m vest for udbringningsarealerne, se kort 6. Der er derfor ikke foretaget besigtigelser i forbindelse med dette tillæg til godkendelsen.

Kort 6. Beliggenheden af beskyttet natur i forhold til nye forpagtede arealer.

Kommunens vurdering

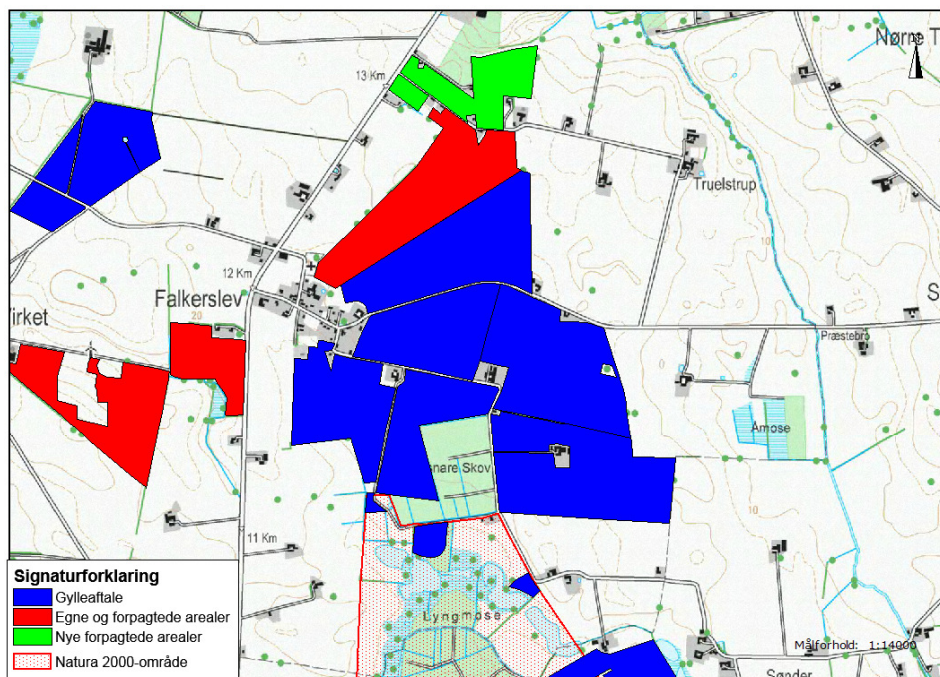
Påvirkningen af beskyttede naturtyper fra udbringningsarealerne, som indgår i den eksisterende godkendelse, er vurderet i denne.

Ved de nye forpagtede arealer er der ingen nærliggende beskyttede naturtyper. Udbringningen af husdyrgødning på disse arealer kan derfor ske, uden at det påvirker beskyttede naturtyper.

1.2.4 Påvirkning af Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegningsgrundlag. Se endvidere tidligere afsnit om Natura 2000.

Udbringningsarealerne som indgår i den eksisterende godkendelse og tillæg er beskrevet og vurderet i disse, og vilkår meddelt i afgørelsen fra 2013 er fortsat gældende. De udbringningsarealer, som indgår i nærværende tillægsgodkendelse, ligger ca. 1,6 km nord for habitatområde H154 Horreby Lyng, der indgår i Natura 2000-område nr. 175 Horrebylyng og Listrup Lyng se kort 7. Natura 2000-området og dets udpegningsgrundlag er beskrevet i afsnit 1.1.2.

Kort 7. Beliggenheden af Natura 2000-område i forhold til de nye udbringningsarealer, som indgår i tillægsgodkendelsen (grønne).

Kommunens vurdering.

Udbringning af husdyrgødning medfører en afdampning af kvælstof, der i en afstand af 10-20 m afhængig af gødningstype, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten giver en tilførsel på 1 kg N/ha/år. Ved tilførsel af 1 kg N/ha/år og derover kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning.

Den korteste afstand fra de nye forpagtede udbringningsarealer til Natura 2000-område nr. 175 er ca. 1,6 km. Med denne afstand mellem de nye forpagtede udbringningsarealer og Natura 2000-området vurderes det, at afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Eksisterende udbringningsareal ved Habitatområde 252 Listrup Lyng

Ved godkendelsen i april 2010 tilrettede ansøger sit projekt, således at der ikke bliver udbragt husdyrgødning på mark A1no2 så nær ammoniakfølsom natur i Natura 2000-området Listrup Lyng, så det giver væsentlig påvirkning af habitatnaturtyperne og af arter på udpegningsgrundlaget for natura 2000-området. Mark nr. A1no2 grænser op til Listrup Lyng, der med habitatnaturtyperne 91D0 Skovbevokset tørvemose og 7140 Hængesæk er meget følsom overfor ammoniak, se kort 8. Tålegrænsen overfor kvælstof for habitatnaturtype 91D0 er 10 – 20 kg N/ha jf. Ammoniakmanualens bilag 3. Den nederste grænse i intervallet er overskredet alene med baggrundsbelastningen. Arten Stor Kærguldsmed, som er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, har leve- og yngleområde i de brunvandede søer både indenfor og udenfor Natura 2000-området.

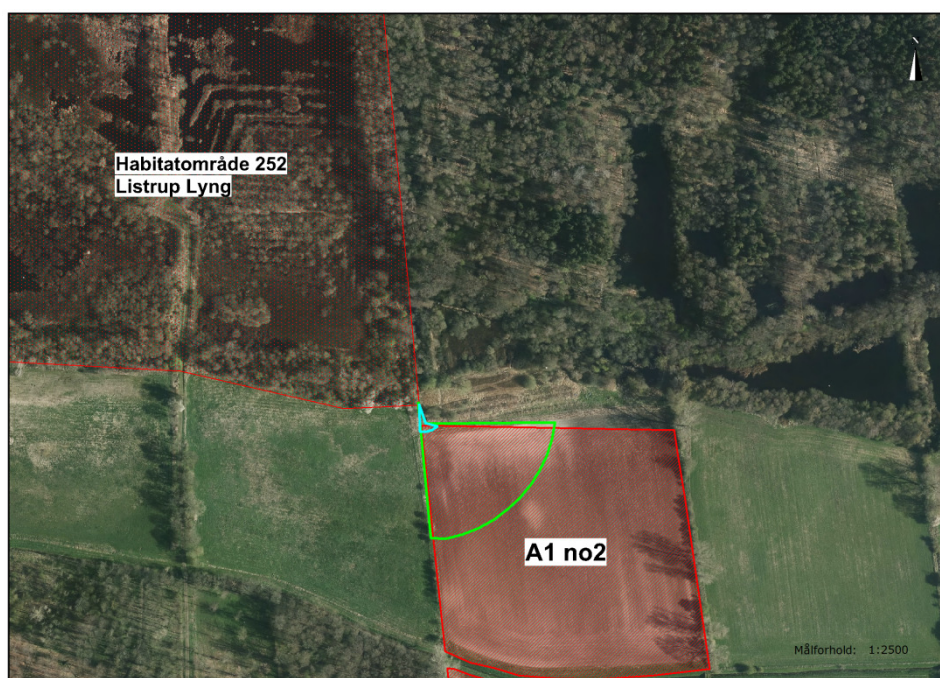
Siden godkendelsen i 2010 er såvel teknologien som viden om påvirkningen og spredningen af ammoniak i forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen blevet udviklet. Hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, vil der ifølge Miljøstyrelsens elektroniske vejledning sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi. Kun i tilfælde med "worst case"-tab af ammoniak vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil

typisk være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning - typisk ved udbringning ovenpå afgrøden. Ved anvendelse af flydende husdyrgødning er tabet betydeligt mindre. Det følger af Miljøstyrelsens elektroniske vejledning, at der ved udbringning af ubehandlet gylle fra kvæg vil være påvirkninger på over 1 kg N/ha indenfor de nærmeste 20 meter fra udbringningsarealet. Anvendelsen af forskellige udbringningsteknologier kan medvirke til, at afdampningen af kvælstof mindskes. Ifølge Miljøstyrelsens elektroniske vejledning vil depositionen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha i kanten af et udbringningsareal, hvis udbringningen af gylle sker ved nedfældning eller ved anvendelse af forsuret gylle. Ved udbringning af fast husdyrgødning er afdampningen af kvælstof større end 1 kg N/ha i en afstand af op til 100 m fra udbringningsarealet jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Nedbringes husdyrgødningen i jorden inden 6 timer, vil afdampningen af kvælstof være mindre end 1 kg N/ha på de tilgrænsende arealer.

Af ansøgningsmaterialet for Sibirien 6 fremgår det, at der anvendes forsuret kvæggylle, ubehandlet kvæggylle samt en mindre mængde dybstrøelse fra kvæg. Udbringningen af gyllen foregår enten med slangeudlægning eller ved nedfældning. Dybstrøelsen udsprede på marken og pløjes ned i henhold til gældende lovgivning.

For at hindre en væsentlig påvirkning af habitatnaturtyperne fra udbringning af husdyrgødning, vurderes det, at godkendelsen skal indeholde følgende vilkår:

- På mark A1no2 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning nærmere end 20 m fra Habitatområde 252 Listrup Lyng med mindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Udbringning af fast husdyrgødning må ikke foretages i en afstand af 0-100 m fra Habitatområde 252 Listrup Lyng, med mindre, at husdyrgødningen nedbringes inden 6 timer regnet fra udbringningstidspunktet, se kort 8.

Kort 8. Grøn streg angiver 100 m zone fra Habitatområde 252, hvor der ikke må udbringes fast husdyrgødning med mindre, gødningen nedbringes inden 6 timer jf. vilkår. Tilsvarende angiver lyseblå streg 20 m zone fra Habitatområde 252, hvor der ikke må udbringes flydende husdyrgødning med mindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning.

Med dette vilkår vurderes det, afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke habitatnaturtyperne i Natura 2000-området væsentligt.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter i området vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

1.2.5 **Påvirkning af Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter**

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitat-bekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

I nærværende tillæg til godkendelsen er der medtaget enkelte udbringningsarealer, som ikke indgår i den eksisterende godkendelse. Ved disse udbringningsarealer ligger der ingen naturområder, der vurderes egnede som yngle- og rasteområder for padder omfattet af bilag IV, se kort 6.

Det forventes at omkring 5 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (bilag 1 med beskrivelser af bilag IV-arter). Potentielle yngle- og rastesteder for flagermus findes i ældre træer, stalde, lader m.m.

Udbringningsarealerne, som indgår i den eksisterende godkendelse og tillæg, er beskrevet og vurderet i disse, og vilkår meddelt i afgørelsen fra 2013 er fortsat gældende.

Kommunes vurdering

Ved besigtigelserne er der foretaget en konkret vurdering af, om der forekommer naturområder nær udbringningsarealerne, som kan være yngle- eller rasteområder for arter, der er omfattet af EU-habitatdirektivets Bilag IV. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse, herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Padder

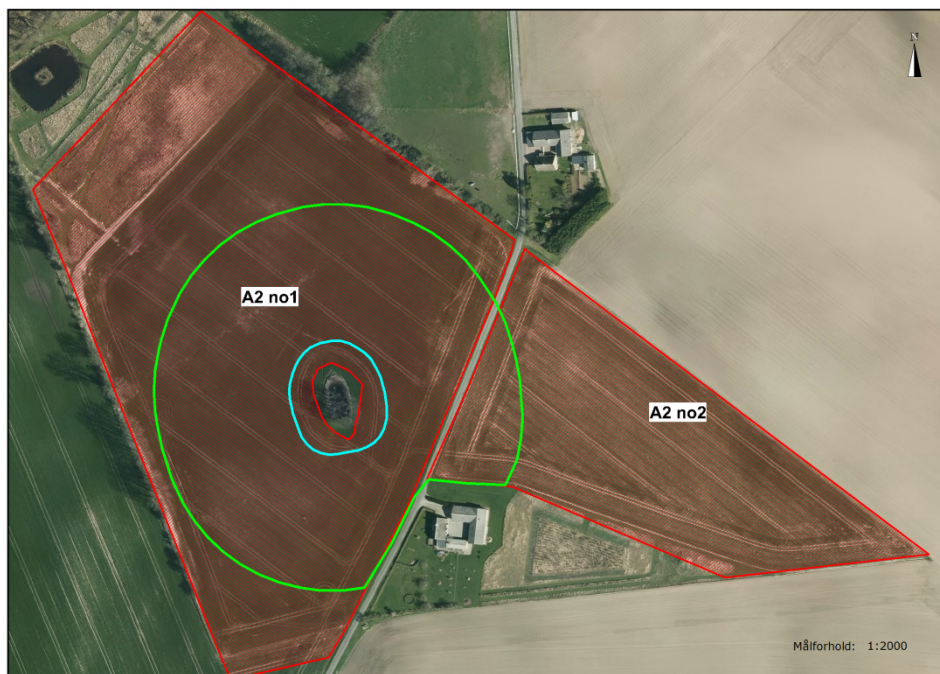
Da der ikke findes egnede yngle- og rasteområder for padder omfattet af bilag IV nær de nye forpagtede udbringningsarealer, vurderes det, at udbringningen af husdyrgødning på disse arealer kan foretages uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for bilag IV-padder.

Eksisterende udbringningsareal ved yngle- og rasteområde for bilag IV-padder

For at undgå ødelæggelse eller beskadigelse af et vandhul, som anvendes som yngle- og rasteområde for bilag IV-padderne Springfrø og Stor vandsalamander, tilrettede ansøger sit projekt ved godkendelsen i april 2010, således at der ikke bliver udbragt husdyrgødning nærmere end 30 m fra vandhullet på mark A2no1. Som nævnt i afsnit 1.2.4 om Natura 2000 er såvel teknologien som viden om påvirkningen og spredningen af ammoniak i forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen blevet udviklet siden da. Der kan derfor foretages

udbringning af husdyrgødning nær et følsomt naturområde uden at dette påvirkes væsentligt, hvis udbringningen sker ved anvendelsen af særlige udbringningsteknologier eller ved at holde afstand til naturområdet. For fortsat at undgå beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområdet for Bilag IV-padderne Springfrø og Stor vandsalamander, skal påvirkningen af vandhullet på mark A2no1 med kvælstof fra udbringningsarealet være mindre end 1 kg N/ha. Der stilles følgende vilkår:

- Ved vandhullet på mark A2no1 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning nærmere end 20 m fra vandhullets øverste kant medmindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Udbringning af fast husdyrgødning må ikke foretages i en afstand af 0-100 m fra vandhullets øverste kant, med mindre, at husdyrgødningen nedbringes inden 6 timer regnet fra udbringningstidspunktet. Vandhullets placering fremgår af kort 9. Afstandene udmåles fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtighedsvegetation, som hører til vandhullet, op-hører.

Kort 9. Grøn streg angiver 100 m zone fra yngle- og rasteområde for bilag IV-padder, hvor der ikke må udbringes fast husdyrgødning med mindre, gødningen nedbringes inden 6 timer jf. vilkår. Tilsvarende angiver lyseblå streg 20 m zone fra yngle- og rasteområde for bilag IV-padder, hvor der ikke må udbringes flydende husdyrgødning med mindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning.

Flagermus

Udbringningen af husdyrgødning påvirker ikke træer eller bygninger, og det vurderes, at yngle- og rastesteder for flagermus omfattet af Bilag IV ikke vil blive beskadiget eller ødelagt ved projektet.

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

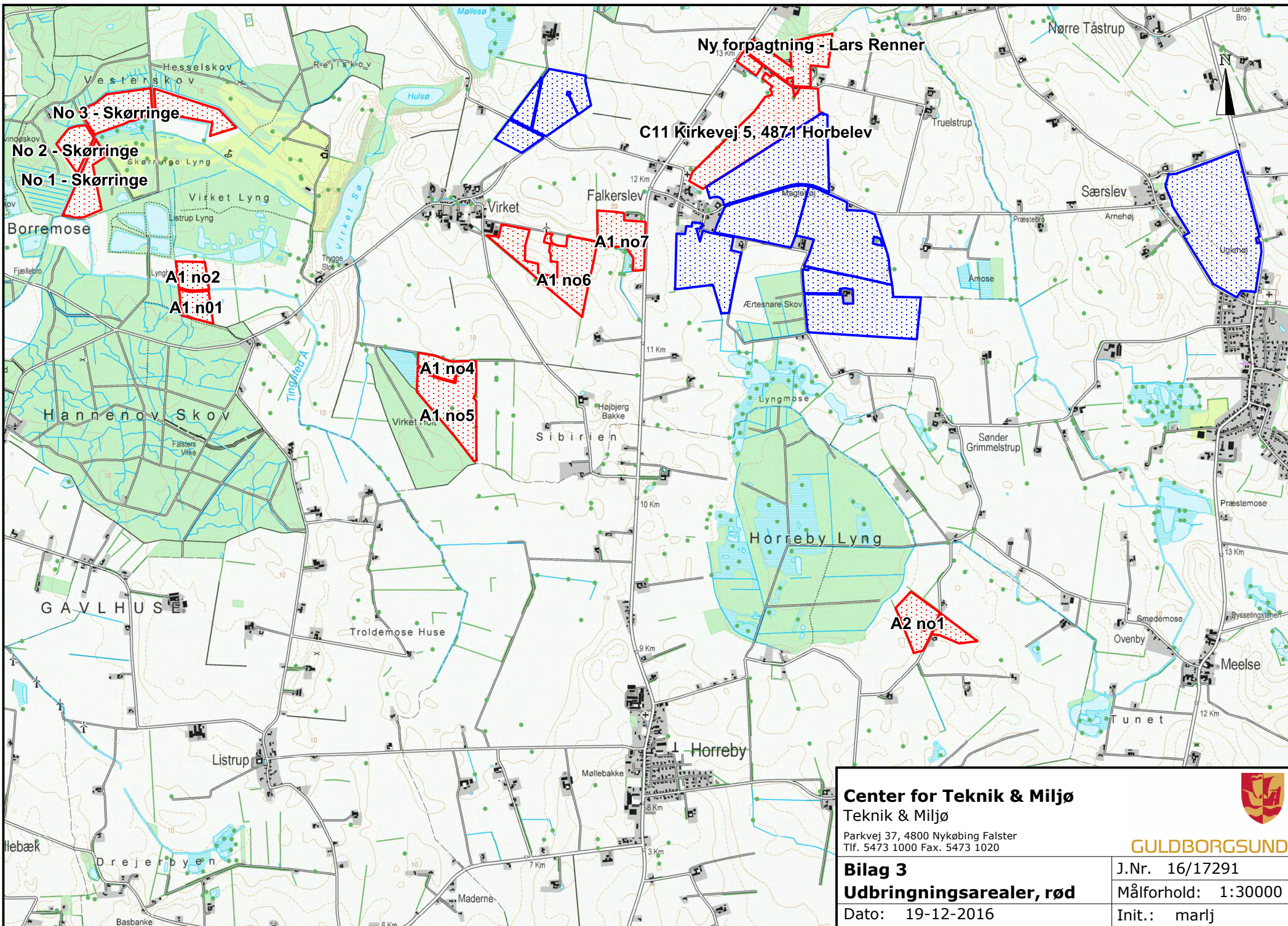
Bilag 1. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden mangelfuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.

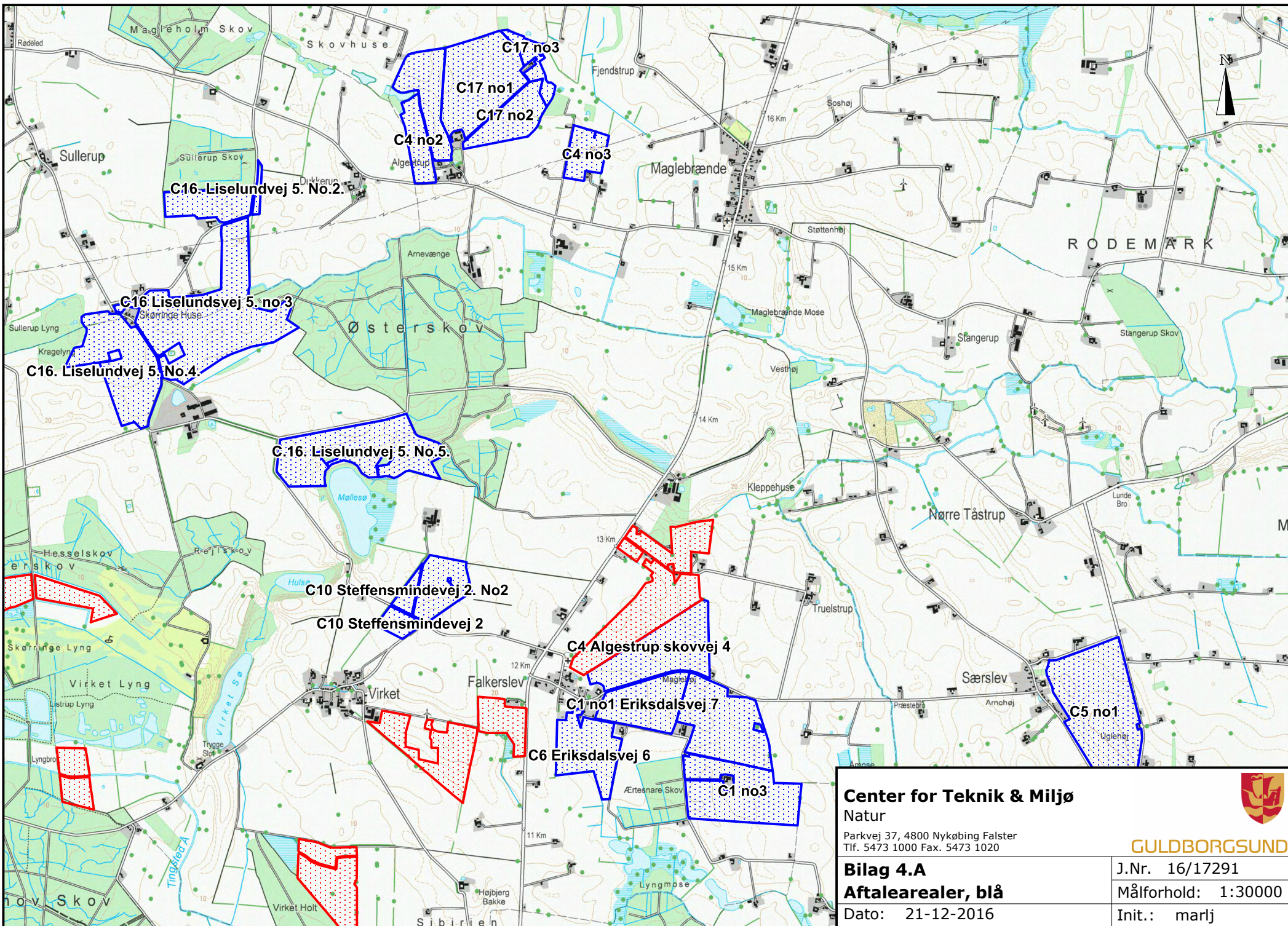

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskrånninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedeblad, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Grønbroget Tudse	<p>Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart".</p> <p>Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldsmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Krebseklo.</p>
Stor kærguldsmed	<p>Horreby Lyng og Listrup Lyng.</p>	<p>Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.</p>
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårfleuelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	<p>Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	<p>Tilgroning, vandstandssænkning.</p>

<p>Center for Teknik & Miljø Teknik & Miljø Parkvej 37, 4800 Nykøbing Falster Tlf. 5473 1000 Fax. 5473 1020</p>		 GULDBORGSUND
<p>Bilag 3 Udbringningsarealer, rød Dato: 19-12-2016</p>		
<p>J.Nr. 16/17291 Målforhold: 1:30000 Init.: marlj</p>		

Center for Teknik & Miljø
Natur

Parkvej 37, 4800 Nykøbing Falster
Tlf. 5473 1000 Fax. 5473 1020

Bilag 4.A
Aftalearealer, blå

Dato: 21-12-2016

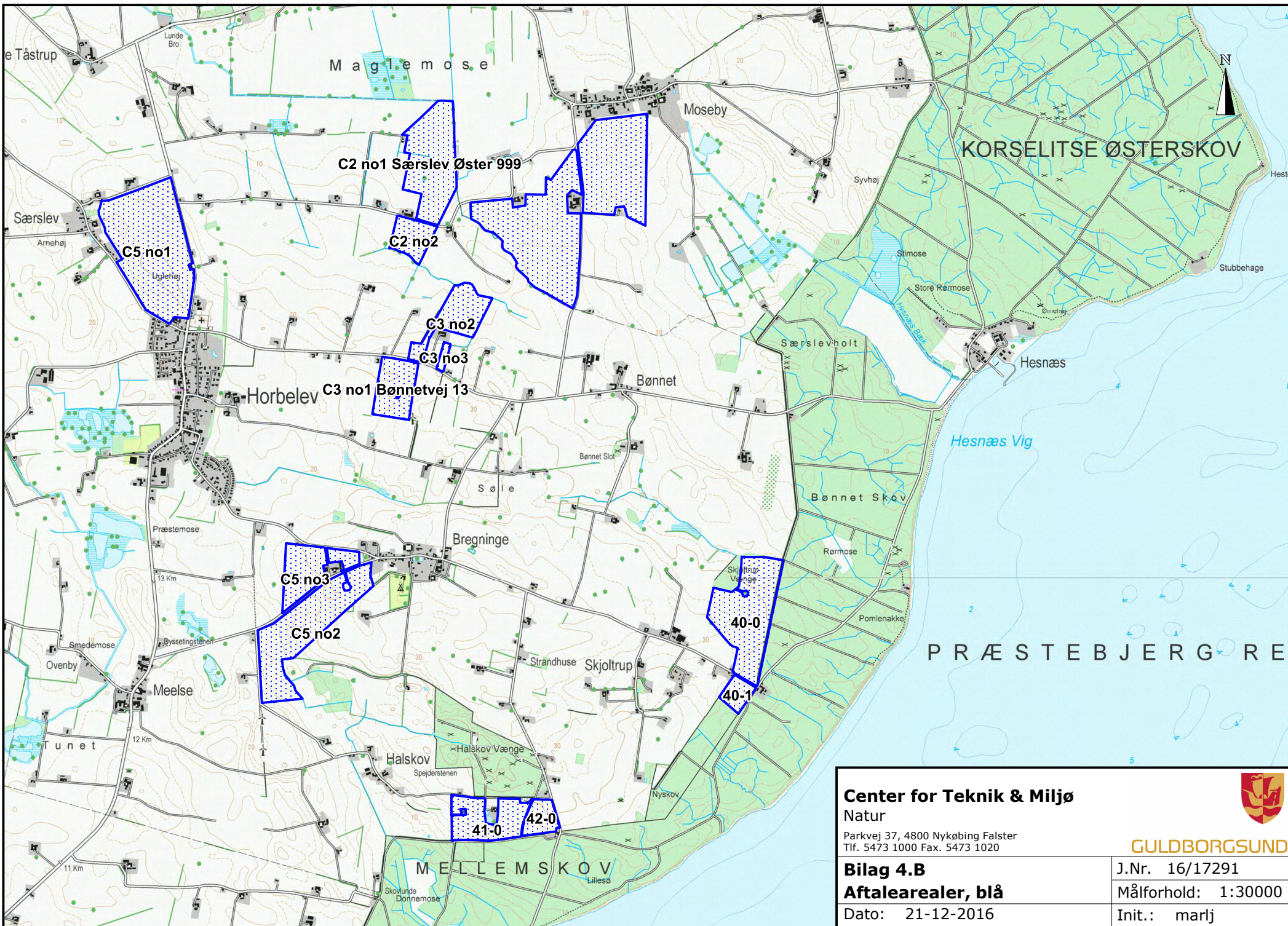

GULDBORGSUND

J.Nr. 16/17291

Målforhold: 1:30000

Init.: marlj

Center for Teknik & Miljø
Natur

Parkvej 37, 4800 Nykøbing Falster
Tlf. 5473 1000 Fax. 5473 1020

Bilag 4.B
Aftalearealer, blå

Dato: 21-12-2016

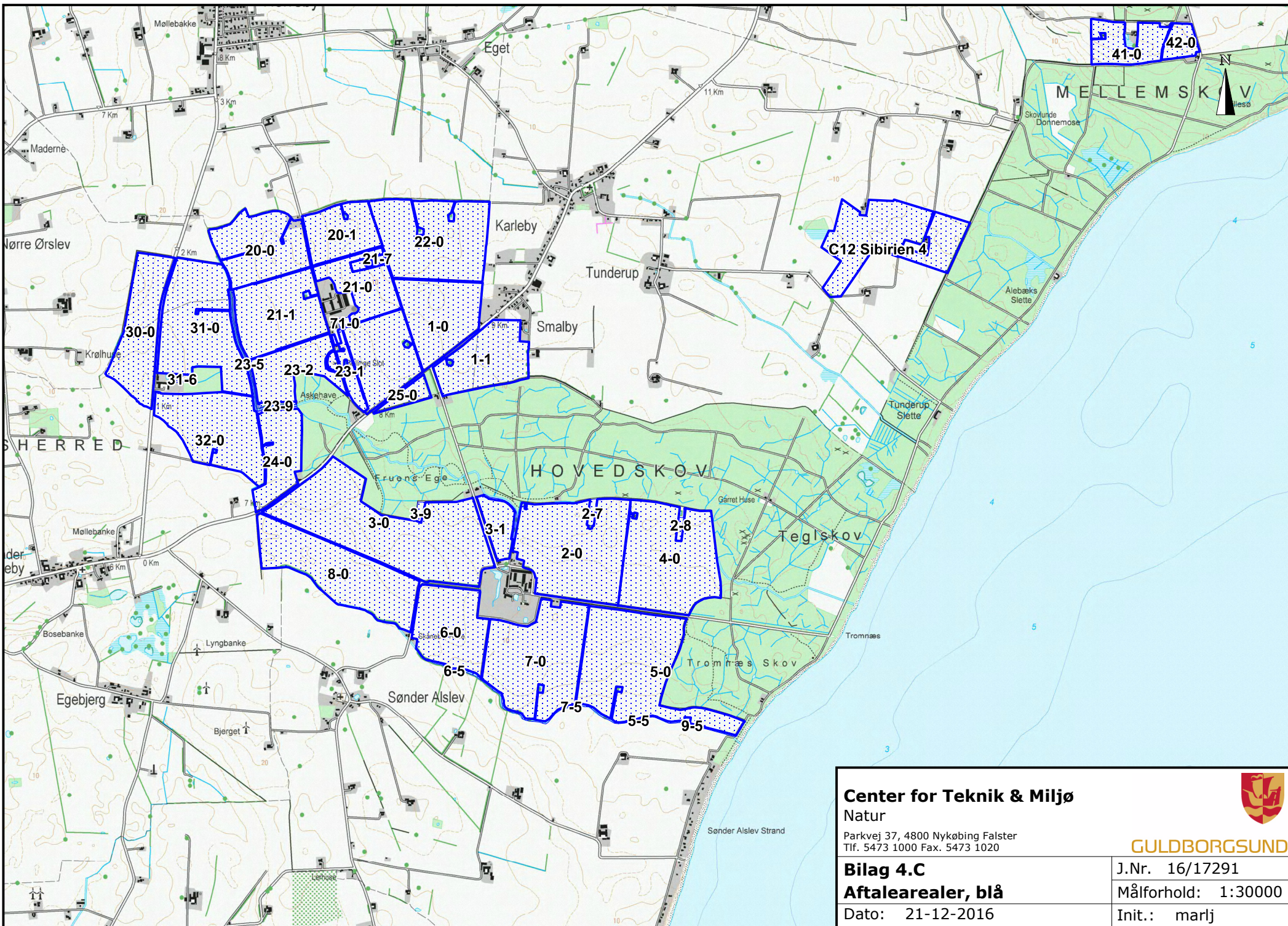

GULDBORGSUND

J.Nr. 16/17291

Målforhold: 1:30000

Init.: marlj

Center for Teknik & Miljø
Natur

Parkvej 37, 4800 Nykøbing Falster
Tlf. 5473 1000 Fax. 5473 1020

Bilag 4.C
Aftalearealer, blå

Dato: 21-12-2016

GULDBORGSUND

J.Nr. 16/17291

Målforshold: 1:30000

Init.: marlj

Opdateret november 2016

Telefonliste

Brandvæsen	112
Ambulance	112
Miljømyndighed	112
Akuttelefonen	1813
Lægevagt	70 15 07 00
Anders	24 82 11 28
Mette	22 95 21 51
Jesper	61 74 66 58
Gefion	57 86 50 00
Elektriker: Idestrup El	54 14 81 00
Smed: Kim	22 36 29 41
Maskinstation: Niels	29 89 54 36
El: SEAS NVE	70 29 29 29

Brand – instruks

Ring 112 og oplys:

- Navn, adresse og det tlf., du ringer fra
- Hvad der er sket, og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange?

Ring til Anders 24 82 11 28

Start rednings- og slukningsarbejde, hvis det er forsvarligt:

- fjern trykflasker, olie, kemikalier og gødning.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden, så luk døre og vinduer.

Tag imod brandvæsenet og vis dem kortene.

Oplys om:

- Adgangsveje.
- Hvor det brænder og omfang
- Tilskadekomne, der ikke er i sikkerhed.

Pulverslukkere er placeret flere steder på ejendommen.

Gylle – overløb

Ring 112 ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank og oplys:

- Navn, adr. og det tlf.nr., du ringer fra
- Hvad der er sket og hvor meget, der er løbet ud
- Er der risiko for forurening af vandløb eller vandboring?

Ved mindre spild ring kun til miljømyndighederne.

Ring til Anders 24 82 11 28

Forsøg opdæmning for at undgå at gyllen løber ned i vandløb eller afløb.

Opdæmningen kan ske med jord og/eller halm.

Er gyllen løbet til dræn, så laves opdæmning af vandløbet med jord og/eller halm.

Modtag miljømyndighed evt. brandvæsen og orienter om sted, omfang m.v.

Kemikalie og oliespild

m.v.

Ring 112 ved større overløb af kemikalier og olie og oplys:

- Navn, adresse og det tlf.nr., du ringer fra.
- Hvad der er sket, og hvor meget der er løbet ud.
- Er der risiko for forurening af vandløb eller vandboring?

Ved mindre spild ring kun til miljømyndighederne.

Ring til Anders 24 82 11 28

Forsøg opdæmning for at undgå at kemikalier/olie løber ned i vandløb eller afløb.

Opdæmningen kan ske med jord og/eller halm.

Er kemikalier/olie løbet til dræn, så laves opdæmning af vandløbet med jord og/eller halm.

Modtag miljømyndighed evt. brandvæsen og orienter om sted, omfang m.v.

Beredskabsplan, Anders Kappel, Kaplevgård, Sibirien 6, 4863 Eskilstrup

Opdateret november 2016

Personskade

Ring 112 ved alvorlig skade og oplys

- Navn, adresse og det tlf.nr., du ringer fra
- Hvad er der sket og hvordan er personens tilstand?
- Adgangsveje.

Yd førstehjælp, hvis det er muligt.

Førstehjælpsudstyr er placeret i kalvekøkken i Stald 1.

Kontakt lægevagten ved lettere skade.

Ring til Anders 24 82 11 28

Stophaner og

hovedafbrydere

Elektricitet:

Hovedafbryder er placeret i teknikrum v. stald 1.

Afbryder til gyllepumpe er placeret i elskab 4 meter fra pumpe.

Vand:

Hovedhanen er placeret i teknikrum v. stald 1.

Ring til Anders 24 82 11 28

Strømsvigt

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lign.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til el-leverandøren og hør om varigheden af udfaldet.

Transport af bekæmpelsesmidler

Kemikalier opbevares i lukket rum.

Under transport er bekæmpelsesmidlerne beskyttet mod stød m.v. i en lukket kasse.

Der kan medbringes en pakke savsmuld/kattegrus, plastpose og skovl til evt. opsugning af spild.

Medbring altid mobil tlf. til opkald ved uheld.

Der er førstehjælpsudstyr og øjenskyllemiddel til rådighed, hvor der arbejdes med midlerne, i kalvekøkken v. stald 1.

Bilag 1

0-0-02A

Signaturforklaring:

- EL-tavle
- Stophane vand
- Førstehjælpskasse
- Slangevinder
- Afbryder gyllepumpe

- Ny stald/tilbygning
- Eksisterende bygninger
- Regnvandsledning

RETTE: Rev. A.23-01-2017

gefion - Byggerådgivning

Fulbyvej 15, 4180 Sorø
Tlf: 57 86 50 00, Fax: 57 86 54 43

Karlsensvej 1 - Høstede

Bygherre: Anders Kappel
Kapelsgaard
Sibirien 6
4863 Eskilstrup

Tlf : 54 49 11 28
Fax :
Mobil: 24 82 11 28

Init: HSL/NIS   Dato: 08-12-2016   Mål: 1:1000
Emne: Forlængelse af kostald
Tegning: Situationsplan + beregningsplan

E-mail : anders@kapelsgaard.dk

Noter:

Byggeadr.: Sibirien 6, 4863 Eskilstrup

Tegningsnr.: M-15-071-M-0-0-02A

Denne tegning er privat ejendom. Den må ikke fremvises eller overføres uvedkommende - ej heller kopieres eller på anden måde anvendes uden forudindhentet skriftlig tilladelse. Iht. Lov om ophavsret.

1 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

1.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. Et eksemplar af tillægsgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på husdyrbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om tillæggets indhold (NYT VILKÅR).
4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at denne afgørelse er meddelt.
5. Tillægsgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at denne afgørelse er meddelt (FRA TILLÆGSGODKENDELSE 2013).
6. Guldborgsund Kommune skal orienteres, når de første dyr indsættes i den nye stald, samt når den nye stald er fuld udnyttet, jf. det tilladte dyrehold. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter at dyrene rent fysisk er inde i staldene (ÆNDRET VILKÅR).
7. Guldborgsund Kommune skal orienteres, når de nye gyllebeholdere er opført, samt når de tages i brug. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter, at de er opført og er taget i brug.
8. Guldborgsund Kommune skal orienteres, når tillægsgodkendelsen tages i brug, samt når staldene er fuld udnyttet jf. det tilladte dyrehold. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter at dyrene rent fysisk er indsat i staldene (ÆNDRET VILKÅR).
9. Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter evt. ændring.
10. Den nye gyllebeholder må opføres indtil 15 m fra naboskel (NYT).
11. Alle ønskede ændringer af bedriften skal anmeldes til kommunen, som vurderer, om det anmeldte udløser krav om tillægsgodkendelse (NYT VILKÅR).

1.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Udformning af anlæg og placering i landskabet

12. Overskudsjord fra udgravningen til byggeriet skal spredes jævnt ud i terrænet omkring byggeriet, hvorved terrænet vil blive hævet en smule, dog maksimalt 0,5 m, ellers skal jorden helt bortskaffes fra området. Anvendelse andetsteds skal ske i samråd med Guldborgsund Kommune.
13. Den nye staldbygning skal opføres i de byggematerialer og de farver, som fremgår af ansøgningen, dvs. lyse grå farver.

14. Der skal etableres beplantning bestående af egnstypiske træer og buske. Beplantningen skal udføres, som vist på den fremsendte beliggenheds- og beplantningsplan, se bilag 2 (godkendelse 2010).
15. Beplantningen jf. den fremsendte plan skal etableres snarest muligt efter opførelsen og senest det først kommende efterår. Der skal fremsendes dokumentation herfor til kommunen.
16. Beplantningen skal vedligeholdes således, at den lever op til den fremsendte beplantningsplan.

1.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionsomfang og staldindretning

17. Kalvehytter skal placeres på et tæt underlag med afløb, som opfylder samme krav som gælder for møddingspladser.
18. Med denne tillægsgodkendelse gives der tilladelse til at udvide Jerseykvægholdet til en samlet produktion omfattende 1.000 årskøer med en mælkeydelse på 9.300 kg EKM, 240 årdsyr i småkalve (0-2 mdr.), 10 årdsyr i småkalve (0-6 mdr.), 50 producerede tyrekalve (30-40 kg) og 26 årdsyr i kvieopdræt (23-24 mdr.) svarende til 1.250,3 DE (ÆNDRET VILKÅR).
19. Ved eventuelle fremtidige ændringer af omregningsfaktorerne for dyr til DE er det antallet af producerede enheder i de enkelte dyregrupper, og indenfor de givne alders-/vægtintervaller, der er afgørende for den tilladte produktion (NYT VILKÅR).
20. Produktionen skal ske jævnt over året med staldindretning, sammensætning og fordeling mellem de enkelte staldafsnit som angivet i nedenstående tabel (NYT VILKÅR).
21. Det samlede dyrehold skal placeres i stalde med følgende sammensætning og fordeling i de enkelte staldafsnit (ÆNDRET VILKÅR).

Stald	Dyretype	Staldtype	Alder/ Vægt	Antal årdsyr	Mælke- ydelse	DE
Mobile kalvehytter	Småkalv, Jersey	Dybstrøelse	0-2 mdr.	240	-	41,91
	Tyrekalv, Jersey	Dybstrøelse	30-40 kg	50	-	0,36
Kostald Kælvnings-, syge-, og malkeafsnit	Kvie/stud, Jersey	Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	23-24 mdr.	20	-	9,17
	Jerseyko	Dybstrøelse	-	15	9.300	17,91
	Jerseyko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-	175	9.300	208,97

Bilag 6

Stald	Dyretype	Staldtype	Alder/ Vægt	Antal årsdyr	Mælke- ydelse	DE
Kostald	Jerseyko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-	595	9.300	710,50
Ældre sengebåse- stald	Småkalv, Jersey	Dybstrøelse	0-6 mdr.	5	-	1,00
Ældre kalvestald	Småkalv, Jersey	Dybstrøelse	0-6 mdr.	5	-	1,00
Forlængelse af kostald (NY)	Jerseyko	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	-	215	9.300	256,73
	Kvie/stud, Jersey	Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	23-24 mdr.	6	-	2,75
I alt						1.250,3

Almindelig drift

22. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

23. Ved indretning og drift af husdyrbruget skal det sikres, at naboerne ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer o.l.

Ensilage

24. Opsamlingsbeholder til ensilagesaft/overfladevand skal udstyres med anordning/pumpe som sikrer automatisk overpumpning til gyllebeholder eller gyllekanal (NYT VILKÅR).

Energi- og vandforbrug

25. Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at unødigt spild undgås.

26. Mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg, malke- og mælkeanlæg) skal drives, vedligeholdes og renholdes i henhold til producentens anvisninger, således at unødig støj og el-forbrug undgås. Autoriseret service skal noteres i logbog (NYT VILKÅR).

Spildevand

27. Alt vand fra vask af stalde, inventar samt vask af foderrekvisitter o.l. skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Affald

28. Kasseret foder og oprensede foderrester skal opbevares på fast bund og overdækkes med plast, eller tilføres gyllebeholderen.

29. Dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.

Råvarer og hjælpestoffer

30. Smøreolier og lignende olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
31. Såfremt der på bedriften anvendes flydende handelsgødning skal det opbevares i tanke på fast plads med afløb til en af gyllebeholderne.

1.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

Lugt

32. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne.
33. Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdte.
34. Oplag af ensilage skal overdækkes efter hvert foderudtag.
35. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Evt. udgifter til undersøgelsen påhviler ejer.
36. Såfremt der konstateres brud på eller utætheder af flydelaget på en af gyllebeholderne, skal flydelaget straks udbedres og det noteres i logbog.
37. Flydelagene skal reetableres umiddelbart efter omrøring og/eller pumpning af gylle fra gyllebeholderne, evt. ved tilsætning af snittet halm, let klinker eller lignende. Ved pumpning af gylle fra en beholder i flere dage i træk, skal reetableringen først ske, når sidste pumpning er afsluttet.
38. Omrøring af gylle i gyllebeholderne i forbindelse med gødningsudbringning må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
39. Omrøring af gylle skal koncentreres over så kort tid som muligt, dvs. nogle få uger om året, således at lugtgenerne er så kortvarige som muligt.
40. Såfremt der opstår lugtgener i forbindelse med omrøringen og udbringningen af gyllen og tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentlige for omkringboende, kan tilsynsmyndigheden stille krav om, at der ikke må omrøres og udbringes på lørdage samt søn- og helligdage.

Ammoniakreducerende teknologi

41. I den nye kostald samt kostald, kælvnings-, syge-, og malkeafsnit og forlængelse af kostald skal der etableres et forsuringsanlæg i henhold til ansøgningen (efter BAT-blad "Svovlsyrebehandling af kvæggylle). Anlægget skal være i drift hele året rundt (8.760 timer/år) (ÆNDRET VILKÅR).
42. Enhver type af driftsstop skal registreres sammen med årsagen dertil.

43. Gyllens PH skal registreres før og efter behandling ved hjælp af datalogning. I gennemsnit skal gyllens pH-værdi inden hver behandling ligge på maksimalt 6,0 målt over månedsbasis.
44. Der skal føres daglig kontrol af forsøringsanlægget, herunder syreforbrug og kontrol af restmængde af syre i syretanken.
45. Til sikring mod forurening af jord, undergrund og grundvand med syrespild ved lækage på syretanken, skal syretanken være dobbeltskroget og forsøringsanlæg med tilhørende syretank skal placeres på støbt bund med mulighed for opsamling af minimum den mængde syre, som syretanken kan indeholde.
46. Der skal indgås serviceaftale med producenten eller anden kvalificeret kontrollant om kontrol jf. servicemanualen, herunder kalibrering af pH-målere, minimum 2 gange årligt. Kontrol og kalibrering skal noteres i forsøringsanlæggets driftsjournal og kopi af kontrolrapporten skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år.

Fluer og skadedyr

47. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (ÆNDRET VILKÅR).
48. Der skal på ejendommen foretages en effektiv rottebekæmpelse, samt en effektiv ren- og vedligeholdelse, der sikre bedst muligt mod opformering af rotter. Bekæmpelsen skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning jf. retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (ÆNDRET VILKÅR).

Transport og støj

49. kvægbedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelser overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag – fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A) (8 time)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A) (1 time)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)* (1/2 time)

*Støjniveauets maksimalværdi – målt ved tidsvægtning Fast – må om natten ikke overstige 55 dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

50. Såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra kvægbedriften for at dokumentere, at støjgrænserne i ovenstående vilkår er overholdt. Såfremt vilkåret konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget en støjmåling og eller -beregning pr. år (ÆNDRET VILKÅR).
51. Støjmålinger og eller -beregninger skal udføres af et DANAK akkrediteret firma eller et firma godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømålinger ekstern Støj". Driftsbetingelser og målepunkter

skal aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmålinger skal udføres i henhold til Miljøministeriets til enhver tid gældende vejledning om støj, pt. afsnit 7 og 9 i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Målerapporten skal bl.a. udfærdiges ifølge vejledningens afsnit 9.10. Beregninger skal udføres i henhold til vejledningen nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder.

52. Transport af dyr, foder, gylle samt afhentning af mælk skal så vidt muligt ske via indkørsel/udkørsel fra Nykøbingvej.
53. Transport af dyr, foder og gylle til og fra ejendommen skal som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00.

1.5 GØDNINGSPRODUKTION OG - HÅNDTERING

54. Gødningen fra staldafsnit 1.1.2 og 1.1.4 skal håndteres som gylle. Gødningen fra staldafsnit 1.1.1, 1.1.5 og 1.1.6 skal håndteres som dybstrøelse.

Flydende husdyrgødning

55. Gyllebeholderne og møddingspladsen skal drives og vedligeholdes, så de til enhver tid lever op til kravene i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (ÆNDRET VILKÅR).
56. Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning skal svare til mindst 9 måneders tilførsel (NYT VILKÅR).
57. Der skal laves aftale om opbevaring af flydende husdyrgødning svarende til minimum 1.500 m³ på anden ejendom årligt (NYT VILKÅR).
58. Tillægsgodkendelsen må ikke tages i brug før der foreligger gyldige aftaler om opbevaring af flydende husdyrgødning på anden ejendom. Aftalerne skal fremsendes til Guldborgsund kommune, som skal godkende disse (NYT VILKÅR).
59. Hvis der monteres stationære pumper på gyllebeholderne, skal der sættes en låsemekanisme på pumpernes startrelæ, således at de kun kan startes af bedriftens personale. Startrelæ skal opsættes ved beholderne, så det straks opdages, hvis pumperne startes ved en fejl. Hvis der ikke opsættes stationære pumper/hvis de stationære pumper fjernes, kan der ses bort fra dette vilkår og vilkår 62 og 63 (ÆNDRET VILKÅR).
60. Påfyldning af gyllevogn må kun ske på befæstet læsseplads med afløb til pumpesump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpesumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholderne skal læsseplads og pumpesump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand og spild skal pumpes op i gyllebeholderne eller gyllevogn.
61. De befæstede læssepladser skal etableres samtidigt med etablering af den nye staldbygning.
62. Hvis der ikke anvendes stationære pumper på gyllebeholderne, skal der i stedet anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb.

63. Ved enhver overpumpning mellem gyllebeholdere eller mellem gyllebeholder og –vogn skal der være opsyn med overpumpningen.

Fast husdyrgødning

64. Staldafsnit med dybstrøelse skal tilføres tilstrækkeligt med halm eller lignende strukturmateriale til at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

65. Dybstrøelse skal i perioden fra udmugning til udbringning placeres på møddingsplads.

Anden organisk gødning

66. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning end det i godkendelsen angivne (FRA TILLÆGSGODKENDELSE 2013).

1.6 PÅVIRKNING FRA AREALER

Udbringningsarealer, harmoni og aftaler

67. Der må udbringes husdyrgødning fra højst 150,29 DE pr. Planår (1/8 til 31/7) fra kvæg på bedriften (ÆNDRET VILKÅR).

68. På bedriftens egne og forpagtede arealer, som indgår i denne godkendelse, må der udbringes husdyrgødning produceret indenfor bedriften svarende til ca. 8.675 kg N og ca. 1.355 kg P med forsuret gylle og ca. 6.350 kg N og ca. 855 kg P med dybstrøelse. Der må således ikke udbringes mere end 1,35 DE/ha i gennemsnit (ÆNDRET VILKÅR).

69. Alt overskydende husdyrgødning i form af forsuret gylle jf. ovenstående vilkår skal afsættes til anden bedrift svarende til 1.100 DE fordelt på ca. 108.250 kg N og ca. 16.920 kg P (ÆNDRET VILKÅR).

70. Gyldig kontrakt om afsætning af husdyrgødning inkl. kortbilag over udspretningsarealer skal til enhver tid kunne fremvises eller fremsendes til tilsynsmyndigheden. Dokumentationen skal opbevares i 5 år (ÆNDRET VILKÅR).

71. Hvis der udbringes fast husdyrgødning nærmere end 100 m fra kanten af Natura 2000-område nr. 175 Listrup Lyng ved mark No1-Skørringe, skal husdyrgødningen nedbringes i jorden inden 6 timer (se kort 6) (ÆNDRET VILKÅR).

72. Hvis der udbringes fast husdyrgødning nærmere end 100 m fra de åbne vandflader i moseområdet ved mark No2-Skørringe, skal husdyrgødningen nedbringes i jorden inden 6 timer (se kort 4) (ÆNDRET VILKÅR).

73. På mark A1no2 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning nærmere end 20 m fra Habitatområde 252 Listrup Lyng med mindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Udbringning af fast husdyrgødning må ikke foretages i en afstand af 0-100 m fra Habitatområde 252 Listrup Lyng, med mindre, at husdyrgødningen nedbringes inden 6 timer regnet fra udbringningstidspunktet, se kort 5 (NYT VILKÅR).

74. Ved vandhullet på mark A2no1 må der ikke udbringes flydende husdyrgødning nærmere end 20 m fra vandhullets øverste kant med mindre udbringningen sker med forsuret gylle eller ved nedfældning. Udbringning af fast husdyrgødning må ikke foretages i en afstand af 0-100 m fra vandhullets øverste

kant, med mindre, at husdyrgødningen nedbringes inden 6 timer regnet fra udbringningstidspunktet. Vandhullets placering fremgår af kort 7. Afstandene udmåles fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtigbundsvegetation, som hører til vandhullet, ophører (NYT VILKÅR).

75. Ved tilsyn skal der foreligge dokumentation for, at de meddelte vilkår omhandlende udbringningsarealerne er overholdt for de sidste 5 år f.eks. i form af kopi af de til NaturErhvervstyrelsen indsendte gødningsregnskaber (NYT VILKÅR).

1.7 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Mindst ressourceforbrugende og forurenende teknik

76. I staldafsnit 1.1.1 og 1.1.2 skal staldsystemet leve op til bedste tilgængelige staldsystem senest ved næste gennemgribende reovering af inventaret.
77. Al fornøden forureningsbegrænsning skal foretages på basis af principper om bedst tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaring.
78. Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer, der kan have betydning for miljøet, skal virksomheden dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
79. Ved indkøb af ny teknologi, maskiner, inventar m.m. eller ændringer i produktionen skal der lægges vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT), herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg, og de bedst mulige forureningsbegrænsende foranstaltninger. Ved denne vurdering skal der lægges vægt på en forebyggende indsats gennem anvendelse af velafprøvet og godkendt renere teknologi (RT).

1.8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

Der er ikke fastsat nye vilkår, ændret vilkår eller slettet vilkår med denne tillægsgodkendelse.

1.9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

80. Mælkekøleanlægget skal kontrolleres min. en gang om året og vedligeholdes således, at det fungerer energimæssigt optimalt.
81. Der skal føres effektivitets/produktionsrapport på kvægholdet. Rapporten skal indeholde opgørelse over forbruget af fodermidler samt opbevares i 5 år.
82. Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet, vand og diesel. Evt. væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen. Opgørelsen skal opbevares i minimum 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.

Beredskabsplan

83. Beredskabsplanen, som er godkendt af Guldborgsund Kommune indeholder som minimum (ÆNDRET VILKÅR):

- Procedure, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, hvornår og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- Planen skal opdateres jævnligt/årligt eller efter revidering af procedure i forbindelse med uheld.

84. Forurening som følge af driftsuheld, hærværk eller lignende skal hurtigst muligt meddeles til tilsynsmyndigheden. Udenfor normal åbningstid kan miljøvagten og / eller beredskabet kontaktes på tlf. 112. Evt. kontakt til miljøvagt og / eller beredskab fritager ikke for pligten til at orientere tilsynsmyndigheden først kommende hverdag efter forureningen.

1.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Nedlukning

85. Ejer skal senest en måned efter, at der er truffet beslutning om lukning af bedriften, indsende en plan til tilsynsmyndigheden, som beskriver de nødvendige foranstaltninger for at undgå fremtidig forureningsfare. Omfang og indhold af planen, samt tidsplan for hvornår foranstaltningerne skal være udført, skal accepteres af tilsynsmyndigheden.